

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

జెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 1-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శాశ్వతమాస శుద్ధ పంచమి గి.

No. 179

సంచిక ౧౭౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాప్రసౌత్త కాపును,
చర్మపు నొప్పుల కారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వెన్నెన తగ్గించును దురదను తొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి డహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

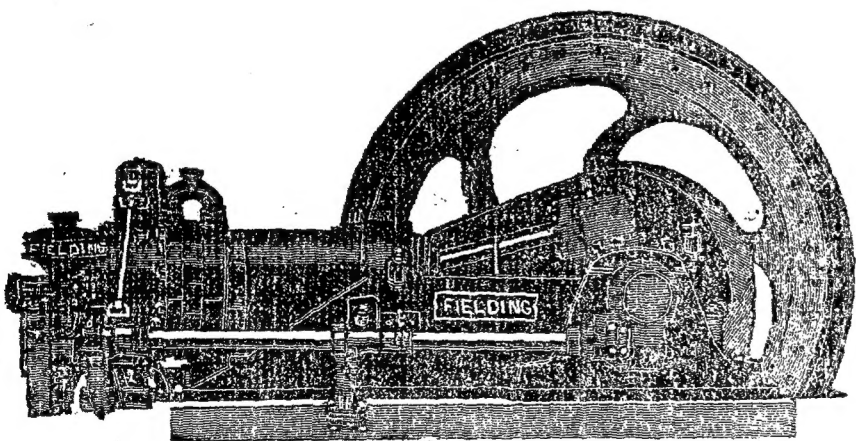

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటెంటు శమిడిశల్
క్విక్ స్టార్టింగు కూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేడై జరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి కూడు ఆయిలులో నైనను అతిసంతృప్తి కరముగా పనిచేయును. కూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:

టెరెఫోన్
నెం 690 రు.

డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో.,
12, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

పోస్టు బాక్సు
నెం 203 రు.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

తలనొప్పులు! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గణనీయము
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైద్యకాల
సేవా త్రణ వివ్యాప్యతము. అశీర్వము, అరుచి, అవులింత,
అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిర్లు, సర్వాంగము
యందు బలతీయము, పిక్కులు, పొన్నములు, శరీర,
ప్రేమ, అనూన, మొదలగువారియందు గలిగిడి వ్యా
లను బోగోట్టి శేషమును మంచి యోగ్యమున
దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేవానాల్ నొప్పులను వెంటనే
మాన్పును. యిందు ఆ నేకటివధులు చేరెడివి. అనుభవ
గల బోషధునుగతులేతను పరమహంసక్రియ యని పు
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియదు.
చిరువామా:— (13)

అయిర్వేద వైద్యనిలయం

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

కర్తవ్యాలహరి

వెల సీ॥ 1-కి అ. 6-వి. పి. సహా 0-1-0

ఈ ప్రావకము చలన చెవిబోలు, చెవిమందము
కారకు, చెవిబిచ్చడ మొదలగునవి వెంటనే నయగును
వె, రి బొట్టును చెవిలో పోనిన బాధ తొలగి నే తగ్గ.

అమృతాంజనము డిపో,
మదరాసు - బొంబాయి

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ

అచ్చు శైలుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, ప్రింట్స్, రాగి, బంగారము, వెండిసామా
నులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, ప్లేవనరీ సామానులు. (60%)

ఎంగ్లీవింగు

Now Ready for Sale:

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factories, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariff.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The list must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Bank and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the lookout for improving their business.

India Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS:

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

వాడిటా? వాడకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ అద్భుతమైన వాడిటా మందు కన్నుమూతలు మొదటి రకం కన్నులు, ముగ్ధమవుపు, ముగ్ధమవుపు, అమూల్యమైన వినయాలను చేర్చి రాయబడినది. వాడిటాను కన్నులను ముగ్ధమవుపు చేస్తుంది. పిన్నులు, పెద్దలు, ముగ్ధమవుపు, బాంబాయి మొదలగు వారందరూ అనుభవించేందుకు అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది. 250-300 మూతలకు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0.4-0 ఖర్చు 6-కి 1.4-0 పోస్టుఖర్చు లేదు.

ఈ విరుత తెలుగుబడిన కొవలముల రివ్యూ నుంచి గుణ మిచ్చును.

తాపా పనోడిని:—సాధారణమైన వ్యర్థములు, చలివ్యర్థములు, మలేరియా మున్నగువాటికి నుంచి గుణమిచ్చును. (64 పొట్లములు గల) ప్యాకెటు 1-కి రూ 1.0-0.

శివకాంతి తెలుసు:—చిద్దల పెద్దల కాఫీలో చల్లించి ఆతిసులభముగా వారి వారి కాయలను ననుసరించి కొన్ని బొట్లు తీసుకొనిన ముఖముగా చిరచివమగును. కన్నులు లేదు. సంతోషము, అపహ్వానము వుండు. బుడ్డి 1-కి ధర 0.8-0.

స్వర్ణ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయముల కేసోక్రొమమును నిలుపుటకు గాక ఆహార వ్యాధులకు గానును. అట్లు లేక దేహమునందు వ్యాధులకు పోగొట్టి జులబద్ధమును, లేక ఇతర వ్యాధులను రానియ్యక అంతఃకరములను ఆహారమును పుష్కలముగా పుష్కలముగా చేస్తుంది.) ధర్మా 1-కి ధర 0.7-0.

మ: సాధారణ శోంఠి:—(బాలింతల పాలిటికి వర్ణనాదము వంటిది. కనిపప్పును, రకవార వారికి నుంచిన కొవలములను కనుగొనవలసిన వారికి కలుగు వ్యాధులను తీసి యిది తప్పక కుదుర్చును. 20 కులం బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1.0-0 (594-3) పోస్టు వెంటాచల వంటిములు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

కంచంది ఇండస్ట్రీయల్ వర్క్స్

“టైక్స్ టైల్ కాఫీ” పోస్టు, కుప్పం

రూ 7-4-0 లుకు

మియింజీవద్దకు 1 కుప్పము మెత్త

(27" X 78" కొలతగలది).

దానికి తగిన దిండుబకటి.

మెత్తపైన పరచుటకు తగిన, అందమైన ఒక గుడ్డ తెల్లదీయైనను లేక గీతలదీయైనను పంపబడును. చాలకాలమువరకుండునట్లు బాగుగా నేయబడినది. చేతిమగ్గుములతో 2/30 నెంబరు నూలుతో గుడ్డ నేయబడినది. చాయ గట్టిగా నుండును. వారివారికి తగినట్టి రంగులలోగలదు.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

ఘంటును సువాసన గలవి

3351

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, స్పృహలేము, దగ్ధ, తుబ్బునము, కలరా, ప్లేగు, విచక్షరములు, నీటిదోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది ప్రజావాధమువలె పనిచేయును. 8

250 మూతల పీసా రు 0.4-0 డజన్ రు 2.5-0 డి. పి. ఆర్.

పి. శి. పి. అందు కంపెనీ. పెరిచేపి. (నల్లూరుజిల్లా.

చ మ త్క ర గణితము

ఈ గ్రంథములో చమత్కరగణితము, విశ్లేషగణితము, విశోధగణితము, మనోగణితము, శ్రేణిగణిత శుభశ్రుతి, శ్రీరము, అద్భుతములు, చిట్కము, చిట్క-కర్మము, యంత్రకర్మము, తమాషాలెక్కము, గణితావధానము గలవు. మంచిగా చూచి, మనోబలమును, తెలివిని వృద్ధిచేయు రహస్యములను శ్రీరవిశ్లేషగణితము ఇందులో నున్నది. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునం శుభమానందము, చమత్కరమును, యంత్రము తెలియును. ప్రతివానికగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. పీసెల రు 1 డి. పి. ప్యాకెట్ రు 0.5. 6 పుస్తకము రు 3.00. పరియువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, (2118) ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను

సిటి మోటారుపాఠశాల మదరాసు

టెలిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట నుంచి అనుభవముగలవారితో మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొలగునవి నేర్పబడును.

మరియు మోటారుబండ్లు మరచుటలు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచివిపులులైన ఆటో ఇంజనీర్ల చే ఇయ్యబడును.

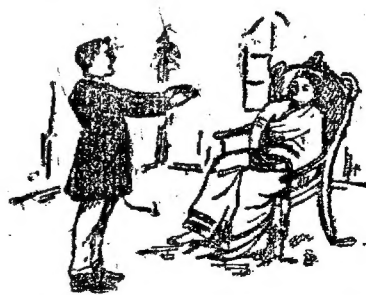
అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగో చా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాయలమును.

మేనేజరు,

సిటి టాక్సికంపెనీ, 1736

2/3 అంపర్స్ కొప్పి, జి. టి. మదరాసు.

మెన్స్ రిజిము నేర్చుకొనుడు

1416

మెన్స్ రిజిము, హిప్పటిజము, తాట్ రీడింగు, కాన్ సెన్ శ్రే మన్, ఆత్మకత్తి, దూర్భవ్యు, దూర్భవము, మెన్స్ రిజిము యమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మర హితముగ, సుఖోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

మె ప్రతి 1-కి రు- 1.0-0 పోస్ట్ రు 0.4-0

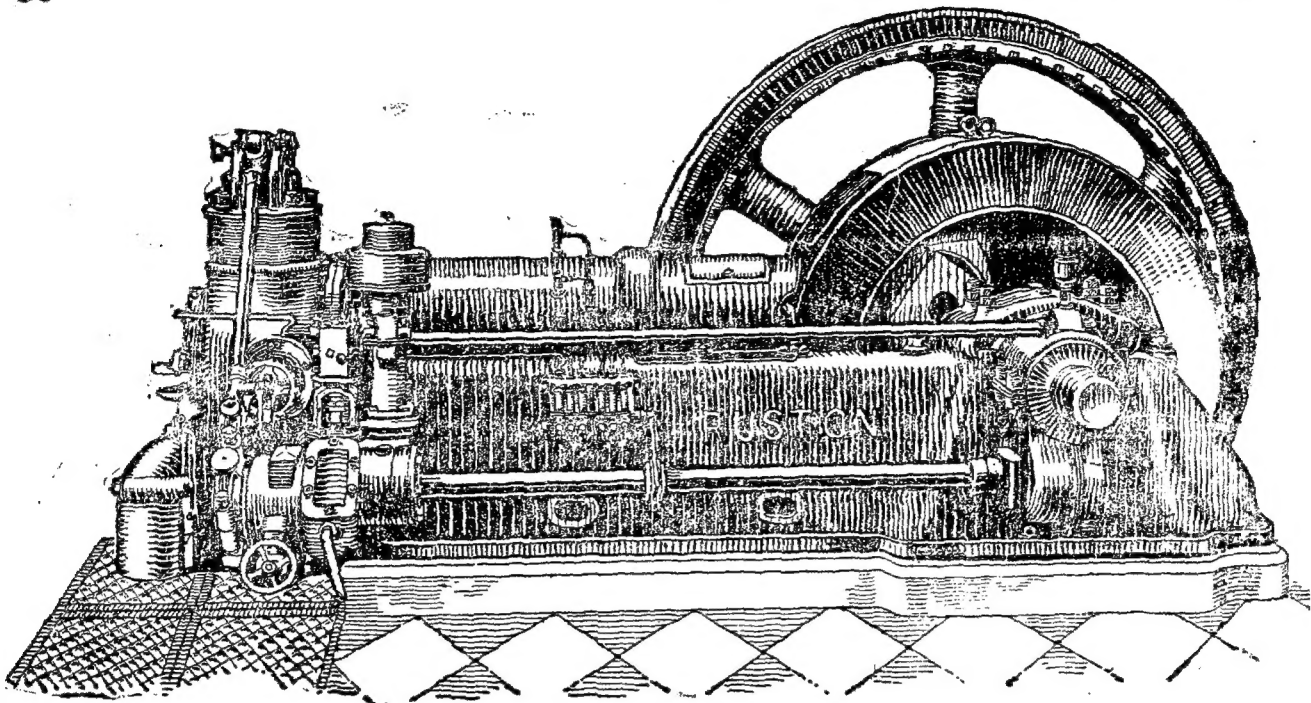
ప్రాఫెసర్, సేఖర్, మెన్స్ రిజిము ఏలూరు.

ది రస్త్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ వంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికం టెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూ నెల్తో పనిచేయును.
చతురత ఏమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

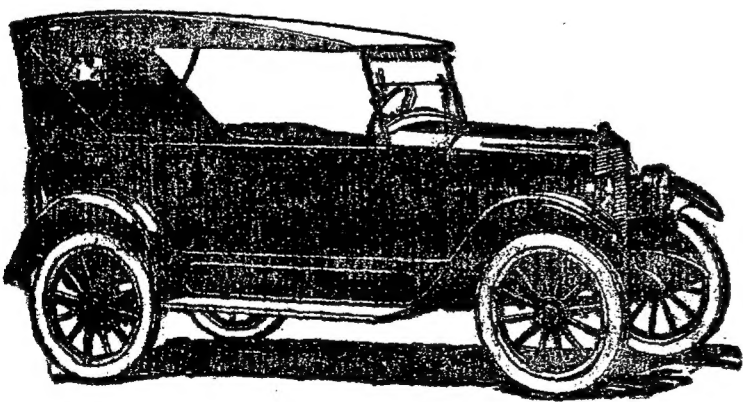

(288)

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు
మద్రాసులో స్టోల్ ఏజెంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ బెల్ట్ నెం 60, మద్రాసు.

మిక్కిలి సరసమైనబండి

చిక్కు లేమియు లేనిది.

టూరింగు మాడల్
ధర రూ 3250

మద్రాసున ఖర్చులులేక యివ్వబడును.

క్రొత్త రగ్బీ టూరింగు కారు.

అందమైన రేడియేటరుగలిగి మిక్కిలిగంభీరముగా నుండును. సాగవైన బానెట్, కీళ్లు ఆగవడమందా ఆమర్చబడినది. కొక్కిలు, వంకరకమ్ములు, అల్పనియమాగుండు మొదలగునవి కప్పను విడదీయుటకు అమర్చబడినది. క్రొత్తమదిరి ఇనుపచట్టము డ్రమ్ టైపు హెడ్ లాండ్రలు, మురికినీళ్లు పైన పడకుండుటకై రేడియేటరు మొదలగునవికూడ గలిగి మిక్కిలిసాగుగా నుండును. తలుపులఅంచు ముందుకువచ్చియుండి మాయావప్పుడు ఒకదానిపై మరియొకటి పడుటచే సౌకర్యముగాను, కబ్బములేకయు నుండును. ఒకమనిషికి తల, భుజములనుకప్పు టోపి, జిప్సీతెరలు, ప్రక్కతెరలు తలుపులకే అమర్చబడియున్నది. గాలి లోన ప్రవేశించకుండునట్లు ప్రస్తుత మోస్తరుప్రకారము తయారుచేయబడినది. పూర్తి పరికరములబోర్డు గలిగి భేదము స్పష్టముగా తెలుపునట్టి ఆకృతి గలదు.

వివరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

1299

మిక్కిలి తక్కువధరగలది, నియమములను అనుసరించి హద్దుమీరక తయారుచేయబడినది.

దక్షిణాంధ్రం, మైసూరు, హైదరాబాదు, మొదలగుచోట్లకు స్టోల్ ఏజెంట్లు.

SPENCER & Co. Ltd., MADRAS.

UP-COUNTRY SUB-AGENTS:

Spencer & Co. Ltd., Bangalore, Coimbatore, Madras, Coorg, and Waltair. W. E. Hooper, Wellington. Alliance Motor Co. Trichinopoly. Aerial Transport and Repway Co., Kottayam. T. N. Motha & Sons, Trivandrum. M. E. Sheriff & Co., Salem. K. Peraraju, Cochin.

ఆన్ని కెమిస్టులకు, బొవధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డుమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలిగించు బొవధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే ఏటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల

జాబితా పంపబడును.

1587

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"

W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.

MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL

Branches: Esplanade,

Phone 37.

Phone: 225

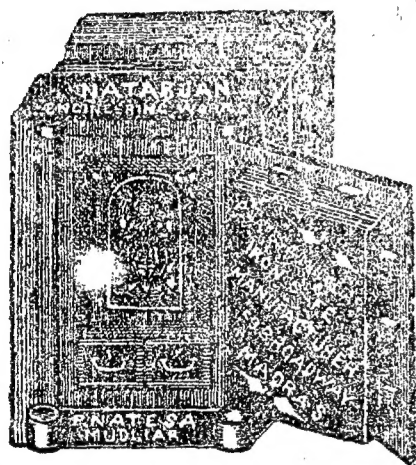
Vepery

102

P. B. No. 314

Ootacamund

నరనము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది.

యిప్పటివెల్లెడ ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నవి. బాంబేలు, కంపెనీలు, కార్పొరేషన్లు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రావైడెంట్,

59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజనీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు అయిర్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగువిధికి పేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైసుమిల్లుకు కావల్సిన సిలండర్లు, సాప్లింగ్స్, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముప్పురాయప్ప రిఫిల్లింగ్, పెట్రోల్యాండ్ నేట్, మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్హుల యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ క్షేత్రములు వ్రాసిన బహులు వ్రాయబడును.

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగములయందెల్ల కలెక్టును, ఇంద్రియములయందెల్ల నయనములను, ప్రధానము అను కమమున సర్వజనులకును తెలిసినదియనుచు కదా! ఈ రెండిటియందును కలెక్టు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాచీనము (లింగువలె) అవి

వ్యాధిగ్రస్తునిజన్మమును నివృత్తియొకచుగాక జీవిత యామరజాంతమును బాధించుచుండును. ఇట్టివ్యాధులకు తానికి తీసికొనుచుండు లోక మాతయోగింపబడుచు వచ్చి నవి గాని యివి యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రసవిమగ్ధభావము చేరినదిగా నుండుటచేత తుదకు శేషజీవితము ఎంతవఱు చెడవీయుననిగాకూడ నేర్పడినది. తరువాత వైద్యులజ్ఞులు పట్టున నభివ్యాధిలచేత మంచివైద్యముగా తీర్చి నింపబడి యట్టి ముదులుఁబూడ ననేక మిప్పుడు పయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి సుదానంతర ప్రయోజకరములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సందర్భము అన్నియును యోచించిచిరకాలము పరిశ్రమచేసి యాయాశ్చర్య దాంకిత్యము యుగానీవైద్యములం దానిచేత లోకాభివృద్ధియై తమనస్యస్యమును నివారించుచున్న డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టిరి.

ఇదివరకే లోకమందంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నున్నదైతే ఇట్టి దీనినిగురించి మేము విశేషింశిల్లాఘింపవలసి పని లేదు. ఒకసారి యావయోగింపినయెడల దానియొక్క ప్రభుత్వము నదియే స్థాపింపగలదు. దీనిచే బాధానివృత్తి గాంచి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా గొప్పపాదము లొందినారును సంతస యోగ్యతా ప్రతిభ లెక్కకు మిక్కిలిగానున్నవి.

ఈ సుగంధనస్యము నుపయోగించుటవల్ల మెదడు, మాతృక, కన్నులలో సంబంధించిన సమస్తవ్యాధులును నశతమగును. పీనసము, ఒంటిలోనొప్పి, తలలోనొప్పి, జలదోషములు, మొదలైన, కఠినమునకు వైద్యుల ౬ వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము వైద్యుని భిక్షము. ఇట్టి గుణవివరణము గలిగి యింతకుండుటగా విక్రయింపబడు నావధ మిదికన్న చలీయకటి లేదు. చిరకాల ముంచిన చెడని సుగంధ విశేషమువలన, పొడి యావ్యాధులు లేనివారికి సమీక మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పొడివేయవార తీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు ఉపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పొడి గం, గాని సాధు ఉపయోగించినంత పనిచేయును. బాలికా తెలుగుల సాధారణపు పొగాకు పొడిలో నీ సుగంధ నస్యము జొరచిటిక కలిపినయెడల నా పొగాకుకంటెయును మిక్కిలి పంపుకంటె మగును.

బుడ్డి గ. కి. అ. ర. వి. పి. ఖర్చు అ. ర. డబ్బా గ. కి. రూ. ౨-౦-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౫-౦

(1189) అంగ్ల లేక ఆంధ్రభాషలో విలాసము వివరముగా వ్రాయకలెను.

విలాసము:- గురుబనవ అందు కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల

విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథముల పట్టిక.	
క్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము	3 0 0
క్రీమదాంధ్రమహాభారతము సవ్యాఖ్యానము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు క్యాలికోలైండు గిల్లు చేరుగలది	15 12 0
క్రీష్ణార్జునసౌఖ్యము క్యాలికోలైండు గిల్లుచేరు	1 18 0
సహస్రనామ స్తుతం	0 12 0
శ్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామావళిసహితం	0 8 0
శ్రీలక్ష్మీసహస్రనామస్తోత్రం	0 8 0
శ్రీరామసహస్రనామస్తోత్రం	0 8 0
ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజగోవింద శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గజేంద్రమోక్షణము సానానైండు	0 8 0
" క్యాలికోలైండు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భోగినీపండ్లకం	0 2 0
అమరకోశము క్యాలికోలైండు	1 12 0
" సాదాకాశీములు క్యాలికోలైండు	1 8 0
" అట్టలైండు	1 0 0
బల్ల జీయం శేషరథలైండు	0 8 0
పారిజాతాపహరీణము	0 8 0

(50) ఎ. కణ్ణన్ స్వెస్ట్రి అండ్ కంపెనీ, 286 వైద్యబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక

సం|| ర చందారు 3 మత, సాంఘిక, న్యాయసాహిత్య విద్యావిషయములు చర్చింపబడును. వారకాంత (నాటకము) విలులయు, విజయతెలయు అద్భుతచర్యలు, బీచివర్ణన చదివితీరవలయును. నెల అ 12 మిథునానురాగము (పేరుగన్న నవల) నెల అ 12 గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, ఆంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) నెల అ 10 వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) నెల అ 10 ఆంధ్రనామసంగ్రహము (సటిక) నెల అ 4 రెడ్డిబదర్పు రాయవరము, నోదావరిజిల్లా.

గుణములేనియెడల పైకము వాపసు

మామొక్క జాస్మిన్ గారి, రింగువరము లోపము యుపయోగించుటవల్ల, చర్మవ్యాధులు, మేవాకారక పొడలు, యింకను అనేక చర్మవ్యాధులు నివర్తయగును 5 నిమిషములలో గుణముయిచ్చును ధర రు 1-కి 0-10-0.

అమరావతి ఏజెన్సీ, రి, భద్రచ్యుత గార్లనవీధి, పార్కుబోను, మద్రాసు.

కవచారి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ. 1-6-0 దగ్గర వ్యాసకోశములందు బుసినతలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గర. కిరకాలమున ప్రబలిండు దగ్గర. వ్యాసకోశములు శూన్య వాగములందు ఏర్పడుదగ్గర. ఉబ్బునము, తుయదగ్గర దగ్గరకు సేవిచలననన వయ దగ్గర విధమున బట్టి యుండును అమ్మతాంజనం డిపో మదరాసు - బొంబాయి.

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free. L. E. SELLER, D. Samta (Bengal).

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discoloring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

జూబులు

విలేఖకులకు సూచన

తె. వెం. కా. అ. మా. డి. వెం. టి. కృ. (తెలుగున వ్రాయవలెను) యస్. కా. (తెలుగున వ్రాయవలెను) భ. జ. ఇ. పి. ప. వెం. మం. ల. నృ. బు. రా. రె. ఆ. ఆ. చీద్రా బాబులు (సంతకము లేదు) శ్రీ. ఆ. న. కె. బి. ఏ. భట్టి. మం. పు. క. ఒక అభిమాని (సంతకము లేదు) ఉ. ఆ. పా. ఆం. ప్రకటింపజాలము. (అం|| ప|| పం||)

అనంతపురమండల జాతీయసంఘము - తాడిపత్రి

డికెంబరులో నున్న దేశీయ మహాసభకు ప్రతినిధులుగ పోవలదు కొన్ని వారు ఈక్రింది సమానా ప్రకారం దరఖాస్తులను వ్రాసి మా కార్యస్థానమునకు సవంబరు నెల 24 వ తేదీలోపుగ పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తుతో పోయి రె.0-00 భృతి రుసుముకూడ బంపవలెను. దరఖాస్తు రుసుము లేని దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు. కావున వెంటనే ప్రతినిధులుగ పోవలదు కొన్ని వారు రె.0-00 రుసుముతో దరఖాస్తులు బంపు లెను.

స మూ నా

1. పేరు.
2. తండ్రి లేక భర్త.
3. ఏసంఘములో సభ్యుడు.
4. తాలూకా జిల్లా.
5. వయస్సు.
6. కులము లేక మతము.
7. వృత్తి.
8. స్త్రీయూ, పురుషుడా.
9. తానుకోరు నియోజకప్రదేశము.
10. తాను ఏసంఘములో సభ్యుడో ఆసంఘములో మరియొకరి సభ్యుల సంతకము.
11. తనసంతకము.

చ. వెంకట రంగారావు.
కార్యదర్శిగాను.

ముత్తూరాచ మహాజనుల కొకవిన్నపము

తిరిచినాపల్లి జిల్లాలోని మన జాతీయసోదరులు జాత్యుద్ధరణము నిమిత్తము 1807 వ సంవత్సరమునుండి మిక్కిలి క్రమ పడుచున్నారు. ఇప్పటికి 17 మహాజనసభలు చేసివారు. సుమారు 20 మందిని ఏ. యె. పరీక్షవరకు జరిపించిరి. ఇద్దరు ముగ్గురు విద్యార్థులను బి. యె. అం జేసిరి. వారి పత్రికను జ్ఞాప్యము, ప్రవసియము. మనము రాజధానియంతటను, మన భీమవారి విద్యార్థనమునిమిత్తము ధర్మనిధులను స్థాపించి మన బాలకులకు చిత్తవిద్యలను అవ్వారిగ బింగినగాని మనజాతము బారుపడజాలకు. ఈవిషయములను మేము చన్న పట్టణమున నొక ముత్తూరాచ మహాజనసభను జరిగింప, 6,7-24 వ తేదీ నొక సభచేసి తిరస్కరించుకొన్నారము. మహాజన సభను డికెంబరునెల కడపటివారమునగాని 1925 వ సం|| జనవరినెల మొదటివారమునగాని జేయుదుము. ఈవిషయములలో తెలుగు ఆంధ్ర జిల్లాలలోగల మనజాతివారి సౌకర్యములను ఇష్టానుష్ఠములను గమనించి కార్యనిర్వహణ చేయగలము.

బందరు వగలూరా తెలుగు పురములయందు మనజాతివారు సంఘములను స్థాపించుచున్నారనియు, మహాజనసభలంతయు బయల్పించుచున్నారనియు, గర్భాకర్షి వినుచున్నారము. అట్టి ప్రయత్నము లేదయిననుండిన వానిని మాకు దెబ్బదులేనిగృతజ్ఞ యొగ్గదము. ఈవిన్నపమును చదువం దట్టించి స్వజాతీయులకు తెలియజేయవలెను. తమ యెఱుకలోనుండు స్వజాతీయులపై విలాసములను మాపేరబంప గోరుచున్నాము. తెలుగు జిల్లాలయందు మా ముత్తూరాచకొలముం దభిమానముగల మిత్రులందఱు, తమకుండెలయు మాజాతి సోదరులకు పాచ్చరిక తెల్పి వారి పయి విలాసములను మాకుం బంపిన గృతకృత్యులమయి, కృతజ్ఞులమయి, విశ్వాసపాత్రుల మగుదుము.

1. స్వామికోవిందనాయుడు ముత్తూరాచ సంఘాధ్యక్షుడు,
 2. యమ్. స్వామినాయుడు ఉపాధ్యక్షుడు,
 3. ముత్యాల నారాయణస్వామి నాయుడు కార్యదర్శి.
24. పరకాలిలిన, మంగపతిస్వామికన్ పిఠి, చింతాద్రి
మ. దాసు.

మీ బిడ్డలు బలశాలిగాను ఆరోగ్యముగాను

యుందురు

మీ బిడ్డలు మంచి ఆరోగ్యముగాను
సంతోషముగాను డుటకు కావలసిన ఆహారము

గ్లాక్సో నొక్కటిమే

Glaxo

మీ వైద్యుని అడుగును

గ్లాక్సో అన్నిటికీవి మించిన పాలాహారము

"చిన్న బిడ్డలకు బలమువచ్చును"

టోకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేసబడినది.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

స్త్రీనాతన ధర్మమండలి గుంటూరు

20-10-24 న ఈమండలియొక్క పంజామ్యువ వార్షికోత్సవము శ్రీమతి అన్నపూర్ణమ్మగారి యాజమాన్యమున ను మారు యెనిమిదవందలమంది స్త్రీలచే నలంకరింపబడి జయప్రదముగా జరిగినది. అన్నపూర్ణమ్మగారి దైవభక్తిస్వరూప నిరూపణోపన్యాసము వినువారలకర్థముల కానందమును కలిగించెను. కేవలభక్తిచే జగజ్జాలమంతయు ఏక భావము నొందింపవచ్చుననియు భక్తిలేనిది మానవజన్మకాదనియు భక్తినికీ త్రిలోకములు వడకుమండుననియు మనస్సులు కావచ్చునగాని భక్తులగుట దుర్లుటమనియు నుపన్యసించిరి. తిర్వాత శ్రీమతి చీమత్తిరి సత్యవతి అమ్మగారు భక్తి మానవజాతి కత్యావసరమనియు భక్తికి భగవంతుడు స్వాధీను డనియు భక్తులకు సాధ్యముకాని జేడియులేదనియు నుడిచిరి. అనంతరము ఇద్దరుకాంతామణులు ఆత్మంత ఆనందరసప్రవాహ ముపైతిలనట్లు సంగీతమునుపాడిరి. తదుపరి మంగళమాలతో తాంబూల గంధపుష్పఫలదులతో సభికురాండ్రు సంతృప్తి నొంది సభ ముగించిరి.

21-10-24 ఉదయము మంగళతూర్వములతో స్వరాజ్య లక్ష్మీవ్రతము జాతిభేదరహితముగా 100 మంది స్త్రీలచే జరుపబడి మాధ్యాహ్నము గంటలు 2 మొదలు రాత్రి గంటలు 8 వరకు శ్రీమతి చిత్రపు రాధాధర్మమ్మగారిచే శ్రీకృష్ణరాయ భారమును హరికథారూపమున చెప్పబడి వినువారల కర్ణపుటంబులు భక్తిరసామృతముచే పూరితములై మహానందమును అనుభవించజేసెను.

22-10-24 పగలు 2 గంటలు మొదలు రాత్రి 9 గంటలవరకు ఈ వార్షికోత్సవాధ్యక్షురాలు లగు శ్రీమతి చిత్రపు అన్నపూర్ణమ్మగారు, గతదినసమంధు రాధాధర్మమ్మగారిచే వినుపింపబడిన హరికథలో శ్రీకృష్ణుడు సాండవులచే పిడ్డొల్పబడి పాపీపురమున కరుగుట మొదలు యుద్ధాంతము వరకు నవరసభరితముగా వినువారల కర్ణవిందొనర్చిరి. శ్రీ ఆంధ్రమాతృకాపుత్రకారత్నములగు ఈ భక్తశ్రేణు లగు అత్తకోడండ్రులలోకమునకుమార్గదర్శిరాండ్రు, అత్తకోడండ్రుండవలసిన ఏకైక భావమునుభక్తికుండవలసిన లక్షణములను సాధ్యకృత్యముగా లోకమునకు తెలియజేసిరి. ఇట్లు మూడు దినములుసభ జయప్రథముగా జరిపి వందలములతో ముగింపబడిన. స్వరాజ్య లక్ష్మీవ్రతమునకు వచ్చినకానుకలు గాంధీభాజానిధి కీయుండెను.

ఇ. వేంకమాంబ, కార్యదర్శి.

ఆది ఆంధ్రులు

కుంతిదేవి ఉత్సవము

ఈనెల 14 వ తేదీ మంగళవారము రాత్రి మాగ్రామ మాచేరు ఆదిమాండ్రులు తమ కులవేల్పు అగు కుంతిదేవి ఉత్సవము మహావైభవముగా జరిపిరి. మాగ్రామ ఆదిమాండ్రుల పెద్దల కోరికపై తమకుమించి మహాజాతి మనుమ ధర్మన్న, నీలం వెంకయ్యగార్లు మొదలు దయచేసి నాటిరాత్రి జరిగిన మహోత్సవములో పూర్తిగా యేకీభవించిరి. ఆదిమాండ్రులు కుంతిదేవి విగ్రహమునందవిగ్రహము ఫలపుష్పములతో అలంకరించి జేపిపేర ఉపవాసముతో ఉన్నవారిలో మొయింపుచు సుమారు 4,5 వందల మంది ఆదిమాండ్రుల స్త్రీపురుషులు, యువకులు, పిల్లలు, మాపలివారు యానంది అతి ఉత్సాహముతో ఊరేగింపుతో బయలుదేరిరి. మొట్టమొదట ఆదిమాండ్రులపల్లి యావత్తు తిరిగి జేపికి సమర్పించే ఆయనములు చెల్లించినపిదప మాగ్రామములోని రెడ్డి మహాశయుల వీధులగుండాను, వైశ్యములు వీధులగుండాను, యింకను అగ్రజాతులవారి వీధులలో గొప్పవైభవముతో పాటలుపాడుచు మధ్యమధ్య శ్రీ నీలం వెంకయ్యగారు అప్పలక్యతనగూర్చియు ఆదిమాండ్రుల దురాచారమునుగూర్చియు విపులముగా, జ్ఞానోదయమగునట్లు ముఖ్యముగా అగ్రజాతులవారి వృద్ధులములను విశాలపరచి మా దినజాతియెడల అమితమైన ప్రేమ, జాతి పుట్టించిరి. అగ్రజాతులవారు కొందరు మా ఉత్సవముతో వచ్చును వెంకయ్యగారు చెప్ప నీతితోగలు విని "ధర్మముగాను యిరుపత్తుములవారికి అనుకూలముగాను చెప్పుచున్నావయ్య బాగుబాగు"ని హెచ్చరించుచు మా ఉత్సాహములో పాల్గొనిరి. కొందరు మహానీయులు జేపిపేర బహుమతు లొసంగిరి. రాత్రి 9 గంటలుమొదలు తెల్లవారిజాము 4 గంటలవరకు నిద్రలేక, విక్రాంతిలేక అతిఘనముగా సంచరము జరిపి ఆదిమాండ్రులకు, అగ్రజాతులకు అమితముగ ఆనందము కలుగజేసిరి. పూర్వమువలెగాక అగ్రజాతులవారు యిప్పుడిప్పుడు మాయెడల దయాజూపుచున్నందులకు, మా ఉత్సవము ములపల్లినండి అగ్రజాతుల వీధులగుండా నడిపి సర్వజనసమ్మతముగా జోధుచేసి మా అజ్ఞానము పోగొట్టిన ధర్మన్న వెంకయ్యగార్లు మానందములు చెల్లించుచున్నాము.

పోలుకొండ రామానుజులు.

దత్తమండల కవులకు విజ్ఞప్తి

దత్తమండల సమితి తరపున, బల్లారి, ఆనంతపురము, డి.పి, కర్నూలు జిల్లాలలోన, చిత్రూరు జిల్లాలోని మదనపల్లె, గాయపాడ, పుంగుమూరు తాలూకాలలో, చారిత్రక వాఙ్మయ శాస్త్ర, కళా, గణిత, వైద్యాది విద్యలందు పరిశ్రమ జరుప గ్రహించినది పరిశ్రమ జననీ మాసములోగా జరుపబడ న్నట్లు. దత్తమండలములలో తద్విద్యాభివృద్ధియు, కవులకు ప్రోత్సాహ మొసంగుట దీని ముఖ్యోద్దేశ మైనందున, దత్తమం డలిక కవులు, గ్రంథకర్తలు, రచించిన గ్రంథములే పతనీయ గ్రంథములుగా నియోగింప ఉద్దేశించితిమి కాన కవులు, గ్రంథ కర్తలు, ప్రచురణసంఘములవారు తమ గ్రంథముల జాబితాలు ఏ, బిలున్న తమ గ్రంథముల మాదిరి ప్రతులును మా కార్యాలయమునకు నవంబరు మాసములోగా పంప బ్రాధితులు, నవంబరు తొలివారములో పతనీయ గ్రంథముల జాబితా పరిశ్చా స్యలను, ఇత్యాది విషయములు ప్రకటింపబడును. మిగత విషయములు కోరుచు యీ క్రిందివారికి వ్రాసికొనవలయును.

శ్రీ. నారాయణ శాస్త్రి

దత్తమండల సమితి కార్యాలయము - నంద్యాల. (కర్నూలు).

శ్రీ లచ్చారాయస్మరణదినము

ది 25-10-24 సాయంకాలము గం 5 1/2 లకు పితాపురం నందు శ్రీ విద్యానంద పుస్తకభాండాగార మందిరమున, తద్భాండాగారయాజమాన్యమున కీర్తికేళులకు శ్రీ కావ్యనిధి శ్రీకాని లచ్చారావుగారి స్మృతిసభ సమావేశ మేర్పరుపబడె ను. కార్యదర్శియవపాదన నకుసరించి యున్నతపోతా లాం (ప్రొఫెసర్) యలమల (బ్రహ్మశ్రీ) పెండ్యాల వెంగటసు (బ్రహ్మ ణ్యశాస్త్రి) గారధ్యక్షత వహించిరి. కీర్తికేళులు తమను మిత్రు లనిచెల్పి యధ్యక్షులు తమ మనస్తాపమును వెల్లబెట్టిరి. ప్రస్తు తము దేశమునకు ముఖ్యవనరులయినవి దేశీయవిద్య. సర్వ మానవసమృద్ధియు, సాధారణ్యమనియు చెల్లిరి. ఈ మహా గార్యములకు శ్రీ లచ్చారావుగారు సుముఖులయి తమ యత్నల్ప జీవితకాలముననే చాలమందిచే నెంతోబడబాలనలుల నెరవేర్చు గలిగిరి చెల్లిరి. పిమ్మట సత్కేవల రాధామాధవరావుగారు లచ్చారావుగారిపై పద్యములనుజదిరిరి. శ్రీ పితాపుర సంస్థాన కవులకు ఓరటి వెంకటరామశాస్త్రిగారు లచ్చారావుగారి భా వానేనుగూర్చి విపులముగ ముచ్చటించిరి. తరువాత మల్యాల వెంకటగోపాలరావు గారు మానవజీవ ప్రథమకర్తమయ్య, జీవితాద్యునియు చెల్లిరి, తత్పథగాము లనటంకేసి లచ్చారావు గారు మనకందఱకు స్మరణీయుడాయెననియు చెల్లిరి. అందును వారిజీవితమునండి గ్రహింపదగిన యీశ్వరుని గుర్రెంగి మానవజీవానరత్నలు గావలయునని ప్రబోధించిరి.

పిమ్మట సభ్యులు శ్రీ లచ్చారావుగారినిగూర్చి యటులేట సృజించుటకంటె వారిచే స్థాపింపబడిన గ్రంథము లకు, ప్రతిభ, ముఖ్యముగ పరిశోధక గ్రంథాలయమునకు చే యూతనొసగి, వాటిని సురుపయోగమునకు చెల్లిన, వారి యా త్మకాంతినియని చెల్లిరి. లచ్చారాయల మరణమునలన కవి లోకమున కవిగ్రంథావకరమనియు, కవిదాతకు మనియు చెల్లి శ్రీ చిల్లరిగ యోగానందకవిగారి విషయముచే నదాహి తించిరి. వీరు రామాయము నాంధ్రీకరించిరి. దాని నచ్చొ త్తించుభారము లచ్చారావుగారు వైచేసికొనిరి. కాని యంత లో లచ్చారావుగారు స్మృతినొందిరి. యోగానందకవిగారు తమ రామాయగ ముచ్చుపడు వీలు కానరాదని నిరాశకెంది బెంగచే యోగగ్రస్తులయి నేటికి యున్నట్లులేరనియు చెల్లిరి. పాపము సమయాసమయము లెటుంగక రామాయగమందలి పద్యములను, లచ్చారావుగారిపై పద్యములను పదపదే చదువుచుందురట. ఈ కథ నుడవారించి యధ్యక్షులు సభచాలించిరి.

పిమ్మట కార్యదర్శి సభా కార్యక్రమమును ముగించుచు లచ్చారావుగారి స్మృతికముగ నొక బేడ్మంటను టూర్ను మెం టును నడపవలచిననియు, నయ్యది భాండాగారాంగమన విద్యా నంద బేడ్మంటను క్లబ్బువారి యాజమాన్యమున జరుగుననియు చెల్లిరి. రు 150 ఖరీదుగల వెండిగన్నెయు, 5 పతకములను బహుమానములుగ నేర్పరిచిరి. ఈపదములు రాజధాని కంత మను సంబంధించుననియు చెల్లిరి. దీనికగు వ్యయమంతయు శ్రీ లచ్చారావుగారి సోదరులకు ధర్మారావుగారి భరించి సోదరుల యందుండు ప్రేమను వెల్లడించినందుల కెంతయు సంతసంప చులును. (ఒకవిలేఖరి)

కృష్ణాజిల్లా ప్రాథమికోపాధ్యాయులకు విజ్ఞప్తి

ఉపాధ్యాయసంఘములాదిని కృష్ణాజిల్లా తణుకు తాలూకా లో మ, రా, శ్రీ, ఆచంట తూర్పువారాయణ రాజాగారివలన నుద్భవించినట్లువానమ్మిక. తరువాత క్రమశః అధికారిలనిర్బంధము గల సెంట్రల్ క్లాసు రూపమునుదాల్చినను, ఉపాధ్యాయులచే నేర్చుగ. నెలకొల్పబడిన ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘములు ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల సంఘములు ననురెండు రకముల సం ఘములు సవరు సెంట్రల్ క్లాసుల క్రమక. జిల్లాయందంతటను వర్ణించున్నది. ఈకృష్ణాజిల్లామండలము పది పరిసరాంధ్రమండ లములకు మార్గదర్శకమగుటచే గాక మదరాసు తిరుమనాపల్లి మధుర జిల్లాలవరకు నీయుద్వయమునకు గౌరవముసంపాదించినది. మదరాసు రాజధానియందంతటను పనిచేయుచున్నది.

తాలూకా సంఘముల కారణము కృష్ణాజిల్లాజిల్లా-సం ఘస్థాపన మన కారణము కృష్ణాజిల్లా-ఆంధ్రరాష్ట్ర సంస్థా రంభము కృష్ణాజిల్లా. ఉపాధ్యాయసంఘమునుండి ఉపాధ్యాయ మేనేజరులసంఘము అను విడిబాటును పాటించినది కృష్ణాజిల్లా-మానేజరుల సంఘమును గూడ జిల్లాసంఘపు మెట్టునకెక్కించినది కృష్ణాజిల్లా-జిల్లా విద్యాసంఘమున స్థాపనాపేక్షకు మార్గ మును జూపినది కృష్ణాజిల్లా ఇట్లారంభమౌత్యమన నన్నితక ముల యందములను జూపిపట్టుమని పని ప్రారంభింపగనే పెడ మొగముజూపినదియు కృష్ణాజిల్లా-నిజము జమాఖర్చులను సబుకమిటీ సమావేశములను పరికించిన స్పష్టముకాగలదు.

కృష్ణామండలమున 28 ను గోదావరి మండలమున 9 యు రెంజీసంఘము లేర్పడియుండగా కృష్ణాసంఘములు రు 23/-లను గోదావరిసంఘములు రు 39/- లను శాస్త్రీసంఘమునకు చందా కిచ్చియున్నవి. తక్కినజిల్లాలన్నియు నుపేక్ష భావమును చూ పిన జూపుకాక. కృష్ణామండల మింత నెనుకబడియుండనగునా యని ప్రశ్నించుకొని సంఘనిర్మాణమునకు మార్గదర్శకమైన ప్రాథమికోపాధ్యాయ సోదరులు కార్యకూరు లయ్యెదరుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను

తెన్నేటి వేంకటకామేశ్వరరావు.

కృష్ణాజిల్లా ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలటీచరు మానేజర్ల సంఘము

జిల్లా కార్యనిర్వాహక/ సంఘమువారు ది 23-10-24 తేదీ ఉదయము సమావేశమై గావించిన తీర్మానములు.

- 1. కృష్ణాజిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కాన్సిలులో టీచరు మా నేజర్ల ప్రతినిధులకు ప్రాతినిధ్యము ఎడ్యుకేషనల్ కాన్సిలు వారు నాలుగుసానములు సిఫార్సుచేసి చాల కాలమైనప్పటికి ఇంతవరకు గవర్నమెంటువారు మంజూరు ఆర్డరు దయచేయించి యుండనందులకు యీ సంఘమువారు దమచిరమును తెలుపుచు తక్షణము వుత్తరువు జారీ చేయింపవలసినదిగా కోరు చున్నారు.
- 2. టీచరు, మానేజర్ల ద్వితీయ సమావేశము నవంబరు నెలలో మచిలీపట్టణములో జరుపుటకు ఏర్పరచడమైనది.
- 3. ఎయిడెడ్ స్కూళ్లకు ఇచ్చే గ్రాంటులు జవాబుస్వల్పము, ఇందులో 75 సంవత్సరము సామ్యులేదను కారణముచే రు 100 కి రు 50-0 చొప్పున తగ్గించి గ్రాంటు ఇచ్చుటవల్ల ఎయిడెడ్ టీచరు మానేజర్ల చాలకష్టములకు పాల్పడవలసి వచ్చినదని విన్నవించుచు ఇకముందు పూర్తిఅయినసామ్యు జిల్లాసంఘము వారికి ఇచ్చి ఏవిధమైన తగ్గింపులు లేకుండునట్లు చేయవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిని యీసంఘమువారు కోరుచున్నారు.
- 4. 1924-25 సంవత్సరమునజిల్లామొత్తమువకావలసినసామ్యు లోరు 28000 రూపాయలుమినహాయింపుతో, నుంజూరు చేయవచ్చుట్లు తెలియవచ్చినందుకు యీసంఘమువారు చింతిల్లుచు శ్రీ డిప్రీట్టు ఎడ్యుకేషనల్ కాన్సిలు ప్రకటించువారు ఆముచ్చడి మూడువేల రూపాయలకూడా యిప్పించినగాని బిలులేదని కోరుచు వ్రాసినవిషయమును యీసంఘమువారు బలపరుచుచు ఆ సామ్యుకు మంజూరుచేయింపవలసినదిగా గవర్నమెంటు వారిని కోరుచున్నారు.
- 5. మద్రాసు ప్రొవిన్సియల్ టీచరు మానేజర్ల సంఘ మునకు మనజిల్లా సంఘమును ఆఫీలియట్ చేయుటకు సంఘము వారు తీర్మానించుచున్నారు.
- 6. జిల్లాసంఘములకు తాలూకా రేంజీ సంఘములనుండి ప్రతినిధులను త్వరలో చేర్పించవలసినదిగా జిల్లాసంఘమున కు ఆయా ఉపసంఘములు పంపవలసిన కంప్లీట్యువ్ త్వరలో ద్వితీయసమావేశము గావించకపూర్వము పంపవలసినదిగా ఉపసంఘముల కార్యదర్శులను కోరడమైనది.

వే. రాంజీరావు,

అధ్యక్షుడు.

ఆంధ్రవిద్యవైద్యపరిషత్తు - ద్వితీయసమావేశము తెనాలి, (గుంటూరుజిల్లా)

స్వస్తి శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సర కార్తీక బహుళ త్సయమొదలు బహుళ ధశమి వరకు (ది 14-11-24) శుక్రవా మునుండి 21-11-24 శుక్రవారమువరకు) తెనాలి పురమునాంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠపక్షమున సమావేశము జరుపబడును.

ఈ సమావేశమున బూర్వపక్ష సిదాంతరూపక చర్చలును, యోగధీ విచారణలును, వైద్యగ్రంథ విమర్శనాములును యుపన్యాసములును జరుగును.

ఈపరిషత్తునందలి విషయములనుగూర్చి వ్రాయువారందరును జరక సుక్రతనాగ్నబాది వైద్యశాస్త్రగ్రంథప్రమాణముల ననుసరించి విపులముగ వ్రాసివాదించి, విమర్శించి, నిరూపించి యుపన్యసింపగలవారై యుండవలెను.

అట్టిమహాశయము పరివర్తిభ్యులుగ నెంచబడుదురు. తదితరులు ప్రేక్షకులుగఁ దలంచబడుదురు. ఈపరిషత్తునందలి మైన రుసుములఁ జెల్లింపనక్కరలేదు.

విషయములు

(1) చర్యనీయాంశములు—నూత్నజీవి సిద్ధాంతాల్ల రక్తచంక్రమణము, విషయగ్రహణము, క్షృణనతత్త్వము, నాపరిక్ష.

(2) ఓషధ్యాది నిరూపణ-దశమాలములు, బలచతు యము, పక్షిచతుష్టయము, తృణపంచమాలములు, కస్తూరి, జాన్ను, పావుజారు, గోరోజనము, రోయన్ పీఠ, కాంతెల్లభరసము, మకరధ్వజము, పూర్ణచంద్రోదయము, మహారసములు.

(3) వైద్యగ్రంథములు—పూర్వగ్రంథములకు నూతన వ్యాఖ్యానములు, గ్రంథవిమర్శనలు.

(4) ఉపన్యాసములు—కలరా, ప్లేగు, కారీరము, ఆరోగ్యము, రసవిషయము, పంచకంఠ్యు.

పరివర్తిభ్యులే యేవిషయములనుగూర్చి వ్రాసినవియు, నేలేదీనాటికి తెనాలికి దయఁజేయునదియు ది 1-11-24 లేదీనాటికి "ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠ ప్రధానమంత్రిగారికిని, పరివర్తిభ్యులకు ర్తగారికిని వివరముగఁ దయఁజెప్పవలెను." పరివర్తిభ్యులకు మాత్రమే భోజనసౌకర్యము లనుచితముగ సభవారు సమకూర్చెదరు. కాని శయనాదికముల దామే తెచ్చుకొనవలయునని గోరుచున్నారము.

ములుగు రామలింగయ్య.

తెనాలి, గుంటూరుజిల్లా.

ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠ ప్రధానమంత్రి, కవిరాజ శ్రీరూప్రతివాది భయంకర కృష్ణమాచార్యులు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బ్రహ్మసూత్రాధ్య చంద్రిక తెనుగు పదనము

రెండుసంపుటములు (ప్రతి 1 కి రు 12- తెలియొపనివత్తు, సటిక 3- ద్వాదశకోపనివత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెనుగు 3- అప్పకవీయము, నూతనముదితము రావుసాహెబు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారి పరిష్కారము పరిష్కరల పీఠికతో నున్నది. 3-0

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు అందు సన్ను

292, ఎస్ట్రేడేడు, మద్రాసు.

కస్తూరి మాత్రలు 50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు, 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛముగు నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిగోళ నము, ఆదిపచికాన, పావుదారు, మంచినంకుచువుత్వ మొదలగునాటితో భయరూపేయబడినవి. ఇవి కైత్యము, కైత్యభారము కైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును, చంటిపిల్లల అజీర్ణ వగైరాలను వెంటనే మాన్యును. ప్రతిపానన సామాన్యము వాడతగినవి. ప్రతిగ్రహమున నుండరిగినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలగ గ్రహమున యుండరిగినవి.

మృగంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఇరిగేషను చట్టము

సెలెక్షన్ కమిటీవారిచే నవరణ చేయబడిన చట్టము

(నిన్నటి తరువాయి)

11-వ అధ్యాయము

నీటిపారుదల పంచాయతీలను, బోర్డులను

(సంఘములను) గురించి.

ఇరిగేషను పంచాయతీ నిర్మాణము.

87. విధింపబడగలగ్న సాధారణమైన లేదా విశేషమైన విధులకు లోబడి, జిల్లా కలెక్టరు ఒక ప్రబలమైన అవసరము కలదని తాను తృప్తిపడనపుడు, ఒక గ్రామమునకో లేదా, ఒక ప్రత్యేకమైన నీటి పారుదలపక్షికో లేదా అట్టి పనియొక్క భాగమునకో ఒక నీటిపారుదల పంచాయతీని నిర్మింపవచ్చును.

అట్టి పంచాయతీ, (ఉద్యోగరీత్యా) ఎక్కు అటవీయో మెంబరుగా నుండు గ్రామనాయకుని, తొమ్మిదిగురికి ఎక్కువకాకుండను, ముగ్గురికి తక్కువకాకుండను ఇతర మెంబర్లను కలిగియుండవలెను. వారు నిర్ణయింపబడిన విధమున అట్టి ప్రావీణ్య లేదా అనుభవ అక్రమణ కారణమున అట్టి పనియొక్క క్రమసంరక్షణలో అభిమానము గల భూమి తాలూకు క్రావురమందు భూమిదారులనుండి అట్టిభూమిదారుల లేనప్పుడు అనుభవదారులనుండిన్ని, భూమి అనుభవదారులవలనను ఎన్నుకొనబడవలెను.

ఎన్నుకొనబడిన మెంబర్లు మూడేండ్లకాలమువరకు ఉద్యోగమును పనించియుండవలెను; అయితే మరల ఎన్నుకొనబడుటకు వారు అర్హులయి యుండవలెను. అయినను ఎన్నుకొనబడిన మెంబరు పైన చెప్పబడిన అర్హతను కలిగియుండని నెలవనీ, వాడు తన ఉద్యోగమును భాగించినట్లు భావింపబడవలెను.

ఇరిగేషను బోర్డు నిర్మాణము.

88. విధింపబడగలగ్న సామాన్యమయిన లేదా ప్రత్యేకమయిన విధులకు లోబడి, తనకు లేక ఎక్కువ పంచాయతీలను లేదా ఒకటికంటె ఎక్కువ గ్రామములకు నీటిపారుదల చేయు ఒక నీటి పారుదల పని విషయమున వాటి (ఆ పంచాయతీల) నుండి ప్రతినిధులను కలిగియుండు ఒక నీటి పారుదల (ఇరిగేషను) బోర్డును డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు నిర్మింపవచ్చును.

నీటిపారుదల బోర్డులకు ప్రతినిధుల నియామకము నిర్ణయింపబడిన విధమున జరుపబడవలెను. మరియు ప్రతి ప్రతినిధి యాను (డెలిగేటును) ఏ పంచాయతీ తరపున తాను ప్రతినిధియో అట్టి పంచాయతీలో తాను మెంబరుగా నుండునట్టి కాలమువరకు మాత్రమే తన ఉద్యోగమును కలిగి యుండవలెను.

ప్రెసిడెంటును ఎన్నుకొనుటయును, ఉపవిధులను చేయుటయును.

89. (1) ఈ విషయమై లోకలు గవర్నరు మెంటువారు చేయగలగ్న విధులకు లోబడి పంచాయతీయొక్క లేక బోర్డుయొక్క మెంబర్లు—

(ఎ) తమలోనుండి ఒకనిని ప్రెసిడెంటుగా ఎన్నుకొనవచ్చును; మరియు

(బి) [తన] కార్యములను జరుపుటకొఱకు ఉపవిధులను చేసుకొనవచ్చును.

(2) పంచాయతీల విషయమైన ట్రాక్రింద సెక్షనుల నిబంధనలు సాధ్యమైనంతవరకు ఇరిగేషను బోర్డులకు గూడ వర్తింపవలెను.

తమ అధికారముక్రింద నుంచబడిన వర్కుల విషయమున పంచాయతీల అధికారములును, విధులును

90. (1) 87-వ సెక్షను ననుసరించి ఒక ఇరిగేషను పంచాయతీ నిర్మింపబడిన తర్వాత, జిల్లా కలెక్టరు, పంచాయతీవారిచే నిర్వహింపబడుటకు తగినదని తాను తలచు ఏదైన ఇరిగేషను వర్కునుగాని లేదా దానిలో నేభాగమునైన గాని, అట్టి పనిని కలెక్టరుకు తృప్తిపడుటకు ఆ పంచాయతీ సంరక్షించుచుండవలెను మరకుకు లోబడిన్ని, నిర్ణయింపబడగలగ్న ఇతర మరకులకు లోబడిన్ని పంచాయతీవారి అధికారముక్రింద నుంచవచ్చును.

(2) ఈ విషయమై జిల్లా కలెక్టరు చే చేయబడు ఏ విధులైనను లోబడి 87-వ సెక్షను ననుసరించి నియమింపబడు పంచాయతీ—

(ఇ) తమ అధికారము క్రింద ఉంచబడ్డ ఏ ఇరిగేషను వర్కునైనను చక్కగా సంరక్షించి, దానియందలి నీటిని క్రమముగా వినియోగించుటకు ఆవశ్యకమయిన ఇతర ఏర్పాటులను చేయుటకును;

(ఎఫ్) తన అధికారమునకు ఒప్పగింపబడిన ఏ నీటిపారుదల పనివిషయమైన గవర్నరు మెంటువారికి ఉన్నట్టిన్ని, ఈ విషయమున చేయబడిన సామాన్యమైన లేదా విశేషమైన ఉత్తరువు ద్వారా గవర్నరు మెంటువారివలన తనకు ఒప్పగించబడగలగ్న అధికారములను సాధారణముగా చెలాయించుటకును; అధికారము కలిగియుండవలెను.

ఈసలు సెక్షనుయొక్క (సి) క్లాజు ననుసరించి పన్నును విధించు పంచాయతీ ఉత్తరువుమీద ప్రస్తుత చెల్లించుటకు బాధ్యుడగు ఏమనమ్యుడైనను కలెక్టరుకు అప్పీలు చేసుకొనవచ్చును మరియు కలెక్టరు తీర్పు కడపటిదిగా నుండవలెను.

ఉపవిధులను ప్రకటించుట.

91. 87-వ సెక్షనును అనుసరించి ఏర్పరచబడిన ఏ పంచాయతీయైనను, ప్రకటనల సెక్షనులో చెప్పియున్న కార్యములకొరకు తమకు యొక్కమని తోచునట్టి ఉపవిధులను చేయవచ్చును. మరియు, నిర్ణయింపబడగలగ్న విధమున గ్రామములో అట్టివిధులను ప్రకటించవలెను.

ఉపవిధులకు వ్యతిరేకముగా నీరుపారుదల చేసుకొన్నందుకు ఆపరాధము.

92. (1) ఏ సెక్షనుక్రింద పంచాయతీవారిచే చేయబడి ప్రకటించబడిన ఉపవిధులకు విరుద్ధము గ ఏమనిపియైనను ఆ పంచాయతీవారి అధికారముక్రింద నుండు ఏ ఇరిగేషను వర్కునుండి ఏ భూమికి నీరుపెట్టుకొన్నను, అట్లునీరుపెట్టుకొనబడిన భూమి అట్టిభూమికి అట్టి నీటిపారుదల చేయబడు ప్రతిపదు యమునకు యొకరము ఒకటింటికి [10] ది రూపాయలకు మించకుండ పంచాయతీవారి ఉత్తరువుచొప్పున, ఒకపిన్నాల్ని (ఆపరాధము) చెల్లించుటకు పాత్రుడయి యుండవలెను. మరియు పంచాయతీవారి కోరికపయిని గవర్నరు మెంటువారు ఆ ఆపరాధపు మొత్తమును ఒక భూమికిని బాకీగా రాబట్టి దానిని పంచాయతీవారికి అప్పగించవచ్చును.

(2) అట్టిపిన్నాల్ని, ఈయత్తుయొక్క 17-వ సెక్షను ననుసరించి విధింపబడగల పాచ్చింపబడ్డ నీటిపన్నును విధించుటకు బాధించుచుండుట విధింపబడవలెను. అయినను అట్లు పాచ్చింపబడ్డ నీటిపన్నునుండి ఈ సెక్షనుయొక్క (1)వ సబు సెక్షను ననుసరించి వరూలుచేయబడగల ఏదైనా పిన్నాల్ని మొత్తమును తీసివేయుటమూలమున అట్లు పాచ్చింపబడిన నీటిపన్ను తగ్గింపబడవలెను.

(3) 1వ సబు సెక్షను ననుసరించిన పంచాయతీ ఉత్తరువుమీద, అది ఆధారపడియున్న ఉత్తరువు లేదా ఉపవిధి ఒక నీటిపారుదల అక్షిణ్యవలన జారీచేయబడిన ఉత్తరువులకుగాని అట్టి అక్షిణ్యవలన అంగీకరింపబడిన ఏదైనా వరూలకుగాని ఒకంబుకీ కడుగాని వ్యతిరేకముగా నున్నవనట్టి లేదా అది చట్టమునకు విరుద్ధముగా నున్నదనట్టి కారణమునమాత్రమే కలెక్టరుకు ఒక అప్పీలు ఉండవలెను.

[8] ఆపరాధమును విధించునట్టి పంచాయతీవారి ఏదీని ఉత్తరువునకు సంబంధించిన ఏ వ్యాజ్యముతోనైనను, సదరు ఉత్తరువు చట్టమునకు విరుద్ధమున లేదా ఒకపిన్నాల్ని కొద్దికొద్ది విరుద్ధమున కారణమున తప్ప, ఏ పిన్నాల్ని వారై నను బోర్డును కలుగజేసికొనగూడదు.

గవర్నరు మెంటువారు సహాయద్రవ్యము నిచ్చుట.

93. లోకలు గవర్నరు మెంటువారు ఒక పంచాయతీ అధికారముక్రింద నున్న నీటిపారుదలపని క్రమముగా సంరక్షింపబడుటకు భరింపబడుటకు లేదా నిర్వహింపబడుటకు నడిమరమ్మతు కానివనిని పంచాయతీచేయుట అవసరమని తృప్తి పడునప్పుడై లోకలు గవర్నరు మెంటువారు అట్టిపనికగు ఖర్చును అంతనుగాని లేక కొంతభాగముగాని భరించుటకు పంచాయతీకిధనమును యివ్వవచ్చును. అట్లు ధనము యివ్వబడినప్పుడు పంచాయతీ ఆపనిని లోకలు గవర్నరు మెంటువారు ఆజ్ఞాపించగలగ్న విధమునను కాలములో గాను చేయవలెను.

ఇరిగేషను పంచాయతీ ఫండుయొక్క నిర్మాణము

94. (1) ఒక పంచాయతీ తాలూకు ఆపరాధములుగా నమూనాచేయబడిన యావత్తు పయికములను యావత్తుయితరజములును, లోకలు గవర్నరు మెంటువారి వద్దనుండి తీసికొనబడిన యే సహాయద్రవ్యమైననుచే "ఇరిగేషను పంచాయతీ ఫండు" అని పిలువబడు ఒక నిధిగా యేర్పడివలెను. అధిక తాలూకు లెక్కలు నిర్దేశింపబడిన విధమున ఉంచబడవలెను.

(2) ఈ అధ్యాయములో చెప్పబడిన కార్యములను చేయుటలో పంచాయతీకి తగులువానైన ఖర్చులు పంచాయతీ ఫండులోనుండి చెల్లించబడవలెను.

అయితే యేదైన ప్రత్యేక కార్యము నిమిత్తము లోకలు గవర్నరు మెంటువారివలన యివ్వబడిన యే సహాయద్రవ్యమైనను కేవలము ఆ కార్యమునకే వినియోగింపబడవలెను.

ఒక పంచాయతీని రద్దుచేయుట

95. (1) జిల్లా కలెక్టరు అభిప్రాయముందు, ఏ పంచాయతీ వారైనను, ఈయత్తుచే తమకు విధింపబడిన పనులను చేయకుండ పట్టుటతో తప్పిపోయినయెడల లేదా వారి అధికారములను మితిమీరెడల లేదా దుర్వినియోగపరిచినయెడల, అట్టి కలెక్టరు ఆ పంచాయతీ మెంబర్లకు తమపక్షమున వాదించుకొనుటకు ఆపకావించిన తర్వాత ఆ పంచాయతీ రద్దుచేయబడవలెనని ఉత్తరువుచేసి, ఒక ప్రాంతపంచాయతీ ఏర్పాటు చేయబడవలెనని నిర్దేశించవచ్చును.

(2) అట్లు ఎన్నుకొనబడిన పంచాయతీకుడ పతేపతే తప్పిదమునచేయ, లేదా దాని అధికారములను అతిక్రమించు లేదా దుర్వినియోగముచేయు సందర్భములో, కలెక్టరు పంచాయతీ మెంబర్లు తమకతాము సమర్థింపుకొనుచు చెప్పెడి దానిని వినిగెయి వార ఆ పంచాయతీ రద్దుచేయబడవలెనని ఉత్తరువుచేసి, వారి చేతులోనుండు ఏ పయికములైన (తన) అక్షిణ్యములో నుండు కొనవచ్చును. మరియు అతడు దానిని నిర్ణయింపబడగలగ్న కార్యములకును, అట్టివిధమునను వినియోగపరచవలెను.

పంచాయతీ మెంబరుపైని వ్యాజ్యము లేబడుటకు అతడు బాధ్యుడుకాదు.

96. ఈయత్తు నిబంధనల ననుసరించి సదుద్దేశముతో చేయబడి యేపనివిషయమున నైనను ఏ పంచాయతీ మెంబరుపై నయినను వ్యాజ్యము లేబడుటకు అతడు బాధ్యుడై యుండగూడదు.

1920వ సం॥ ప్ర గ్రామపంచాయతీ అక్షుకనుసరించి ఏర్పాటుచేయబడిన పంచాయతీలు ఇరిగేషను పంచాయతీలుగా వ్యవహరింపవచ్చును

97. 1920వ సంవత్సరపు వదరాసు గ్రామపంచాయతీ అట్టుయొక్క 18వ సెక్షను ననుసరించి లోకలు గవర్నరు మెంటువారు సదరు అట్టుక్రింద యేర్పాటుచేయబడిన ఒక పంచాయతీకి ఒక నీటిపారుదల పనితాలూకు సంరక్షణను, పోషణను, నిర్వహణమును మార్చినప్పుడు ఈ అట్టుయొక్క 87వ సెక్షనులో యేమి చెప్పబడియున్న దానితో నిమిత్తము లేకుండా అట్టి పంచాయతీ అట్టిపనివిషయమున దానితో నిమిత్తము లేకుండు అట్టిపనివిషయమున ఈయత్తు ననుసరించి యేర్పాటుచేయబడిన ఒక నీటి పారుదల పంచాయతీగా భావింపబడి దానికే సంబంధించిన అధికారములను చెలాయించుటకును పనులను చేయుటకును అర్హత కలుగినందువలెను. అట్టి పంచాయతీ ఇరిగేషను పంచాయతీ ఫండును 1920వ సంవత్సరపు వదరాసు గ్రామపంచాయతీ అక్షుకనుసరించి యేర్పాటుచేయబడిన "పంచాయతీ ఫండు" నుండి వేరుగా ఉంచవలెను.

జిల్లా ఇరిగేషను బోర్డు నిర్మాణము.

98. ప్రతిజిల్లానుగాని నిర్దిష్టములైన చక్కలకుగాని లోకలు గవర్నరు మెంటువారు ఒక జిల్లా ఇరిగేషను బోర్డును నిర్మించిగవర్నరు మెంటువారు అప్పడవచ్చుచున్న ఈ విషయము సామాన్యమైన లేదా ప్రత్యేకమైన ఉత్తరువు ద్వారా ప్రసిద్ధి పరచగలగ్న అధికారములను విధులను అట్టిబోర్డు పరముచేయవచ్చును.

12వ అధ్యాయము

విచారణాధికారమును, చట్టమును
ఒకరియొక్క జారీచేయుటకొరకు
వ్యాజ్యములేదా దరఖాస్తు.

99. ఇతరవిషయమున నిబంధించబడినట్లు తప్ప లేదా ఒక ఉత్తర్వులేక తీర్మానముగా ప్రసిద్ధపరచబడిన [నవ్వుడు] తప్పయీ అట్లుననుసరించి చేయబడిన దేని విషయమునను లే బదు యావత్తుకావాలను సివిలుక్వోర్టులను విచారించబడవచ్చును. కాని యీ అట్లులను లోకమునవర్త మెంటువారికిగాని యేమనిషికి లేక మనుష్యులసంఘమునకుగాని లేదా యే అభ్యసరుకుగాని నివ్వ బడిన యే అధికారమునయిన చలాయించుటకు నిర్బంధపరచుటకు గాను ఒక యింజక్షనును జారీచేయుటకొరకు వ్యాజ్యమును గాని దరఖాస్తునుగాని అట్టిక్వోర్టువిచారణకు పట్టుకూడదు.

సాక్షులను సమన్లు చేయుటకును,
విచారించుటకును అధికారము.

100. ఏదేని విచారణను జరుపుటకు ఈయాక్టు ననుసరించి అధికారము పొందిన ఏయోగీసయినను, సాక్షులను సమన్లు చేయుటకు వారిని విచారణచేయుటకు ప్రయత్నము జరపజేయుటకు పరచుటకు గురించి సివిలు ప్రొసీజరు కోడుచే సివిలుక్వోర్టుకు యివ్వబడిన అధికారములన్నిటిని చేలాయించవచ్చును.

విచారణ ఒక కోర్టుచర్య.

101. ఈయాక్టు ననుసరించి జరుపబడిన ప్రతివిచారణయును ఒక కోర్టు చర్యగా భావించబడవలయును.

కాలదోషము పట్టుటకు కాలపరిమితి

102. ఈయాక్టు ననుసరించి ఒక అప్పీలుకు కాలదోషము పట్టుటకైన కాలపరిమితి అప్పీలు చేయబడిన ఉత్తర్వు లేదా నుండి ప్రారంభమై యీక్రిందివిధముగా నుండవలెను:—

(ఎ) అప్పీలు కర్తరుకుగాని, డిప్యూటీ కర్తరుకుగాని అయినప్పుడు—ముప్పది రోజులు

(బి) అప్పీలు రివిన్యూబోర్డుకు అయినప్పుడు—ఆరువది దినములు.

(సి) అప్పీలు గవర్న మెంటువారి కైనప్పుడు—తొంభది దినములు.

[ఈసెక్షనుయొక్క కార్యము నిమిత్తము కాలమును రెక్వింటుచుటలో, ఏ ఉత్తర్వులేని అప్పీలు చేయబడినదో ఆ ఉత్తర్వులను నక్షణ సంపాదించుటకు అగత్యమైన కాలమునకు విచారణాధికారము ఇవ్వబడవలెను.]

పశుసంరక్షణము

విస్తారముగ పశువులు జచ్చెను. పెక్కువేల పశువులు నశించియుండవలయునని యెంచబడుచున్నది. సిసలైన సంగతులను చెలిసికొనుట కేర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. వరదలలో చాల నష్ట మొందినవారి కుపకారముగ నిచ్చుటకు ప్రభుత్వము వారు రూ 10,000 లను యిచ్చిరి. ఇదిగాక స్థానిక నిధులందు విరాళములు వసూలుకాబడెను.

కార్నాల్ జిల్లాలోని నష్టము

కార్నాల్ జిల్లాలో గలిగిన నష్ట విషయములు సామాన్యముగ ప్రభుత్వమువారికి దెల్పబడెను. 20 వేల లక్షల జనాభాగల 284 గ్రామములు ధ్వంసము కాబడెను. 284 గ్రామములలో 260 గ్రామములు యమునానది వరదలచే పాడుకాబడెను. 62 గ్రామములు పూర్తిగానశించెను. రూ-148100 గృహముల విలసయ్యుండును. 92 మంది చనిపోయిరైన యుండవలెను, లేదా తప్పిపోయిరైన నుండవలెను. వరదలో కొట్టుకొనిపోయిన పశువుల సంఖ్య 30 వేలు. ఈసంఖ్యలో 2152 పశువులు ప్రత్యేకముయొద్దు ఇందువలన నాల్గలక్షలైన నష్టము వాటిలినది. 58 వేల యికరముల సాగునీటి భూమిలోని పంటలు నశించెను.

కాటకము సంధించుకొండ 20 వేలును, 2 లక్షలు వ్యవసాయపు పెట్టుబడికి లక్షవిధధతిని రైతులకుచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. వరదరాని స్థలములలో జనులు చందాలను త్రోగుచేసి విస్తారముగ భవము బంపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

విద్యార్థులు కావలెను

మోటారు బండిని నడుపుటకును, మోటారిజం నేర్చుకొనగోరు విద్యార్థులు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాసిన తెలుగు ప్రాస్టిక్టును యినాముగా పంపబడును.

The Principal, Sri Ram Motar School
(Govt. Recognized)
1/28 Muker Nallamuthu Street,
G. T. Madras.

కర్నాటిక్ వేపరుమిల్సు

రాజమండ్రి అండు మదరాసు

(ఒకవిలేఖరినుండి)

పారిశ్రామిక బోర్డువారు 22-10-24 తేదీని ఈక్రిందిరీతిగా తీర్మానించిరి.

(అ) వని ప్రారంభించుటకు కావలసిన మొదటి పరిశ్రమను, 8000 లక్షల వేరుకు, కర్నాటిక్ వేపరు మిల్సు లిమిటెడ్కువారు, దొరకునని, సప్లయ చేయకలిగినవారితో ఖరారునామాలు చేసికొన్నట్లు పారిశ్రామిక డైరెక్టరుగారిని తృప్తిపరచిన,

(ఆ) ఆక్టోబర్ 11 వ రూలును పరించి కంపెనీ ఆఫ్ తృప్తికరముగా కనబడిన,

(ఇ) ఇండియా దొరతనమువారి వేపరు ఎక్స్‌పర్టు ఆరెయిట్టు దొరగారు మిల్సుయంత్రసాముగ్రి శరీరీంచిన తరువాత వారు తృప్తికరమైన రిపోర్టుచాసిన,

మేము రూ 4 లక్షలు ఋణమునకు, రూ 2 లక్షలు గారంటుగా ఒక బ్యాంకులో ఓవరుడ్రాఫ్టుకు, శిఫారుచేయుటకు సిద్ధమయ్యున్నాము. ఇది ఏకగ్రీవముగా బోర్డువారు తీర్మానించినారు.

గొప్ప ప్రారంభ ప్రదర్శనము

1-11-24 తేది శనివారంరాత్రి గం 9-30 నిమిషములకు ప్రారంభము

మాటిని (సాయంకాలప్రదర్శనము) బుధ, శని, ఆదివారములందుండును.

స్థలము:—ఎస్టేషన్, మద్రాసు

వెల్లర్సు సర్కసు మిక్కిలి సుప్రసిద్ధమైనది.

ప్రసిద్ధిచెందిన డాండ్ బార్న్, మరణము సంభవించునంతటి ఆసామాన్యమైనదాటు

మాయోద్దనున్న మోలా సోదరలు, మిస్. లారీటా, మిస్. అని, బేబీక్రిస్టి మున్నగు

వారితో సహా ఆగిల్స్ యొక్క అత్యద్భుతమైన విద్వేలు మొదలగునవి తప్పక చూచి ఆనందింపుడు.

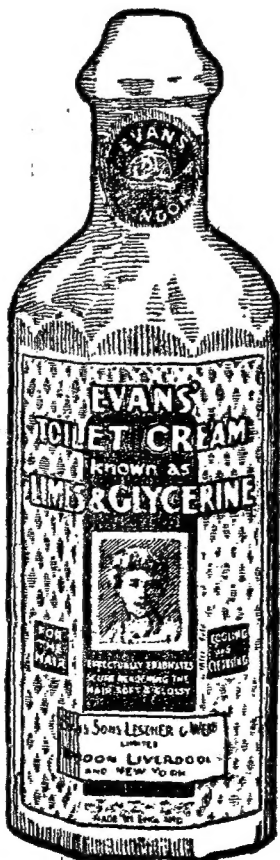
మిస్. పంచను నృత్యము ప్రస్తుత కాలము ననుసరించియుండును

మృగములకు రాజని పేరుజేందిన ప్రాధనరు జి. రావుగారిచే తరిగితుచేయబడిన జంతువులయొక్క ఆశ్చర్యకరమైన విద్వేలు కూడ ప్రదర్శింపబడును.

ప్రవేశకట్నములు:— రూ 10, 3, 2, 1 గాలరి అ. 0—8—0

టి. జి. వెల్లర్ } సి. రామానుజం

ప్రాప్తేటరు } మేనేజరు.

EVANS

లైము అండు గ్లిసరెన్

వెంట్రుకలు అందముగాను, శుభ్రముగాను, ఆరోగ్యముగాను ఉండుటకును, ఉదయపుట దువ్విన దినమంతయు అప్రకారమే ఉండుటకును మీరు నేడే ఒక ఇవాన్సు లైము అండ్ గ్లిసరెన్ బుడ్డిని కొనుడు. దానిని వాడుచున్నట్టి మీ స్నేహితులను అడుగుడు. వారు ఉపయోగించిన వాటి ఆన్నిటిలోను ఇదియే శ్రేష్ఠతరమైన దని తెలుపుదురు.

అది ఇందులో తెలుపబడిన బుడ్డి ప్రకారము ఎట్టికీలుపేసి యుండుటను చక్కగా గమనింపుడు.

EVANS SONS, LESCHER & WEBB, LTD.
LONDON & LIVERPOOL.
Representative's address for India.
P. O. Box 313, BOMBAY.

“ఎందుకు నూలు వదులకవలెను”

ఎన్. ఎన్. వరదాచారిగారి యువస్వామి

మన ఘెందుకు నూలు వదులకవలెను. అను విషయమును గురించి ఎన్. ఎన్. వరదాచారిగారు నిన్న శాంతిపత్రము, జై. ఎం. ఐ. ఎ. వారి యజమాన్యమున గోఖలేభవమున జరిగిన జహిరంగసభయందు పాల్గొనినారు. ఎ. రంగనాథ మొదలైనవారు, ఎం. ఎల్. సి. గాంధీగారు జహించిరి.

రంగనాథ మొదలైనవారు

అధ్యక్షుడు, నూలువదులకవలెను గురించి తనయభిప్రాయమును తెలుపుచు, దేశమునందెవరుగాని నూలువదులకవలెను గురించి వ్యతిరేకాభిప్రాయములు గలరని యెంచుట పొరపాటని నుడిచిరి. పల్లెటూళ్లను జాగ్రత్త పెరిగినవారికి - సాధారణముగా ప్రజలు పృథ్విలోకాధిపతియైన ప్రాణములందెంతకాలమును వ్యర్థమొనర్చుచున్నారో, తెలియగలదు. వారాకాలము సేదైన లాభకరముగ పనియందు పయోగించినయెడల దేశమున కపార ఫల లాభము గలుగగలదు. నూలువదులకవలెను దిట్టి యువయౌవనులు గురించి నాకు మొదటినుండి మంచియభిప్రాయములను. రాజు విశేషములలో ప్రజలముగల రాజకీయ చిహ్నమును తొలగించినయెడల ప్రజలకు నత్యధిక సంఖ్యాకులుగ నీ పరిశ్రమకు దగదు. మాలాకాకాయందు సేను 100 రాటములను ప్రతీక పిట్టి పనిజేయవలెనని కాని రాటములపై వడకిననూలును క్రియవారు లేక చాలకష్టపడవలసి వచ్చెను. ఇట్టి యుద్ధమును గుఱవడముగావలెనన్న ఇట్టి ఆటంకములను దాటవలసి యున్నది. ఈపరిశ్రమను స్వయం పోషకముగను మితవ్యయకరము గను నుండునట్లునర్చుటకు మార్గముల నన్వేషింపవలసి యున్నది.

వరదాచారి గారు

రాజకీయ విషయముల నటుంచి, సామాన్య ఆర్థికదృష్టితో జూచిననుగూడ రాటపుపరిశ్రమ దేశమునకు ఎంతయుఖ్యమో ఉపస్థాపనము మొదలు వివరించిరి. పల్లెటూళ్లలోని ప్రజల యావరణములను చాలాపూర్వముగా దాగియున్నది. ప్రజలకు మౌనుము బాధించునది రక్షించుటకు రాట్ను మొంత సహాయకారి మో నాగలాపురమునందు కాంగ్రెసుసంఘ యజమాన్యమున కై. పున్నయ్యగారు గావించుచున్న పనినిజూచిన దెలియగలదు. అచ్చట క్రమపరిశీలనచేత్రీ పురుషుడు లందరును మందు నేసినామందుగూడ కొన్ని మెట్లు నడచివెళ్లి దినమంతయు నచట రక్షణ గలుగజేసి దినమునకు 1 1/2 అణాల చొప్పున సంపాదించుకొనినానితో జీవితము గడపవలసి యున్నది. అట్టి సమయమున కాంగ్రెసువారచ్చట రాటముల ప్రతీకపిట్టి చుట్టుపట్టు 10, 12 గ్రాములవారికి జీవనాధారముల గల్పించిరి. త్రీ పురుషులు అందరును తమతమ గృహములందే గూర్చి నూలు వడకి దినమునకు 2 1/2 చొప్పున సంపాదించుకొన గలుగుచున్నారు. అనుభవమును బట్టి సన్నగినులదీయుట కలవడినకొలదియు వారి సంపాదన మింకను అధికముగాగలదు. నాగలాపురమునందలి పరిశ్రమలే దేశమునందు అంతటను గలవని నుడివినపుడు సేను అతి జయోక్తుల బయటలేదు. జాతీయోప పరిశ్రమయగు నూలుపరిశ్రమకు మనము ప్రోత్సాహ మొసగక పోవుటయే ఇట్టిపరిశీలనలకు గారణము.

రాటపుపరిశీలన

రాటపు పరిశ్రమ జయప్రదము గావలెననినచో, రాటమునందలి ప్రతి స్వల్పవిషయమును అతిజాగ్రత్తతో గవనింపవలెను. తీయబడిన నూలుయొక్క యుపయోగ సుపయోగములు చాలవరకు రాటములోని అల్పవిషయములకు గానించు వానినైననే ఆధారపడియున్నవి. రాటమునందు మొదట గమనింపవలసినది రాటపుత్రాడు. ఇది సన్నగినుండవలెను. దీనికు ముడులుండరాదు. సామాన్యముగ నుండు ఒక్కముడియుగూడ చాల చిన్నదిగనుండవలెను. కడుల్లను ఏరుకొనునపుడు చాల జాగ్రత్తగనుండవలెను. నూలుయొక్క గుణగుణములన్నియు కడుగుతై నాకారపడియుండును. కడుగువంకరలు లేక, సరిగతియగుచున్నచో నెట్టిపైమునుగలుగదు. అట్టికడుల్లతో నూలుదీయుట అన్నివిచారములను బోగొట్టి మహాదానందకరముగనుండును. తరువాత కడుల్ల నుండు చెవులనుగురించి సాధారణముగా చాలకష్టములు గలుగుచుండునని, నుడివి ఉపస్థాపనము వానిని దాటుటకు కొన్ని నూలనలనొనర్చెను. రాటమునంద చివ్వుల్లవిషయముల నన్నిటిని సవరించుకొనినయెడల ప్రస్తుతముకలతై రెండు రెట్టకముగ నూలు దీయుటకు సాధ్యమగును. మిల్లులో గూడ నొక్కొక్క కడుగు రాటము మోద దీయగలుగు నూలుకంటె నెక్కువగా దీయవలదు.

మిల్లులందు మారుజేయు నూలుకంటెను, ఏకులకంటెను జేరితో తరుణజేయవలసినది చాల ముఖ్యమనియు బలముగలవనియు సూచించుచు నుడివెను. ఏకులు మరీమెల్లగ నుండరాదు, గట్టిగనుండరాదు. మిల్లులో ఏకులు చేయుటకు పూర్వము యంత్రంతో దూదని ఏకినపుడు మూడిలోని ప్రతి పోచయు ముక్కలుక్కలై పోవును. అందుచే బలము తగ్గి దార మెక్కువకాల నిలవజాలదు. చేతితో వడకిబడిననూలు అట్లుగాక బలముగంటి ఎక్కువకాలము నిలుచును.

ఆ తేజలకు సమాధానము

ఇతర కళలలో, ప్రతివిద్యార్థియు యువకుడును గూడ, నూలువదులకవలెను నేర్చుకొనవలెను. నూలువదులకుటకు సామాన్యముగలపు నాక్షేపణలలో మొదటిది తమకు వ్యవధిలేదను విషయ. ఇది చాల దుర్బలమైనది. గాంధీమహాత్ముడు ఒకరోజు గాంధీకాలమున ప్రార్థనాంతర ముపన్యసించుచు “అరగం నూలువదులకవలెను” నుగురించి నుడువుచు నిట్లు నెను. భారతదేశంలోని పల్లెటూళ్లలోని కృషివలలులందు భగవంతునిమూర్తిగ గాన్పించుచున్నది. వారు దినమునకు 12 గంటలకాలము వ్యయమునందులో పనిజేయుచు. అవయములన్నియు పరుగునటుల పాటు పడియును తమకు దినమునకు వలసిన ఆహారమును సంపాదించుకొనజాలకున్నారు. భగవంతుని కృపాప్రసారము కలుగుచో, రాటము వారికి జీవనోపాకల్పించి నూతనోజ్జ్వలమును బలమును నొసగును. కాలము పడుతుంది. ఆతనికాలమును వ్యర్థమొనర్చుటకు మనుష్యులకు మార్గము. నూలువదులకు భగవంతునికార్యము. భగవంతునికాలము దర్శింపజేసిన భగవంతుని కార్యము కొరకు వినియోగవలెను. ప్రజలను విద్యాధికులను గలుపగలిగిన దొక్కరాల విద్యాధికులందు ప్రజలకు నమృతముగలుగవలెనన్న విద్యలు రాటమును త్రిప్పవలెను.

నూలువదు రాజకీయకార్యక్రమము గాదని రెండవ ఆక్షేపణ రాజకీయకార్యక్రమ మనసేమి? ఉపస్థాపనములొసగుట. తీర్మానములొసగుట, ఆర్థికవిల్లులను నిరాకరించుట యేనా రాజకీయకార్యక్రమము? ప్రజలస్థితి నభివృద్ధిపరచి, వారికి తినుటకును మొసగుట రాజకీయకార్యక్రమము గాదో బహిష్కారములకు, ప్రస్తుతము రాటముతప్ప వేరేరాజకీయకార్యక్రమము లేదు. ప్రతిదినము నర్ధగంటసేపు నూలువదుకు నిబంధనకల్పించినయెడల మితవాదులు మొదలగువారందరును కాంగ్రెసు కేంద్రదినయు, ఆప్యకు తమకును వాటిని భేద ముండదు, ప్రజలు తమ కేవల నియ్యరనియు, స్వరాజ్యపథములోకి గల భయముతప్ప నీయాక్షేపణలో వేరు బలమేమియున్నందులకు లేదు.

కర్ణాటకాభిరుద్రులనుండి మూడవ ఆక్షేపణము. రాటము లసంఖ్య యధాను కొలదియును, ఎవరికి వారే నూలువదుకు కొనుట ప్రారంభించి కొలదియును కర్ణాటకల తగ్గిపోవును. సన్నినినూలుదీయు తలపడిన కొలదియు వెలతగ్గును.

గాంధీగారు, ప్రజల పాపములను, తప్పులను తన తలపై నిడగొని వానినన్నిటిని అనుభవించుచున్నాడు. ఆతని ఆరోగ్యమునకు ముందుచే తీచించుచున్నది. ఆతడింకను రెండుమూడున్నెలలకంటె నెక్కువ జీవించజాలడు. అట్టియాతని ఆరోగ్యమునకు మహతి నిర్లక్ష్యభావమును వహించుచున్నది. రాటము మహానాటుకొనక పూర్వమితాడు, జీవితమును వదుల పనివదుల నాతనియాత్యుక్తు శాంతినింపజాలము. ప్రతి విద్యార్థి, గ్రీసందుట కెటుల ప్రయత్నించునో, నూలు వదులకుటకు నటుల ప్రయత్నింపవలెను.

అధ్యక్షుడు

శ్రీమంతు సభ్యులుగించుచు, వరదాచారిగారు కొసగిన చాల సన్నిహితముగ నుపస్థాపనమును కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. రాటము గురించి యుపస్థాపనములు వివరించిన లోపములన్నియు ప్రముఖులందు గాన్పించునయెన్నవి. కాని, ముందుముంకల్ల చాలాభివృద్ధికి రాగలదు. ఇటీవల ఆంధ్రకర్ణాటకప్రదేశములలోని పృథ్విదృష్టుల కొన్ని కర్ణాటకప్రముఖుల జూచి తిని. వీరినిగూర్చిగాని, ఇతరగుణములందుగాని, విదేశీయ మిల్లు క్షుద్రకు అవి ఎంతమాత్రమును దీసిపోవు. రాటపుపరిశ్రమనుండి జీవనయెడల విదేశీయ మిల్లుపరిశ్రమలతో సరి సమానుగ జీవించగలవనటు కవి నిడగొనుచు ఈపరిశ్రమ వలన ఏ గ్రామమునందును దారిద్ర్యభాధ యనునది లేకుండ కొనరకు నేర్చుకొనవచ్చును.

శ్రీకృష్ణ ముగిసెను.

వైకంఠస్వాగ్రహము

మహారాజకొమారుని వర్గంతి

ప్రస్తుతము అప్రాజ్ఞుడుగా నున్న మహారాజ కుమారుడు శ్రీచిత్తరు తిరునామమహారాజువారి వర్గంతిపుత్సవమున ఆశ్రమ వాసులు జరిపిరి. ప్రత్యేకప్రార్థనలు గావించిరి.

డాక్టరు ఎం. పెరుమాళునాయుడు గారి నాయకత్వము క్రింద నాగరికీయలజత యీశుల కివ లేదని బయటదేరి వైకంఠానికి 11 వ లేదీ మంగళవారమునాడు కలిసికొనును. మొదట 100 మంది సవర్ణ హిందువులు వైకంఠుండి బయలుదేరెదరు. దారిలో తక్కువజాతురా, నాయాతింకారీ మున్నగు స్థలములలో మరికొందరు చేరెదరు. మహాజరు మీద చాలమంది సంతకములు చేయుచున్నారు.

వైకంఠలో నాలుగురోడ్లలోను మామూలుగా పికెటింగు జరుగుచునే యున్నది. త్రివేంద్రముకు వెళ్లుతరు సహాయము చేయుటకు పరిశీలనలలో కొందరిని నియమించెదరు. అరుకుట్టు నుండి 100 మందివచ్చెదరు. పాఠూరు, ఇడవల్లి అల్వాయి మున్నగుస్థలములనుండి గూడ వచ్చెదరు. (అ. ప్రె)

వెలింగుటన్ సినీమా

మూంట్సురోడ్డు, మద్రాసు 1505

1-11-24 లేదీ శనివారమునుండి 4-11-24 మంగళవారమువరకు సాయంత్రము 8-15 ప్రతిదినము 2 అటలు రాత్రి 9-10 గం. శని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం|| కూడగలదు గోల్డువిన్ సూపర్ డ్రామా

ది ఓల్డు నెస్టు 8 భాగములు.

తల్లిప్రేమ, కుటుంబసౌఖ్యమును తెలుపుకథ న్యూసు, కామిక్ కూడ చూపబడును

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులకు అమోఘమైన నివారణి

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురము నివాసమును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, అర్మినియన్ ఏజిలో, నెం 72 రు భవనమునందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యగారియొక్క అద్భుతకీర్తిని గుఱించి విచినందున నా వ్యాధికి వారీయొద్ద ఆయుర్వేదచికిత్స చేసుకొను ఉద్దేశము గలిగెను. నేను పండితులవారిని చూచు భాగ్యమును, వారివద్ద చికిత్సనొందు అదృష్టము నాకు గలిగినది.

నేను బెట్టు, అతి బలహీనతచే 4 సం॥ రముల నుండి బాధపడుచుంటిని. అతి ఉష్ణముచే నాకుమూత్ర విసరణ కాలమందు మంటయుండెను. నాలరచేతులు కాళ్ళయందుకూడ మంటయుండెను. కన్నులనుండి నీరు కారుచుండెను. స్వల్పకాలములోనే పండితులు గారు వారి అమోఘమైన చికిత్సచే నాకు మంచి గుణమును కలుగజేసిరి. ఇప్పుడు నావ్యాధి పూర్తిగా కుదిరినది. వారిజ్యోషధము లన్నియు మిక్కిలి విలువ గలది. వాటికిగల అద్భుత శాస్త్రగణములను బట్టి చూచిన అంతధర న్యాయమనియే నా అభిప్రాయము.

తీరనివ్యాధులు అనగా కుష్టు, క్షయ, వరిబీజము మొదలగు వ్యాధులను వారు పూర్తిగా బాగు చేసియున్నారు. అతని వద్దకు వచ్చురోగులలో కొందరు పాశ్చాత్యవైద్యచికిత్సను పొందుచుండిరను విషయము ముఖ్యముగా గమనించవలెను.

వైద్యులుగారు పైకి కఠినముగా నుండునట్లు కనపడెదరు. అయితే వారు మిక్కిలి దయగలవారు. నిష్కలటులు, సత్యవంతులు, అక్కరగలవారు, భగవంతుడు వారికి దీర్ఘాయువునొసంగి వారు బాధ పడుచున్నవారికి సహాయులుగా నుండునట్లు ఆసుగ్రహించవలెనని నాప్రార్థన.

మద్రాసు } బి. విశ్వేశ్వరయ్య బి. ఏ.,
16.9.1922 } వైకంఠగిరిరాజుగారి విజయము

స్థానిక వార్తలు

ట్రేడింగ్ సంగీతశాల:—ఆదివారము సాయంత్రము 4.30 గంటలకు బెంగళూరు నాగార్జును శుంగీతము పాడును. త్యాగరాయనాథాచార్యుల సహాయనీధికి ఈ సామ్య నిచ్చెదరు.

సెనేటు సభ్యత్వమున కభ్యర్థి:—గోదావరిజిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కాన్సిలు సభ్యత్వమును గానున్న గంటి వెంకటరావుపంతులు బి. ఏ. డి. ఎల్. ప్రొక్కెట్ట వకీలుగారు పురుషిమిత్రులు కోరుటచే సెనేటుసభ్యత్వమున కభ్యర్థిగా నిలుచున్నానని వ్రాయుచున్నారు.

రాకపోకలు:—నర్. లిల్లీకేరీ. కె. టి. నిన్న రాత్రి మదరాసునుండి కలకత్తాకు వెళ్లిరి.

ఈజిప్టు సీ. పి. రామస్వామయ్యర్ లామెంబరు చిత్తూరునకు మదరాసునుండి మోటారుపై వెళ్లిరి. అచట చిత్తూరుజిల్లా బాయస్ పోల్సు కేలీమాచి అడవి వకిల్లయొక్క ప్రాసెక్యూషన్ వారితో భాషించును. ఆవకిల్ల ప్రాతినిధ్య మేమున అచట సబార్డినేటు జడ్జికోర్టు సంచలయనని.

గజేంద్రమోక్షపు మారికథ:—అక్టోబరు 31 తారీఖున గోదావరిజిల్లా వాస్తవ్యులు, పండిత కవిరాజు భాస్కరదాసుగారివల్ల గజేంద్రమోక్షము, హరికథగా జరుపబడెను. భక్తిగా శ్రావ్యముగా సంస్కృతపద సంబంధముగా ఆంధ్రమున జరుపబడి ముమ్మస ఆనందాభిని కోలలాడించిరి. యస్. భుజంగరావు.

పచ్చప్పకళాశాలా ఆంధ్రభాషాభివర్ధన సమాజము:—4 తేదీ మంగళవారం సాయంత్రం 4.30 గంటలకు వైభవవారి ప్రారంభసమావేశమున దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు “తెలుగు సారస్వతమున కతకములస్థానము”ను గూర్చి ఉపన్యసించును. వి. రామదాసుపంతులు గారధ్యక్షులుగా నుండుట కంగీకరించిరి. ఎల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

ఆంధ్రరాష్ట్రకిలాఫత్ సంఘసభ:—9 తేదీన కాకినాడలో ఆంధ్రరాష్ట్రకిలాఫత్ సంఘసభజరుగును. సభ్యులందరూ రావలయును. కార్యక్రమము:—(1) రాష్ట్రసంఘమునకతికారుల సెన్సుకోసుట సెంట్రల్ కిలాఫత్ కమిటీకి సభ్యుల సెన్సుకోసుట (2) జిల్లాకిలాఫత్ సంఘముల నిర్ణయము (3) మాతానా మోకతాలీగారి మాచనలప్రకారము ప్రావిన్షియల్ కిలాఫత్ సమావేశము సాధ్యమగు సేమా యోజించుట (4) సెంట్రలుకిలాఫత్ కమిటీవారిని రాష్ట్రకార్యక్రమమును కొనసాగించుట (5) ఇతరముఖ్యవిషయములు.

ఇట్లు
మొహిద్దీన్ బాష్యాల్
కార్యదర్శి

టివ్ కాన్వేభ్యత్వప్రకటన:—1921 ఫిబ్రవరి 19 తేదీ లెజిస్లేషన్లు తీర్మానప్రకారము చేసిన 1921 జూన్ 9 తేదీ జి. ఓ. నెం 1771 లో కావేరిడెల్టాడ్రైనేజి యిరిగేషన్ స్థితుల విచారించుట కప్పాయింట్లు చేయబడిన కమిటీవారి రిపోర్టు ప్రభుత్వమునకు చేరినది. కమిటీవారి రిపోర్టు వివరముగా నుండినది. అందు వెక్కుచూపనలు గలవు. ఆ మాచనలప్రకారము ఇరిగేషన్ పీప్ యింజనీరు గారొకటొకటిగా విచారించుచున్నాడు. అందులో వెక్కుచూపనలు గూర్చి లోకల్ ఆఫీసర్లకు రిపోర్టుచేయునని వ్రాయునలెను. ప్రతి దాని కి తగిన ఆర్డరును కాలక్రమముగా ప్రత్యేకముగా నుచ్చును. రిపోర్టు టెక్నికలుగా నుండుటచే ఎడిటర్స్ కేబిలుకు పంపరు. తంజావూరు తిరుచినాపల్లి సాతారాట్లు జిల్లాప్రతినిధులైన కాననసభ్యులకు రిపోర్టు కాపీలివ్వబడును. తంజూరులో రిపోర్టు కాపీలు మెంబర్లుచూచుకొనేనిమిత్తం కాన్సిలు ట్రైబ్యునల్ సంచలయను. ఈక్రింది ఎసోసియేషన్ కోక్లరాపి చొప్పున అనుబంధములతో గూడా పంపబడును. (1) మాయవర మిరాసీదా రసోసియేషన్ (2) తిరుత్తుల పూండి మిరాసీదా రసోసియేషన్ (3) టాంజూరు మిరాసీదా రసోసియేషన్ ఈజిల్లాలలో ఇంకా ఏదైనా ఎసోసియేషన్ కావలసిన దరఖాస్తుపడితే కాపీ పంపబడును.

సుబ్రహ్మణ్యశివగా

వారిస్టేటుమెంటు

తమస్టేటుమెంటును సమర్థించుచు సుబ్రహ్మణ్య శివగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

194 ఏ. క్రింద గవర్నమెంటు నామైతెచ్చిన కేసును సమహరించుకొనుటకు గూర్చి పత్రికలద్వారా హాటబ్లిప్రములు నన్ను గూర్చి బయలుదేరుచున్నవి. అట్టి రిపోర్టుల ప్రాతినిధ్యమును లేకుండుట నేను యాక్రిందివివరములజను తెల్పుచున్నాను.

18వ తేదీని రామస్వామినాయకరుగారి సుపసంహరించుకొనిరి. రామస్వామినాయకరుకు వలెనే గూడ స్టేటుమెంటునిచ్చిన నామైతెచ్చిన గూడ గవర్నమెంటు రుజువులుగనుక వలెకొందరుని నాకుకొందరు చెప్పి ఇదంతవరకు నిజమేనిచ్చెయ్యమలెక నేను వారుచెప్పినది విన్న కాని కొంతమంది మిత్రులు స్టేటుమెంటు వ్రాయమని నన్ను క్షిరి. ఆందుచే నొకస్టేటుమెంటు వ్రాసి ప్రాసెక్యూషన్ వాళ్ళుకొనెదరో లేదో చూడవలసివెని. కాని నేను పక్షపాదినట్లు ఆస్టేటుమెంటుగా నున్నగాని కేసు సుపసంహరించబడదని చెప్పగా నేనందులకొప్పుకొనలేదు. ఎందుకంటే ఆ ఒప్పుకొనుటవలన నేను చెప్పినవాటిలో రాజద్రోహమున లండులకు నేను తప్పుపడెనట్లు లేదు. కాని మొత్తమున నేను రాజద్రోహముగా తప్పులేదనియే వాదించును. ఈకారణముచే యీరాజద్రోహుండి. అప్పటినుండియే తెలుజిని తమనకు సిద్ధపడుమంటిని ఒక సంవత్సరమైనా తప్పదనుకొంటిని. నేలేనప్పుడు నా ఆశ్రయము కొనసాగిత్రైముల చేసితిని. కొంతమంది మిత్రుల వద్ద సెలవు తీసికొ. కాని 23 తేదీ ప్రాధున గవర్నమెంటు వారి కత్తు అప్పాలెసనకుగరు, ఉదారులుగనుక రెండుపక్షముల గౌరవ నీయమైన రాజకీయతురని నాకు తెలిసినది. సాధారణగా నేను జుహీపువత్తునాడను గనుక ఇందులకు నేనుండు పూనుకొనవలసినవని. ఇట్లాచేసినచో వారును తమకేసు సుపసంహరించుకొందురు. అందువలన నేను 2 మధ్యాహ్నం యాక్రిందిస్టేటుమెంటు నిచ్చితిని.

సెలంజిల్లాలలో పవుపరపత్తిలో నేను దేవాలసమట్టుటకు శ్రమపడుచున్నాను. ఆ సందర్భములో నేను దేవస్వాసముల నిచ్చితిని. వాటికే నేనిపుడు చార్జి చేయబడితి నేనెప్పుడును ప్రభుత్వముపై ద్వేషమును పురికొల్పలే. నా పుద్గేముకాదు. తయారు చేసికొనిరాకుండా ఆచారము దుపన్యాసము చెప్పుటచే అందులో కొన్ని భాగముల రాజద్రోహమున్నదని చెప్పుటకు వీలుగానుండవచ్చును. నొకటి తెలంపెన్నడునూలేదు. గవర్నమెంటుతో తలపడు గౌరవకాదు. నేను శాంతిముగాను ఉపయోగకరముగా జీవించుదును. ఇది నిజమని నమ్ముచున్నాను. ఇది నాస్వస్థున ఇది నేను వ్రాసినట్లు ప్రభుత్వమువారికి తెల్పబడును.

ఇంతయు పరిశీలించి ప్రజలు వారిప్రముఖ్యతగర్హయించుకొందురుగాక.

“మదరాసు యువకులవిజ్ఞత”

నామైతెచ్చిన కేసు సుపసంహరించుకొనిననుకర్మ మెంటువారికి కృతజ్ఞతాపదనము లర్పించుచు తదానుగ్గెన్ (వెసిడెన్స్) మేజిస్ట్రేటుగావున్న డాక్టరు కె. కండలేరు చెప్పిన రెండువిషయములు నెత్తికావలసి వున్నందుచింతియున్నాను. గవర్నమెంటువారికి కేసు సుపసంహరించుకొనుట కనుమతి నిచ్చుచు నేను ప్రజల సుపయోగపడనలెమును వృధాగా పాడుచేసినదియు ఇంతకే పూర్తి అలస్యము లేకనే స్టేటుమెంటునిచ్చిన భాగుగా కండలేరుయు నన్ను నిందాపాత్రునిగా చేసెను. నేను ప్రకటన స్టేటుమెంటును సమర్థించుచు ప్రకటించినదానిలో యాస్టేటుమెంటునిచ్చుట అకస్మాత్తుగా జరిగినదిగాని ముందుకొనగావని తెలిపియున్నాను. అదిగాక యీకేసునలె 700 ఖనాకైనది. ఎందుకైనదన నెలలతరబడి సుద్రాలో కేసుకోసము పుండవలసినవచ్చింది. అంతేవాక ప్రైవేటుగా ఏవని చేయుచుండ నేచేయవలసిన విధులనుగూడ నిర్వహించు నుండవలసినవచ్చినది.

తరువాత వారు “మద్రాసు యువకుల విజ్ఞత” ప్రకటించెను. యీ యువస్వాసములు వారి మనస్సును మత్తెత్తుటలెదు” అనిరి. ఈ మాటలకు సవరము ఆ ప్రస్తుతము. లా ప్రకారముగా గూర సరియేదికాదు. ప్రాసెక్యూషన్ సుపసంహరించుకొన నుండు ఒప్పుకొనుటయో మానుకొనుటయో చేయవలసిగా యీరిమార్గముననుకర్తు. కాని కేసు ఎత్తివేయటం కాదు నేప్పుడు ఈమాట లనుటచే నాతడు నన్ను కేసుగార్చిమా

ఆరోగ్య వారము

28 తేదీ శుభవారమునాడు లేడి గోపికాగారి అధ్యక్షత క్రింద 6 గంటలకు గవర్నమెంటు హాలులో నేనునల్ హాల్ అండ్ బేరీవీక్ కమిటీవారిసభ జరిగినది. ఈ కమిటీవారికి కానలిన సాయము తానుచేయుచుననియు, తనకే క్లికి లోట్టులేకుండ సాయము చేయవలసినదని లేడి రీడింగుగారు గూడ జాబువ్రాసినదనియు, అన్నివిధములూ తనచేసిన సాయము చేయుగలదనియు గవర్నరుగారి భార్య చెప్పినది. తరువాత ఆకమిటీ శక్రటరీ గారూ తమ కార్యక్రమమునుగూర్చి చెప్పిరి. కార్యనిర్వాహక కర్తాధ్యక్షుడైన టి. హెచ్. వైముస్సుగారి బాధ్యత తనమీద పడినదని చెప్పిరి. “ఇదివరకు 1925 జనవరి 12 తేదీ నుంచి యీ హాల్ లువిక్ మొదలుపెట్ట నిశ్చయించితిమి. ఎక్కివివక్ తెరచుటకు ఒప్పుకొనినందులకు గవర్నరుదంపతులకు కృతజ్ఞులము. ఎన్. వి. ఏ. వారు తమ మూల్ సేవిలియన్ వైభాగము నిర్వహిరి. స్కాట్టు, కాలేజి, హైస్కూలు విద్యార్థులతో ఉత్సవముగూడ హైకోర్టునుంచి మూల్ సేవిలియన్ వరకు జరుపవలసివెను. ఎక్కివివక్ లో బహుమతులుగూడ నీయవలసివెను. బేరీవీ 15 తారీఖున జరుగును. బహుమతులు గవర్నరుగారి భార్య యిచ్చును. ప్రచారవిషయములలో ప్రముఖులగువారు, సంఘములు, ఉపస్వాసముల సేర్పాటు చేయవలసి యుండును. కాలేజివిద్యార్థులకుగూడ సుపస్వాసములకు క్రిస్టి పాలులసాయము కొరబడినది. పట్టుమందును పల్లెలందును గూడ ప్రచారము జరుగుయల్లముల చేయుటకు హెల్త్ డిస్ట్రీ గారు జిల్లా అధికారులనుగూడ హెచ్చరించిరి. రెడ్ క్రాసుసాస యిటీవాడు 1000 నిచ్చిరి. డిస్పెన్సరీ ఫండ్ వారు 600 నిచ్చునునిరి. గవర్నరుగారిభార్య కొకవిజ్ఞత పింపును. అందువలన సాయము చాలా జరుగును. ఈ కమిటీవారికి సలహాలు నూచనల ఏ వై స చేయుచో కృతజ్ఞతో నందుకొందురని శక్రటరీగారు పవన్యసింపిరి. పానుగల్లరాగాగారి క్రింది సభకమిటీల నియమించి వారివిధుల సేర్పాటుచేయ నూచించిరి.

(1) ప్రచారము:—జి. ఎల్. డి. స్వామికన్నప్పిల్లై కార్పొరేషన్ హెల్త్ డిస్ట్రీ, పబ్లిక్ హెల్త్ డెవెలప్ మెంట్, కజిన్సు భార్య.

(2) ఎక్కివిట్టు జడ్జిచేయుట:—టి. టి. బోగ్ దివాన్ దాసుభార్య రా. బి. సి. నరేశ్ మొదలియార్ పబ్లిక్ హెల్త్ డెవెలప్ మెంట్.

(3) బేరీవీ ఏర్పాటు:—వైముస్సుభార్య, డాక్టర్ విక్ సింగ్ చిన్నప్ప, ఓడ్యుభార్య మేజర్ కె.

(4) ఉత్సవము:—ఖా. బి. మహమ్మద్ ఉస్మాక్ బహుమార్. బోధగురుస్వామిశిల్ ప్రాథిభార్య

హోల్ల పి. ఎల్. మామగారు దీనిని బలపరచిరి. అంగీకృతి మయ్యెను.

అధ్యక్షులకు కృతజ్ఞతా పదనము లర్పించబడిన మీద సభ ముగిసెను.

శిషింపి తన యిష్టముపై విడిచిపెట్టినట్లుల తోచుచున్నది. ఇందువలన గవర్నమెంటువారి ఆర్డరు రద్దయినదన్నమాట. తరువాత వారు ఉపస్వాస సలితముల గూర్చి చెప్పుచు నేను ద్వేషమును పురికొల్పుటకు గూర్చి చెప్పినారు. ఇదిగూడ ఆప్రస్తుతమే. నేను సుపస్వాసము నిచ్చుటలో గల పుద్గేములనే వారు గ్రహించవలెగాని సలితములగాదు. అదిగాక ఆర్డరుమీద రిమాన్సులు చేయగూడదు. హైకోర్టును అప్పీలుచేసికొను నవకాశముండినచో, యీ రిమాన్సులకు నేను బాధ్యుడను కానని రుజువుచేసి యుండెడివాడను. జడ్జిగారు మదరాసు యువకులవిజ్ఞతనుగూర్చి చెప్పినారు. నేప్పి న యువస్వాసము లో “యిండ్లను దేహములను మరచి, వందలు వేల కొలదిగ భేతముకొరకు త్యాగముచూపుటకు ముందు మరుడు. స్వార్థముత్యజింపుడు” అని చెప్పియుంటిని. ఇందుగల అర్థము యువకులే పొందించుకొందురుగాక.

ఇన్నిరిమార్గుల చేసిన జడ్జిగారు తొణకక బెణకక కొంతముగా నుండునని మాత్రము సుతింపవలసి యున్నది. మరల నింతకాసారి గోషన్ గాకి వారి ప్రభుత్వమును నామైతె రామస్వామినాయకరు వైనను కేసు సుపసంహరించుకొనినందులకు కృతజ్ఞతచూపుచు ఇకముందు ప్రభుత్వములకు మార్గదర్శి సందరుకు సంతసించుచున్నాను.

ఆంధ్రభారతీ తీర్థ

గృహవిద్యాపరిక్షలు

మా గృహవిద్యాపరిక్షలపట్ల ఆంధ్రజాతీయు లనేకులు ఎంతయో యాత్సహము చూపుచు వ్రాయుచున్న యు త్తరము లనేకములు మా కనుదినము చేరుచున్నవి.

పరిక్షలకు చదువుటకు తగినవ్యవస్థ లేనందున, పరిక్షల నియమితకాలమును కొంతవరకు మార్చవలయునని కొందరు కోరుచున్నారు. ఈవిషయమును గురించి విశ్వవిద్యాలయమువారు తగురీతిని ఆలోచించి గృహవిద్యాపరిక్షల విధానమును 1925 సం॥ జనవరి మొదటితేదీనుండి కార్యరూపమున తెట్టుటకు తీర్మానించినారు.

అభ్యర్థులు, గృహవిద్యావిధానమున గల 16 విషయములను బాగుగా పరికించి, అందులో తమకు వచ్చినవానిని పదింటిని మాత్రమే గైకొని చదువవలయును. ఒక్కొక్కవిషయమును పూర్తి చేయుటకు అధ్యయన మూడునెలలు పట్టగలదు. ఈవిధమున నవంబరు 10 విషయములను పూర్తిచేయుటకు అధ్యయన రీతి సంవత్సరములు పట్టగలదు. అయినను, అభ్యర్థుల ప్రత్యేక యోగ్యతల ననుసరించి విశ్వవిద్యాలయమువారు ఈ నియమితకాలమును తగ్గించు చుందురు.

విద్యార్థులు మూడుమాసములలో తమ అభిమానవిషయమును అన్వేషణతో మేముత్రము లేకనే జరుపు పద్ధతులను విశ్వవిద్యాలయమువారు నూచింతురు. ఆపద్ధతుల ప్రకారమును విషయమును గ్రహ్యము చేసికొని, విశ్వవిద్యాలయమువారు గుర్తుచుండు ప్రశ్నలకు పదునైదుదినముల కొకసారి ప్రత్యుత్తరములను బంపుచుండవలయును. వానిని విశ్వవిద్యాలయమువారు పరికించి, ముందు ముందు అభ్యర్థులు ఏదేరిరిని చదువుకొనుచుండ వలసి నదియు, తెలుపుచుండురు.

మూడునెలలు కాగానే విద్యార్థులు చదివిన విషయమున పరిక్షలు జరుగును. అందులో కృతార్థులైనవారు తక్షణమే, ఇతర విషయమును చదువుకొనుటకు ప్రారంభింపవచ్చును. మొదటివిషయమున గలుపించినవాడు నైతము క్రొత్తవిషయమును గైకొనవచ్చును. కాని త్వరలో అపజయమొందిన విషయమున గలుపించుటకు ప్రయత్నించవలయును. ఈవిధముగా 10 విషయములకు చదివి గలుపించిన తదనంతరము, విశ్వవిద్యాలయమువారు అభ్యర్థులకు విడుదలిచ్చి సత్కరింతురు.

10 విషయములకు ఒక్కయోషాయి మాత్రమే ప్రవేశ దుగును. దరఖాస్తుతో మొదటనే దీనిని బంపవలయును. విషయమునకు పరీక్షా రుసుము రూ 0.50 లు. పదివిషయములలో నారి తేరదలంచువారు రూ 2.50 లను (పది విషయముల పరీక్షా రుసుము) ముందుగా దరఖాస్తుతో, ప్రవేశ దుగుముతో, బంపిన లాభవంతముగ నుండును.

అభ్యర్థులు గ్రంథములను సాధ్యమైనంతవరకు తమ తమ గ్రామములలోగల గ్రంథాలయములలోనుండి గైకొని చదువుకొనుచుండిన లాభవంతముగ నుండగలదు. ఈపదు పాఠములు లేనివాడు మాకు వ్రాసిన ఇచ్చటనుండి కావలసిన గ్రంథములను కొని పంపగలము. పి. పి. గా గ్రంథములను బంపుటవలన నిన్నియో అనవసర వ్యయములను గావున, కావలసినవారు, పుస్తకములకు మైకము మాకు ముందుగా నుడియార్చు చేసినగాని, ప్రస్తుతము మేమికార్యభారమునకు బూనుకొనజాలము.

విద్యార్థులు విషయవశనమునకు నిర్ణయించిన గ్రంథములన్నిటిని చదువ నక్కరలేదు. వానిలో నేనైన రెంటిని చదివిన నాలుగు. విషయ గ్రాహ్యమునం దాస్తూ లేనవారు మేము నిర్ణయించిన గ్రంథములనేగాక, వానికి సహాయములగు మరియితర గ్రంథములను నైతము చదువవచ్చును. పరిక్షలో ఏదో చదివి మార్కులు సంపాదించుకొనిన చాలననెడి దురభిప్రాయమున నుండక, విషయమున విజ్ఞానవంతులగుటకు అన్నివిధముల అభ్యర్థులు ప్రయత్నింపవలయును. ఈ మహాశయమును నెరవేర్చుటవసాత్రమే, మేమిపరిక్షలను నిర్ణయించితిమి. దీనిని ఆందగు గ్రహించితిరవలయును.

పరిక్షాఫలములను అభ్యర్థులుండు అన్నిచోట్లను నిర్ణయింతుము. దరఖాస్తుపాఠములు మా కార్యాలయమున తయారుగా నున్నవి. కోరిన అభ్యర్థులకు బంపగలము.

వి. ఎన్. శర్మ బి. ఏ., బి. టి, రిజిస్ట్రారు.

ఆంధ్రసర్వీయూనివర్సిటీ కార్యాలయం, అడ్రాసు మదరాసు

హిందూమహమ్మదీయ తగవులు

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

నాగపురం, అక్టోబరు 31:— ఇటీవల సాగరు జబబు పురములందు హిందూమహమ్మదీయసంఘములకు సంభవించిన తగవుల సంబంధమున అసత్యవాదముల పులికలంబు ప్రకటింపబడుటచే ప్రభుత్వమువారు తెలిసినంత వరకు విజమైన సంగతులను ప్రకటింపుచున్నాడు. చాలకాలమునుండి యిరుసంఘముల వారికిని సాగరులో విరోధములు గలవు. గణపతి ఉత్సవముల నాటికివి ప్రబలి ప్రబుధియైను. కాని యిరుసంఘములవారైన ఒక ఒడంబడిక చేసికొనిరి. హిందువులు యాబడంబడిక ప్రకారముగ మసీదులపద్ధ వాయిద్యములను ఆపుచేయవలయును. గణపతి ఉత్సవములు గడవిడలులేకుండు జరిగిపోయెను. కాని పిమ్మట మహమ్మదీయులు హిందువులు ఒడంబడిక ప్రకారముగ నడచుట లేదని ఆభిప్రాయమైరి. కనుక దశరాసమిమింతుల దిని మహమ్మదీయుల ఆగ్రహ మధికమగుచుండెను. ఉభయ సంఘములవారికిని సమ్మ మొనర్చుటకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా రధిక శ్రద్ధవహించిరి. అనేక సార్లు ఉభయసంఘములవారితోను మేజిస్ట్రేటుగారు సంప్రతించిరి. కాని హిందువులు మసీదులయొద్దల యెంతమాత్రమును వాయిద్యములను సంగీతములను సల్పరాదనియు వారికట్టి హక్కు ఎవ్వరైన యొచ్చుటను లేకనియు పట్టుబట్టిరి. ఆ సమయముందు మసీదులో ప్రార్థనలు జరుగుచున్నవని ఉత్సవనాయకునకు తెలిసినచో ముగ్గురు 20 అనుగుల దూరములో వాయిద్యముల నాచి 20 నిమిషములు నిలచెదమని హిందువులు తెల్పిరి. మేజిస్ట్రేటుగా రది సరియైన యేర్పాటుని యొంది బందోబస్తు నిమిత్తము పోలీసు యేర్పాట్లు గావించెను. కాని, హిందువు ఉత్సవము కంటోను మెంటు జబారులో జరిగెనుండ పోలీసువారి కెవరికిని తెలియకుండ పట్టణమునుంచి కొందరు మహమ్మదీయులు కర్రలతోను గొళ్లతోను వచ్చిరి. ఉత్సవముతో బోవుచున్న మేజిస్ట్రేటుగారితో సహా ముప్పదిమంది మహమ్మదీయులచే మోజబడిరి. తెచ్చిలు దగిలినవారిలో నొకడు చనిపోయెను. పోలీసు వారు పెద్దయెడల గాకుండ కాపాడిరి. మొత్తముమీద 20 మంది మహమ్మదీయులు అరెస్టుకాబడిరి. వీరిలో మువ్వరు వి. పి. సి. 802 వ కేసును ప్రకారము విచారింపబడుచున్నారు.

జబబుపురం సంగతి

జబబుపురములో హిందూమహమ్మదీయులకు పోరాటము జరుగనని తోచుటకు తగినంత వివాదమునకు కారణములు లేవు. అయినను పోరాటము జరుగుననుభయము చే ప్రార్థనసమయములందు మసీదుల యొద్దల వాయిద్యములు హిందువులు చేయరాదని 144 కేసును ప్రకారము నిషేధింపబడినది. అక్టోబరు 8 వ తేదీని రామలిలలు కాలిఉత్సవములు వచ్చెను. రామలిల ఉత్సవము ముందుగలదు. కాటుమలీ మసీదుగల్గు రాగానే మహమ్మదీయులకు కోపము వచ్చెను. వారప్పడు మసీదులో ప్రార్థనలు గావించుచుండిరి. ఉత్సవమునందు ముందుగలవారి శ్రే అనుద్యములు చచ్చట్లు మహమ్మదీయుల ప్రార్థనలకు భంగము కలుగజేసెననివారికి ఆవేశము వచ్చెను. మహమ్మదీయులు ఆలీ అని ప్రత్యుత్తరముగా చచ్చట్లు తేకలు వేసిరి అప్పుడు పోరాట మేమియు జరుగలేదు. కాలి ఉత్సవము మసీదు వద్దనుంచి బోవుచున్నప్పుడేకో సంభవించుటచే గుంపులోనివారు భయ భ్రాంతులై కోట్వాల్ మసీదుయొద్దనున్న కాలి స్థలములోనికి నెడలిరి. కాలి విగ్రహమును మోయువారు కోడ్డుమీద దింపి వేసి గుంపులో గలసిపోయిరి. మసీదుకొద్దల నున్నయింటిలో నుండికొల్లు రువ్వబడుటచే భయభ్రాంతులై ప్రజలు సారిపోవుట తలపించెనని తెల్లబడుచున్నది. కాని యిహముల నిజముని రుజువుకాలేదు. మహమ్మదీయుల తీవ్రనియోలేదు. ఏలనన కొంతమంది పోలీసువారు మసీదుకొద్దలనున్న మహమ్మదీయులను కదలకుండ చేసిరి. గాయములు హిందువులకు యీ ప్రాంతముందు తగులలేదని తెలియుచున్నది. ఈ పెద్దమాకల దరిమివేయుట అసాధ్యమని నైసకులకొరకు తెలిపాడు చేయబడినది. వీరి సహాయముతో గుంపు పెద్దరగొట్టబడినది. గట్టిపోరాటము లేదయిన సంభవించలేదు. ఉభయ సంఘములవారును ఒకరినొకరు ఏకాంతస్థలములందును యింకైని వీధులందును కొట్టుకొనిరి. ఇరువది మంది మహమ్మదీయులు యెండుండుగురు హిందువులకు గాయములు దగిలెను. పోలీసు వారి యాజమాన్యమున కాలివిగ్రహము గుడికి చేర్చబడినది. కట్టి లేవ్వరును ఉపయోగించవలసిన జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు త్వరపు చేసిరి. కొంతమంది పోలీసువారు వీధులలో గుడ్డిచేయుచుండిరి. పట్టణముందలి కొన్ని ప్రదేశములలో వైద్యముంచబడినది. 74 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. ఇందులో 32 మహమ్మదీయులు 42 హిందువులు గలరు. గాయము దగిలినవారి సంఖ్య 32, వీరిలో 45 మంది మహమ్మదీయులు, 37 మంది హిందువులు. ఎవరును జావలేదు. ఆస్తి నష్టములు సంభవించలేదు. జబబుపురములో సంభవించిన పోరాటము తాత్కాలిక మైనదిగాను అనివరకేరా

ట్లు చేయబడినది గాదనియు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి నమ్మకము పోరాటమునకు కారణము కలదు. కొంతమంది దుర్మార్గు లిందులకు కారణము. వీరెవ్వరో యింకను తెలియలేదు. వెంటనే కట్టుబాట్లు చేయుటచే పెద్దపోరాటము సంభవించుకుండను అనవసరముగ రక్తప్రవాహము పారకుండను ప్రభుత్వమువారు చేయగలిగిరి. [అ. ప్ర.]

బెంగాలు తీరస్థులు

సామాన్య ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము తయారగుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతివార్త)

లండన్, నవంబరు 1:— బెంగాలు అరస్టులు గూర్చి సామాన్య ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనమును తయారు చేయుచున్నారని యిది. పార్లమెంటు లో ప్రవేశపెట్టెదరనియు తెలియుచున్నది. ఈ ప్రకటనమునందు తమయభిప్రాయమును తెలియజేయవలెను. ఏకాపలమునందే చర్యజూపికోనకో తెలియజేయవలెను.

ఇండూను మహారాజుహర్షము

అలంకరించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతివార్త)

లండన్ నవంబరు 1:— ఇండూను మహారాజు హర్షము నలంకరించుట కేర్పాట్లుచేయునని మార్క్స్ కంపెనీనుండి హెన్రీ నేషన్ స్క్రిప్టుగాని అన్యాయముగ తొలగించుచుండుట 170000 పౌనుల నిష్ఠమునకు కంస్సులెంచి కొట్టబో దానా తెచ్చిరి.

తుర్కీ గ్రీకుసమస్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతివార్త)

లండన్, నవంబరు 1:— పై విషయమునుగూర్చి జాతి సమితివారు గ్రీకులను తుర్కీ ప్రజలను మార్పుకొనువిషయమై నివేదికమును పూర్తిచేసినది తెలియచున్నది. రెండు ప్రభుత్వములవారైన ఈవిషయమై విచారింపుటకు నియమించబడిన 'మిక్సెడ్ కమిషను' వారి అధికారము సంగీకరించెదరనుచున్నారు. త్వరలో ఈకమిషను సమావేశమై విషయములను పరిష్కారము చేయవలెనుచున్నారు. ఒకవేళ కాస్త్రసంబంధ మగు నిష్ఠములున్న హైకోర్టుకు తెలియజేయవలెననిరి. లేదా జాతీయమితివాది సలహాను తీసికొనవలెననిరి. ఇందులో సంబంధించిన వ్యక్తులకు పరిష్కార మగువరకు నష్టములేకుండజేయవలెననిరి. వాసేను ఒడంబడికను పూర్తిగ అమలు జరుపుటకు ఉభయములకు క్రిపంచనలేక ప్రయత్నించెదరనియున్నుచున్నారు. తుర్కీ ప్రజలసంబంధములు చెడకుండ జేయవలెగాక, గ్రీకులకొక స్వల్పసంఖ్యకులను గూర్చి వివరముగ జాతీయమితివాదికి తెలియజేయవలెననియు దీని ననుసరించి రోములో దేశంబయమాసమున జరుగనభ్యయందు జాతీయమితిసభకు నిలగునటులుండవలెననిరి.

కొత్తపేటతాలూకా కొంగ్రెస్సంఘము

ది 21-10-24 తేదీని పుల్లెటికుర్తి గ్రామమున ఉదయం 9 గంటలకు కార్యనిర్వాహక కేంద్రము సమావేశ మయి కావించిన తీర్మానములు:—

- 1. అభ్యర్థులు రాసంస్తు శ్రీమత గోరుగంట వెంకటేశ్వర్లు గారిని యీసభకు అభ్యర్థులుగా నెన్నుకొనడమైనది.
- 2. 1-8-24 లగాయతు 20-10-24 వరకు ఖర్చు జమాఖర్చు సరిహద్ద బడినది.
- 3. కోశాధిపతి గారికి సంఘము విషయములో ఉన్న అనుమానములు తీర్చుకొని ఒకవారమురోజులలో సామ్యులచేయవలెనని చెప్పినందున ముందు కార్యనిర్వాహక కేంద్రసమావేశమువరకు నిలుపు చేయవలెనని.
- 4. సంఘము హాకీలు, ఖర్చుకార్యక్రమమునును గురించి ముందుసమావేశమువరకు నిలుపుచేయవలెనని.
- 5. కార్యనిర్వాహక కేంద్ర సమావేశము నవంబరు 30 వ తేదీ మంగళవారము కొత్తపేట కాంగ్రెస్ ఆఫీసులో ఏర్పరచవలెనని.

దేశరాజు సరసింహం, కార్యదర్శిగాను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 నవంబరు 1-వ తేదీ

శనివారము

బాల్లవిను ప్రభుత్వము

బాల్లవిను ప్రభుత్వము ఇంగ్లండునందు మరల పరిపాలన నలుపును. విగిలినవత్తము లన్నిటికన్న కన్నర్యేటవత్తమునకు రెండువందలకుబైగ నధిక సంఖ్యగలదు. ఇంతటి యనుకూలస్థితి ఇదివర కెన్నడును చేకూరియుండలేదు. ప్రభుత్వప్రతికూలవత్తము పార్లమెంటునభలో నెంత యరచినను నికమిద ప్రయోజన ముండదు. కన్నర్యేటవత్తలలో చాల మంది హాజరుగాకబోయినను, వారియభీష్టము నెఱపేరుచుండును. లేదనవత్తమువా రికమిద పార్లమెంటునభలోకన్న, వెలుపల నెక్కుడు ఆందోళనము నలుపనలసియుండును. వోటర్ల యజ్ఞానమును బావుటకు, పీరు దేశములో గాఢప్రబోధమునలుపవలసివచ్చును. బ్రిటీషువోటరు లెప్పుడుమేల్కొందురో జూడవలయును. కాని కన్నర్యేటవత్త ప్రభుత్వము నిలిచియుండువరకు, పార్లమెంటు నభలో హాజరని చులకనగును. ప్రతికూలవత్తమువారి తాకుడులు వారి నంతగ బాధింపవు. బొంబాయి గవర్నరుగ నుండి, గాంధీమహాత్ముని, అలీసాదరులను కారాగృహమున కంపి, ఇప్పటికిని ఇంగ్లండులోజేరి హైందవాశయములను నిరసించుచున్న సర్ జార్జి లాయడుగారు మంత్రివర్గమున జేర వచ్చు నని యూహించబడుచున్నది. వీరితోబాటు మరల పీలు ప్రభువు, వికటరుటను, కర్జునప్రభువు మున్నగు వారలు మంత్రివర్గమునజేరుట సిద్ధించును. ఇర్యవసాన మేమగునో జెప్పవలయునా?

హిందూదేశ పరిపాలన మిశ్రముం డెట్లుండునో యూహించుట సులభసాధ్యము. కన్నర్యేటవత్త విజయము చేకూరకముందే, బెంగాలు నిర్బంధములు ప్రారంభమయినవి. ఇకముందు మరల నెక నిర్బంధితరంగి మొకటిదేశముపై బ్రవహించవచ్చును. ఇందువలన, హిందూదేశ మెక్కుడు బాధ నొందవలసియున్నను, భారతీయు లెల్ల రేకమైనూతనోపద్రవము నెదుర్కొనుటకు వీలుగ నని ఎంచవచ్చును. నిద్రాణమైయున్న ప్రజాశక్తి మరల వికసించుటకు, మార్గ మేర్పడును. భావి పరిణామ మెట్లుండునోయని కలవర పడవక్కరలేదు. లేబరువత్తమువారు తమ వాగ్దానములను చెల్లింపవలయు ననిన, హిందూ దేశ స్వాతంత్ర్యరక్షణ కొరకు వెలుపలనుండి పోరాడవచ్చును. వోటరులను ప్రబోధించుచున్న, హిందూదేశమునకు జరిగిన అన్యాయములను వివరింపవచ్చును. రాబోవు ఎన్నికలలో హైందవసమస్యను ముఖ్యవిషయముగ ముకుదేవచ్చును. కాని వారందుకు గడంగెదరా? అవిషయమెంత కష్టకాళము గనుపించదు, లేబరువత్తము

వా రెట్లు మెలగినను, కన్నర్యేటవత్త లెట్లు ప్రవర్తించినను, హిందూదేశము ఆత్మవిశ్వాసము గనుబటచి కృషి నలుపుచో, భారతీయుల మనోరథము సిద్ధించు ననుటకు సందియములేదు.

బాల్లవిను ప్రభుత్వము నెదుర్కొనెడి ప్రశ్నలు సామాన్యమయినవిగావు. ఒకవంక కార్మికసమస్య క్లిష్టముగ నున్నది. అంగ్ల దేశమునందు పనిలేనివారి స్థితి దుర్భరమగుచున్నది. ఆవిషయమును పరిష్కరింపనియెడల కమ్యూనిస్టులవత్తము వ్యాపించును. ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకు కన్నర్యేటవత్తలకు శక్తియున్నటుల వోచదు. విదేశవ్యవహారముల విషయములలో కన్నర్యేటవత్త ప్రభుత్వము తగిన చాకచక్యము జూపజాలకబోయెను. జర్మను సమస్య పరిష్కారముగాని రష్యను సమస్య పరిష్కారముగాని కన్నర్యేటవత్తలకు చేతగాకబోయెను. లేబరు మంత్రియగు మాక్డనాల్డుగారు మిగుల దూరదృష్టి బట్టి జర్మనుసమస్యను పరిష్కరించుటకును ప్రాన్సును సమాధానపరచుటకును బూనిరి. రష్యాతో సంధిజేసికొని ఇంగ్లండును వేధించెడి పెద్దచిక్కును దీర్చిరి. ఇందుకు బ్రిటీషుప్రజలు మాక్డనాల్డుగారికి కృతజ్ఞత జూపుటకుమారుగ వారిని పదభ్రష్టుల గావించిరి. రష్యాతో సఖ్యపడకుండ ఇంగ్లండుకు చిరకాలము గడవదు. ప్రాన్సు సయితము రష్యాతో సఖ్యపడుచుండ ఇంగ్లండు వెనుదగ్గుటకు వీలుండదు. అన్నిటికన్నను ప్రధానమయినది బ్రిటీషు సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణము. ఆసియా ప్రజలను కొరగాని వారికింద పరిగణించెడి దినములు గడచిపోయినవి. సామ్రాజ్యమునందన్ని భాగములును సమాన స్వాతంత్ర్యము బడయవలసిన యవసరము గలదు. భారతవర్షము పరాధీనముగ నుండుట కేమాత్ర మంగీకరింపదు. బాల్లవినుగారి వ్యవహారముల నన్నిటిని సంతృప్తికరముగ పరిష్కరింపగలరని దోచదు. త్వరలో బాల్లవిను ప్రభుత్వమువల్ల ప్రజల కేవగింపు గలుగక మానదు. బాల్లవిను ప్రభుత్వాగమనమును, హైందవపత్రికలనేకములు దుశ్శకునముగ భావించుచున్నవి. కాని, సూతనోపద్రవము భారతీయుల అంతఃకలహముల నంతరింపజేయుటకును సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుటకును నుపయోగించుచో, బాల్లవిను ప్రభుత్వాగమనము శుభచిహ్నమనియే భావింపవచ్చును.

మద్యపాన నిషేధము

మద్యపాననిషేధమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు సర్ కూర్మా వెంకట రెడ్డి నాయుడు గారు నిన్నటి దినము చక్కని ప్రవంగము గావించిరి. ఎక్సైజుమంత్రిగారు మద్యపాన నిషేధమును సాధించుట కెట్టిప్రయత్నముల గావించలేదు. మీదుమిక్కిలి ఇందు విషయమై విశేషముగ పాటుబడిన ఆ సహాయ వాదులను వీరు తరుచుగ నిందింపసాగిరి. ఎక్సైజు రివిన్యూ తగ్గిపోవునేమోయని వీరు భీతిల్లుచున్నటులు గనుపించును. మద్యపుధరలను హెచ్చుజేసినంత మాత్రమున త్రాగుడు తగ్గునను సిద్ధాంతము నిరాధారమయినది. ధర హెచ్చుటచే సామాన్యజనుల దుస్థితి మరింత హెచ్చుగుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. కొంతకాలము క్రిందటివరకు మంత్రి

పదవిని నిర్వహించిన సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు సయితము పాత్రో మంత్రిగారికొక అదర్శముగాని పద్ధతిగాని లేదని స్పష్టముగ చెలుపుటచే ప్రజలకుగల సందియములు స్థిరపడుచున్నవి. ఆ బ్లూరీ రిపోర్టులను తయారుజేయట సులభమే. చేతనమునంతవరకు పాటుబడుచున్న ప్రచారకులను నిందించుటయు సులభమే. కాని మద్యపానము నంతరింపజేయుటకు దూరదృష్టియు ధైర్యమును కార్యదీక్షయు గావలయును. అనధికారుల ప్రయత్నములకు మంత్రులు తోడ్పడవలయును. అందుకుమారుగ అధికారవర్గమువా రెట్లు బ్రవర్తించుచున్నారో ఎక్సైజుమంత్రియు అటులనే ప్రవర్తించుటచే పరిస్థితులు చక్కబడకున్నవి. త్రాగుబోతువారలపై జూపెసికనికరమును, మంత్రివర్గము ఇతరవిషయముల ప్రసరింపజేయుట శ్రేయస్కరము. ప్రజాభిప్రాయము, త్రాగుడు నిషేధమున కనుకూలముగ నున్నది. హిందూదేశమునందట్టి సంస్కరణమును కొనసాగించుట సులభము. కాని ప్రభుత్వమువా రవలంబించెడి మద్యపాన ప్రోత్సాహపద్ధతి యంతరింపవలెను. మద్యపు రాబడిపై మోహము పూర్తిగ తొలగిపోవలెను. ప్రజాశ్రేయమే ప్రధానార్థముగ నుండవలయును. ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానము కింద, యీ సంస్కరణము సాధ్యముగానిచో, మద్యపాన సంస్కర్తలు సయితము సత్వర స్వరాజ్య సిద్ధిపై పాటుబడవలసిన యవసరము గలదు. కెనడాలో మద్యపాన నిషేధముగూర్చి ప్రజాభిప్రాయము గనుగొనుటకు, ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించి రనియు, అధికసంఖ్యాకులు త్రాగుడును నిషేధించుట కంగీకరించి రనియు, ఇటీవలివార్తలు చెలిపియుండెను. అమెరికాలో నిషేధ మిదివరకే అమలులోనున్నది. పాశ్చాత్యదేశములలో సాధ్యమయిన సంస్కరణము, మతబద్ధమయిన హిందూదేశమున సాధ్యపడదనుట పరిహాసాన్నదము. ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టిన, యిక్కార్యము తప్పక నెఱపేరును. కాని వారందుకు బూనుకొను సూచనలు గానరావు.

గోదావరి ఏజెన్సీ

1923-24 సంవత్సరపు గోదావరి ఏజెన్సీ పరిపాలనపు రిపోర్టు ప్రచురింపబడినది. 1923 సంవత్సరము 16 వ అక్టోబరునుండియు ఏజెన్సీ డివిజను రద్దుజేయబడినది. గోదావరి ఏజెన్సీ మరల ప్రభుత్వపు ఏజెంటు పరిపాలనముక్రిందికి వచ్చెను. ఏజెన్సీ పరిపాలనమునందేవిధమగు నభివృద్ధియు గనుపట్టదు. పోలవరము డివిజనులో బోర్డుపాఠశాలలు చాలవరకు మూసివేయబడినవి. మరొన్నింటిని కూడ మూసివై చెదరటం. పోలవరము డివిజనునందు గ్రామములలో నీటిసప్లయ చాలతక్కువగ నున్నదనియు కొత్తనూతును త్రవ్వించుటకు డబ్బు లేదనియు రిపోర్టుచెలుపుట మిగుల శోచనీయము. ఏజెన్సీలో పోస్టుటెలిగ్రాఫ్ ఏర్పాటులలో నెట్టి యభివృద్ధి జరుగలేదని తెలియుచున్నది. సహకారసంఘములు విధిలమయ్యెనని తెలుపబడినది. డబ్బు లేకపోవుటచే అడవిని తొలగించుటగాని మన్యజ్వరము నెదుర్కొనుటకుగాని అత్యవసరమగు వైద్యసహాయము నధికముగ చేకూర్చుటగాని వీలు గలుగలేదని రిపోర్టు దినముగ చెలుపుచున్నది. ఏజెన్సీ ప్రజల

దుస్థితి ఎంత యధికముగ నున్నదో నిండువలన గ్రహించవచ్చును. డబ్బులేదనుచు మా ధానము తృప్తికరముగాదు. ప్రభుత్వమువారి డబ్బులనయినను డబ్బును సమకూర్చి కొంతవరకయినను ఏదెన్నప్రజల యభివృద్ధికై వినియోగించుట యవసరమై యుండెను. ఏదెన్న ఏదెంటుగారి రిపోర్టువలనమై, ప్రభుత్వమువారికిగూడ కొంత సందేహము గలిగినటులు దోచును. అందుచే వా రింద్రప్రశ్నల నడిగిరి.

(1) విద్యను పెరుగొనవలయు నని ప్రజల కభిలాష గలదా? (2) మూసేయబడిన పాఠశాలలను ప్రజలకు పయోగించుకొనరా? పాఠశాలావిద్యార్థుల సంఖ్య ఎంత? (3) పాఠశాలాపాఠ్యాదుల యోగ్యత లేమి? (4) పాఠశాలలను మరిల తేరచుట ప్రజాశ్రేయమునకు ముఖ్యమా? ఈ ప్రశ్నలకు ఏదెంటుగా లేమని బదులు జెప్పెదరో చూడవలయును. చోడవరము, ఎల్లవరములలో డెలిగ్రాఫ్ అక్కినులను తేరచుట అవసరమా యనిగూడ, విద్యార్థులకు వారిని ప్రభుత్వమువారి రక్షిగిరి.

వైకంజత బయలుదేరుట

నేటిదినము వైకంజత తిరువనంతపురమునకు శాలినదీకను బయలుదేరును. దీనిలో ఉన్నతజాతుల వార నేకులు చేరిరి. బ్రాహ్మణులు, నాయకులు, సారస్వత బ్రాహ్మణులు మున్నగువారు వెలుపురు దీనియందు గలరు. వీరి నన్నిభాగముల ప్రజలను సత్కరించుట కేర్పాటు జరుగుచున్నది. ఈజతలో జేరజాలనివారు, తమతమ గ్రామములలో సభల జేసి అన్నిజాతులవారును రావబాటలలో నడుచుట కవకాశమును గలిగించవలయు నని తీర్మానము గావించెదరు. ఈ తీర్మానములు, ప్రభుత్వమువారి కంపబడును. వైకంజత తిరువనంతపురము జేరగనే మహారాజిగారికి సర్వవర్ణములవారి విజ్ఞానము నమర్పించెదరు. నిమ్మజాతులవారికి గలిగిన దురవస్థను దొలగించుటకు, ఉన్నతజాతులవారింతటి గొప్ప ప్రయత్నము నలుపుట హైందవ చారిత్రమునందభ్యుత్థతవిషయము. తమ తప్పులను తాము నవరించుకొనుట తెవరు ప్రయత్నించెదరో అట్టివారెల్లరు ధన్యులు. అందు ముఖ్యముగ దీనుల గావ బ్రయత్నించువా రెల్లరును వందనార్హులు. కేరళ దేశము అద్వైతసిద్ధాంతము నిదివరకు బోధించి ధన్యత గాంచెను. నేడు తత్త్విద్ధాంతము నాచరణలోనికి జెచ్చి క్రియాద్వైతమును బోధించుచున్నది. తిరువనంతపురమున కిట్లు చేరునప్పటికి వదిలినములు వట్టును. త్రోవలో వీరియన్నతాశయములను గమనించెడివా రెల్లరును నిమ్మజాత్యుద్ధరణమునకు నడుముగైచెరు భావించెదము. వీరు తిరువనంతపురము జేరినమరునమునకు వండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి రక్కడకువచ్చెదరు. మాలవ్యాగారి ప్రయత్నములు ఫలించుటకు ప్రజల ప్రయత్నములుగూడ తోడ్పడిగలవు. మాలవ్యాగారి హితము నాలకించి తిరువాంగూరు ప్రభుత్వమువారు హిందూ సంఘమునకు గలిగిన కిశంకమును తొలగించి చర్చ తార్థులయ్యెదగుగాక!

వెంటి ప్రదర్శనము

వెంటి ప్రదర్శనమును, ది||బ|| విజయరాఘవాచార్యులు పోగడుట వింతగాదు. హిందూదేశము

ఆంధ్రుల గొందీమహాత్ముని వుజ్జానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

1.11.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇదివఱకు

చంబాలు

49775-8-8

కోశాధిపతి శాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు

ఇదివఱకు

24345-1-8

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:— నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంటుకెట్టిపిల్లి, మద్రాసు

తరపున, వీరిని ప్రదర్శనోద్యోగిగ నియమించి యుండెరి. ప్రదర్శనమువలన గలిగినలాభము రెవ్వియో చెలియవు. సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశమునకు సముచితస్థానము లేకున్న సమయమున సామ్రాజ్య ప్రదర్శనమునందు పాల్గొనుట అవమానముగాదా? ఇట్టి ప్రదర్శనమునందు హిందూదేశము పాల్గొనరాదని శాసనసభలు పేచ్చరించి నను, ప్రయోజనము లేకబోయెను. ప్రదర్శనమువలన, హిందూదేశగౌరవ మినుమడించెననుట సత్యమూ. విజయరాఘవాచార్యులుగారు, ప్రదర్శనమును పోగడుచు, సహాయనిరాకరణమువలనగాక సహకారము వలననే సర్వశుభములును చేకూరునని చాటుచున్నారు. సహకారము వలన, ఆచార్యులవారి కెట్టిలాభముగలిగినను, దేశమునకు గలిగినలాభము మృగ్యము. వెంటి ప్రదర్శనమువలన, సామ్రాజ్యమంతయు నేకమయ్యెనని ఆచార్యులవారి తలంపు. హిందూదేశాభివృద్ధిమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుటయ గాక, అనహాయతత్వమును నిరసించుచు ఉపన్యసించుటవలన, ఆచార్యులవారు తమ గౌరవమును పూర్తిగ గోల్పోవుచున్నారు. వీరిక నయినను తమ ప్రసంగములను కట్టిపెట్టిన మేలు.

పాద్యత గలదా?

ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునందు పాద్యత గలదా యని ప్రశ్న జనించుచున్నది. బెంగాలు మంత్రుల వేతనములు మొదలు శాసనసభవారిచే నిరాకరింపబడినపుడు, వారు రాజీనామా నిచ్చి యుండువలసినది. వారటుల గావించక, శాసనసభను మూసినై చువరకు తమవదల నంటుకొనియుండిరి. బెంగాలుగవర్నరుగా రిందుకు సమాధానము జెప్పుచు, మంత్రులు విశేషత్యాగ మొనర్చి రనియు ఇంగ్లండులో నయితము లేబరుపక్షము పలుమాన్లోడిపోయినను రాజీనామా నీయలేదనియు ప్రకటించిరి. వేతనములను నిరాకరించుటయు, స్వల్ప పోర్షానములను నిరాకరించుటయు, నొక్కటి యగునా? వేతనములను నిరాకరించినపిమ్మట, మంత్రులేదేశమునందయినను తప్పక రాజీనామానిత్తురు. ఇది సామాన్యవిషయము గాదు. ఇట్టిసందర్భమున ఉపేక్షపహించుటకు వీలులేదు. అయినను బెంగాలు మంత్రులు శాసనసభాపోర్షానమును లెక్కింపరయిరి. మంత్రులపాద్యత నామమాత్ర మనియు, శాసనసభాభిప్రాయము వారిని ప్రోద్బలపరుచుటలేదనియు తెల్లమగుచున్నది. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానముక్రింద, ప్రాన్సుపద్ధతి నిజమగునా? లొక్కరితనే పరిపాలింపబడుట అనుభవైకవేద్యము.

మహాత్ముని సందేశము
హిందూ మహమ్మదీయసంయోగముగూడిన గాని నిర్బంధమునదుర్గొనుటకు తగిన శక్తి యుండుదని మహాత్మునిగినసందేశము సత్యమునే చెలుపుచున్నది. చార్జ్వరహిత అనహయోద్యమమును శ్రద్ధతో నిర్వహింపక ఎండుమాపులవెంట బరుగిడిన ఫలమును దేశ మిపు డనుభవించుచున్నది. ఇకనయి ననుజాతీయ పునర్నిర్మాణము జరిగినగాని ప్రజాశక్తి బలపడదు. మహాత్ముని యద్యమమువలన బెంగాలు ఆరాజకోద్యమ మడుగంటె నని ప్రభుత్వమువారి దిడివర కంగీకరించియుండిరి. ప్రభుత్వమువారు అనహయోద్యమమున కాటంకము గలిగి పనిచో మరిల నిట్టిదుస్థితి జనించేదిగాదని జయకరుగారు నుడుపుటయం దతికయోక్తిలేదు. ఈ సమయమున మహాత్మునిసందేశము ననుసరించుటయే ప్రజల ముఖ్యకర్తవ్యమని చెలువ వవసరములేదు.

యమునావరదలవల నష్టము

పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన
వివాద అంశములు

లాహోరు, డిసెంబరు 31— అక్టోబరు 3వ రేడియో యమునా నదివలన సంభవించిన నష్టములను ప్రయోచించిన పిమ్మట నందిన వివరములను పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఒక డిర్క్రప్టు మూలా ప్రకటించిరి. వెనుక తెలిపబడిన విషయములకంటె ధికమైన నష్టము కారాల్ అంతాలా జిల్లాలో 68 ను, గుర్జాన్ జిల్లాలో అనుకొనినంత నష్టము గలుగగ్రామములు అంతాలా జిల్లాలో వాకనమయ్యెను. ముగిసినది, ఒక్కరేంజరుదప్ప ఖలేక్వరము అడవి అడ్డమురిగిపోయిరి. చావుదప్పించుకొనిన శ్రమ కుటుంబము నాశనమయ్యెను. వరదలు వచ్చినప్పుడు శ్రమ కుటుంబ పసితముగ నొకచెట్టుమీద నెక్కి ప్రాణాశ్రయము జేసికొనరి కానిపాప ముచెట్టుకూలిపోయి నదచే గొట్టుకొని పోబడిను. రేంజరు మాత్రము బ్రతికి.

బర్మాపై కోర్టు నూతన సనపు న్యాయమూర్తి

పి. యస్. చార్మి నియమింపబడిరి
రంగూను, అక్టోబరు 31:— రంగూను హైకోర్టుకు నూతనముగా మరయుక న్యాయమూర్తి గారు నియమింపబడిరి. వీరితో ముగ్గురు అదనపు న్యాయమూర్తులు శాంక్షను కాబడిరి. నవంబరు 12వ తేదిన రెండుసంవత్సరములవరకే ఉద్యోగము శాక్షంనుకాబడి. గవర్నరు జనరలుగారు యాఉద్యోగమును నిర్వహించుట పట్లడుగానున్న పి. యస్. చార్మిగారిని నియమించిరి. (ఆ.ప్రె.)

రాజ్యప్రతినిధి ఆగమనము

ధిక్, అక్టోబరు 31:— రాజ్యప్రతినిధియు శిడింగ ప్రభుత్వము సరివార సహితముగ నేడిచ్చుటకు జరిగి.

(ఆ.ప్రె.)

సనాతనవిద్యావిధానము

హిందూ దేశాధీశ్వర.

మొసూరువిశ్వవిద్యాలయ కాన్వేషణము

డా॥ ఆనిబినెంటుగారి ఉపన్యాసము

(నిన్నటితరువాత)

పాఠ యుగము

పాఠ యుగమునందు సకల విశ్వవిద్యాలయము గోచరించినది. దీనిని చీనాదేశము లగు ఫాహియానుగారు (399-414 సం॥) హూయియాన్సుంగు (629-645) ఈట్సింగు (678-698) గారు భారతదేశసంబంధ మొనరించినపుడు చూచియుండిరి. ఈట్సింగు పాఠ యుగమునందు 10 యేండ్లు నివసించి పాఠ శాతకములగుర్చి ఇండియాలోని పాఠ మతమునుగూర్చి ఒక గ్రంథమును వ్రాసెను.

సకల విశ్వవిద్యాలయము

సకల విశ్వవిద్యాలయము పాటర్నిపుత్ర నగరమునకు ఈశాన్యమున (పాల్నా) గంగానదియొడ్డున ఆజాతశత్రు చే నిర్మింపబడినది. ఇది సగం దేశమునకు త్రవమునందుండెను. నాగార్జునుడు చూచించిన స్థలమునందు ఆకాశిమృతగు ఆర్యులకు యీ విశ్వవిద్యాలయమునకు శిష్యులైన మొనరెను. అతని తరువాత మువ్వురు రాజులు పాలుపడి కట్టించుచుండిరి. చివరికి యీ రాజు దానిని పూర్తి చేయకమునుపే ఫాహియాను రి వి శతాబ్దమున దర్శించియుండెను.

“ఆదివృక్షమునకు విశ్వవిద్యాలయమందిరములు మనోహరములగుటచే మధ్య స్థలములకు ప్రదేశమునందు నిర్మింపబడినవి. పదివేలమంది పాఠ సన్యాసులు శిష్యులు అందు వాసమొనర్చి సకలభాషా పరిశ్రమలను పఠించుచుండిరి. వారెల్లరికి సులసాకర్మము లందుండెను. వైద్యము గణితము మున్నగు శాస్త్రములన్నియు పఠించెడివారు.” అని హెర్ థియోడోరును సర్వ ప్రతీకయందు చెల్లపబడినది. ఈ విషయమునే హూయియాన్సుంగుగూడ చెప్పినట్లుం జేరొకచో గలదు.

“ఈ మందిరములలో ముఖ్యము కేంపులతో నమర్చబడి కొండశిఖరములవలె గన్పట్టును. అందరి దేవాలయ శిఖరములు మేఘమండలమునందు చూచుకొనిపోయి గోచరింపకుండును. ఉన్నత మందిరములకిట్టివిద్యారాజులవలె చుట్టుప్రక్కలు అతిమనోహరములగు నెలయేరులు నీరస్సులు నల్లకలువలచే రాజీం చుచు నూర్చుకొంటు ల ప్రతి దిం దిం ప జేయుచుండును. వివిధ రంగుల చే రోట్లనుండును స్థంభములపై నిర్మింపబడు మతాధిపతుల వసతిగృహములు 4 అంతస్తులయెత్తుగలిగి కన్నులవండువ జేయుచుండును.”

తరువాత వచ్చినరాజులు ప్రాకారములయందలి విహారముల నిర్మించిరి. వానికి ఒక్కచేద్యాలమునందును, అచ్చటనుండు ద్వారానికి విద్యనభ్యసించువారు బాహ్య ఒక ప్రక్క వేయును. స్వీకృతమయిజాలకుండినచో నాబాలుడుతిరిగిపోవలసి యిట్టిదానినే యిప్పుడుపాల్నాగ్రామముయొక్క యూనివర్సిటీ యొక్క ప్రాకారములోపల 6 వరుసలుగా నాలుగంతస్తుల మేడల వి. గ్రంథాలయముగూర్చున్న భవనముహిందూదేశమున కత్యంత ప్రఖ్యాతము. 9 అంతస్తులుగలది. అందు 100 ఉపన్యాసగృహములు, అయన (హాయిల్సుంగు) ప్రయాణముల గూర్చి వ్రాసిన యితరస్థలముల వివరములగుర్చిగూడ వ్రాసెను. వాటిని చూచుచుండ ఉపాధ్యాయులగు విద్యార్థులగు పాఠసన్యాసులకు స్థలము ఉచితముగా బసభోజనవసతు లొసంగబడినవి. మున్నాళ్లకు అందు 10000 మంది సన్యాసులుండిరి. నిజముగా విశ్వవిద్యాలయమనిపించుకొనగలదు. అన్ని మతములశాస్త్రము ముఖ్యముగా గణితము వైద్యము అందు నేర్పబడుచుండెడివి. సామన్య ప్రాంతముల వ్యాకరణము గణితము, అనాటోమీ వైద్యము శాస్త్రములు భారతదేశములో గ్రీకుదేశమునందున్న కన్నున అభివృద్ధి చెందినవి.” అని డా॥ మాగ్నెటెంగారు గుడి. ఐరోపాదేశమునందెగూడ విద్యార్థులు సకలవిద్య వచ్చుచుండుటలో నాశ్చర్యములేదు. వేదములగూడ అందు చదివించుచుండెను.

“పాఠములకు సనాతన పీఠామతముపై నెన్నడేని దాడివలెదు. ఈరెండుమతములు కలిసి మెలసియుండెడివి. వీరు వారిభక్త వారువీరిభక్త నేర్చుకొనుచుండెడివారు. రాజులు ఐదుమతములకు ప్రోత్సహించుచుండిరి. ఒకరాజు పాఠుడై యుండ అతనికుమారుడు హిందువుగానుండు. విక్రమాదిత్యుడు మున్నగు రాజు సభలయందు భయ తపం దితులుండెడివారు.” అని ఆర్. సి. డబ్ల్యు. గారు వాసియుండిరి. ఆయనచే, సకలవిద్యగూర్చి హూయియాన్సుంగు వ్రాసిన భౌతికవిజ్ఞాన యొక్క క్లుప్తముగ వ్రాడించెను.

సకల విశ్వవిద్యాలయమునందు సన్యాసులు వేలకొలది యుండును. వారందరును చాలవిద్యావంతులు. దినమంతయు చర్చించుచుండును. పిల్లలు పెద్దలు అందు ఎల్లరు పాల్గొనెదరు. త్రివీణచర్చయందు పాల్గొనజాలనివారు సిగ్గున తలవంచుకొందురు. అనేకదూర దేశములనుండి పండితులు వచ్చి చర్చలయందు పాల్గొని ప్రఖ్యాతి గడించుచుండురు. సందేహముల నివృత్తి జేసికొనుచుండురు.

వైద్యశాస్త్రమునుగూర్చి డబ్ల్యు. సి. రిట్టెవ్రాసిరి:— “పాఠయోగమునందు వైద్యశాస్త్రము మిక్కిలి శుభివృద్ధి చెందెను. దేశమందటను వైద్యులయములు నిర్మింపబడెను. చరకమశ్రుత శాస్త్రముల వ్రాసినవారు పాఠయోగమునందే జీవించియుండిరి. వారిగ్రంథములుమాత్రము పురాణయోగమున పరిమాడబడినవి. పాఠయోగమునందు, శరీరము చేదించి పరిశోధించు శాస్త్రము (ఆనాటోమీ) చాల అభివృద్ధి చెందెను. అనేక నూతనాంతములు గనిపెట్టబడెను.”

సకలవిద్యయందు పంచసిద్ధాంతములు నేర్పడి వారు అందు తర్కవ్యాకరణ వేదాంత, గణిత చారిత్ర శాస్త్రములు, నామిత్రి, అస్త్రాగ్రహము, సంస్కృతము, పాలీ, సంగీతముతాంత్రికము వైద్యము, అన్నియు చేరియుండెడివి. ఈట్సింగు వ్రాసిన గ్రంథమునందు బుద్ధుని ముఖ్యసిద్ధాంతములకు వేదాంతమునకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత మొసంగలేదు. ఆయన బోయినకాలమున విశ్వవిద్యాలయము షీదకముండుండెను. 8000 సన్యాసులు మాత్రముండిరి. సకలవిశ్వవిద్యాలయ స్థానము విక్రమభూమి విశ్వవిద్యాలయము అక్రమించినది. ఇది భర్తృపాలముచేరాజుచే రివ శతాబ్దమున స్థాపింపబడినది. ఇది నాలుగు భాగములుగా విభజింపబడిన సన్యాసులు 27 గురు సన్యాసులు గల ప్రత్యేకకూటుముల వశమొనర్చబడెను. దాని ఉత్తర ప్రాకారమునకు రివ శతాబ్దముల గల ప్రతి యొక దాని రము ఒక కళాశాలకు గాంచువును. కళాశాలాధికారియగు పండితుడు ద్వారమువద్ద విద్యార్థి నొకప్రక్క వేయును. దాని కుత్తర వియగల్గినచో లోనికిపోనిచ్చును. లేదా పంపివేయును. ఈవిశ్వవిద్యాలయము గంగానది యొడ్డున మగధరాజ్యమున ఒకపర్వతాగ్రమున నిర్మింపబడెను. నాల్గ శతాబ్దములవరకు రాజీంచి పిదప సకలవిద్యవంతుల విశ్వవిద్యాలయములతోపాటు నాశన మొందెను. ఇందు 1000 సన్యాసులుండిరి. ఇచ్చటికిగూడ హిందూదేశముంతటనుండి విద్యార్థులు వచ్చెడివారు. ఈయూడు విశ్వవిద్యాలయములు 1199 సంవత్సరమున మహమ్మదీయులు దాడివచ్చినపుడు నిర్మూలించబడినవి. పాఠ విద్యాస్థానములగు యివి నాటినుండియు మరల తనయొత్త లేదు. పిదప రామపాలుడను సంగరాజు 12 వ శతాబ్దమున జగదాలయందు ఒక మతముని స్థాపించెను. ఇది ఒకశతాబ్దమువరకు 1208 సం॥ మహమ్మదీయులచే నిర్మూలనపబడినది. హుగ్లీనదియొడ్డున తామ్రటికముందు 22 విహారములు, విద్యార్థివసతి గృహములుండెను. ఇందు బ్రాహ్మణులు పాఠశాల నుండెడివారు.

మహమ్మదీయులయుగము

హిందూ పాఠయోగానంతరమువచ్చిన మహమ్మదీయులయుగమునందు ఇస్లాముమతము బాగ్ దాడునందలి విశ్వవిద్యాలయముద్వారా విద్యావాప్తిగావించెను. కాని యీవిశ్వవిద్యాలయమునుగూడ తక్షశిలను పాడుచేసిన పాశ్చాత్యులగు హమ్మని నిర్మూలించిరి. దీనివలన మూడు దేశీయవిద్యారాస్థాయిలు నందుగూడ శాస్త్రజ్ఞానము వ్యాపించెను. హమ్మనిజాతివారు విజ్ఞానమునకు ప్రబలశత్రువులు. వారే మోహనాగరికత నిర్మూలములను, రోమనునామ్రాజ్యవిధ్వంసమునకును కారకులు. అత్యంత ప్రవక్త దేవతాగ్రామముజేయు పీఠలకన్న విజ్ఞానాభివృద్ధిచేయు పండితుల నెక్కుడు గొంపించెడివారు.

మొదట సర్వనాశ మొనర్చుటయే పనిగాపెట్టుకొనిన దండయాత్రలు, రాసురాసు నివాసము లేర్పరచుకొని తమ నాశనకృత్యములందు యింమక బుద్ధి నుపయోగించెడివారి. నాయకత్వముక్రిందికి మారినవి.

మహమ్మదు గట్టిపటి నాయకుడుగూడ తనదేశములో విద్యకు ప్రోత్సాహ మొసంగుచుండెడివాడు. కాని ఆయనకు విగ్రహారాధనపడదు. కావుననే దేవాలయముల గూడియుండు విద్యాలయములనుగూడ నిర్మూల మొనర్చెను.

ప్రతిమహమ్మదీయ మనీషునకు ఒక ప్రాధమిక పాఠశాల చేర్చబడియుండెడిది. (మక్తబు) మహమ్మదీయ కళాశాలలు ‘మద్ర స ము’ ల న బ డు ను. సుల్తాను మహమ్మదు ఘన్నీ ఒక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించెను. దానిలో మంచి గ్రంథాలయ మొకటియు ప్రదర్శనశాలయు నుండెను. ఆయన ఆస్థానమునందే ఫిర్దౌస్ వివరణ్యుడుండెను. గట్టి తరువాతవచ్చిన మహమ్మదుఘోరి డిల్లీలో (1192) నివాస మేర్పరచుకొనెను. ఆయన స్థానమునకు అనేకమంది విద్వాంసులు వచ్చెడివారు. ఆయన అనుచరుడొకడు

విక్రమకాల విద్యాస్థానమును నాశనమొనర్చెను. ఇతర విశ్వవిద్యాలయములు గూడ నిర్మింపితికే వచ్చినవి. ఆల్బుము అను సుల్తాను డిల్లీలో మహమ్మదీయ కళాశాలను 1210 సం॥ స్థాపించెను. ఆతని కుమార్తె రజియా రాజ్యముజేసినపుడు విద్యాభివృద్ధియని గొప్పగా నేర్పడెనను. అనేక కుటుంబములు రాజ్యముజేసి అంతరించుచుండ యుద్ధములు జరుగుచుండిన ఆకాలములందు ఆస్వదప్పుడు సుల్తాను ఫాజానంటి పండితాభిమానులు విద్యార్థులు ప్రకాశించిరి. ఆయన కళలను మెచ్చుకొనెడివారు.

కావుననే అశోకస్థంభములకు పాడుజేయుటకు మూడుగా డిల్లీకిగొని వచ్చెడివారు ఆయనకాలవశమున శిథిలమగుచుండిన ముఖ్యభవనములను పునర్నిర్మాణము గావించెడివాడు. డిల్లీలో జుమ్మామసీదును బాగుచేసెను. ఫిరూజుబాదు సందు ఫిరోజ్షా హద్రసమును స్థాపించెను. దీని గూర్చి ఎకలాగారిట్లు వ్రాసిరి.

మద్రసముచుట్టును అతిమనోహరములగు తోటలమధ్య నిర్మింపబడినది. ఆఫలము ధ్యానించుట కనుమలమయినది మందీరముప్రక్కనే దివ్యకాంచుల ప్రతిబింబించు తటాకమొందులను.

ఆవిశ్వవిద్యాలయమునందలి ఉపాధ్యాయులలో కల్లయి రువురగుర్చి మనకు తెలియు. మాలానా జులాలద్దీను రూమిగారు అనేకశాస్త్రముల చదివినవారు. ధియాలజీగుర్చి ఉపన్యాసములనిచ్చెడివారు. మరానుబోధించెడివాడు. రెండవ యాతడగు పుష్పమతబోధకుడు. సామర్కండునుండి వచ్చెను.

విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులుగూడ కళాశాల ప్రాకారముననే నివసించెడివారు. కావుననే విద్యార్థులందరూ ఉపాధ్యాయుల చెలిమిగలిగి బాగుపడెదరు. కళాశాల ముందు గూడ చేర్చబడినది. అందునిర్వంధముగా జేయవలసిన విషయము 5 ప్రార్థనలుఅందరుగలసి ఒకసారి జరిగెడివారు. ఈరీతిగావిద్యార్థులకు నైతికమతాభివృద్ధిబాగుడ గలుగుయేర్పాటులు జేయబడెను.

(సకేషము)

శాసనసభ

శాసనసభలో సామి వెంట్రాచలం శెట్టిగారు రదుగు ప్రశ్నలు

సెంటి భామన్ భాంటు బ్రాజ్ శి

(అ) 1. సెప్టెంబరు 16 వ తేదీని ఆతరువాత యిప్పటి దినప్రతీకలలో ప్రచురింపబడిన సెంటుతామన్ భాంటు రైల్వే స్టేషనువద్ద జరిగిన ఘోరప్రాణహీనగుర్చి గవర్న మెంటువారయగుదు?

2. అగుచో దోషిని పట్టుకొనుచర్య లేమేని జరుపబడెనా?

3. ఈ ప్రాణహీనగిరిగిన యింటిప్రక్కనే మిలిటరీడిపార్టు మెంటువారు ఎమ్యూనిషన్ (మందుసాదగ్గి) స్టోరుచేయు బిల్డింగుకలదట నిజమా?

(4) మంధుసామగ్రి స్టోరుచేసిన సమయములో పగలు రాత్రిదూకటే మేద కాపుదారీవారున్నారా? యీ నేరముజరిగినపుడు కాపలావాడు లేరా?

(5) ఉన్నచో పిరిలిపోలిసువారు పరీక్షించిరా?

(6) లేనిచో ఎందువలన పరీక్షించలేదు?

(7) పరీక్షచేసినచో నేరమునిగూర్చి తెలిసికొను సాధతమేమైనా తెలిసియుండదా?

(8) ఈవిషయము కనుక్కొనుటకు ప్రత్యేకాధికారి నెవరైనా నియమించరా? అగుచో ఆతడింకెంతవరకుంటాడు?

(9) లేనిచో అతనిని తీసివేయుటకు కారణమేమి? మరి ఎవరిని అతని స్థానమునందుంచినారు.

(10) ఇంతవరకు జరిగిన పరీక్ష ఏదకలో వున్నది. ఇంగవర్న మెంటువారేమిచర్యలు తీసికొంటారు. నేరముని పట్టుకొనుటకు పోలీసువారి కుతాసకరముగా నుండుచర్యలేమి తీసికొన్నారు.

(11) మదరాసు మెయింట్లో 18,9,24వ స్వరాజ్యలో 9-10-24వ శవపక్షవారు ప్రచురించిన రిపోర్టును చదివినారా?

(12) ఆరెంటిలో ఏదిసరియైనది.

(13) కాంచీనవారి శరీరములనుండి, అందు ఎవరిశరీరమునుండి, అయినా తోటలు ఏమైన తీయబడిన వా?

(14) అగుచో ఆతోటస్వభావ మెట్లున్నది.

(15) చచ్చిపోయిన త్రిపురసుంవరమ్మలో భర్తయగు వి. టి. రామచంద్రయ్యర్ శవపరీక్షవారి రిపోర్టు నిజ్యమునికొరగా తిరస్కరించుట నిజమేనా?

(16) అగుచో అట్టి తిరస్కరణమునకు కారణమేమి?

(అ) సెంటుభామన్ భాంటులో కాలబడినవారిని జనరల్ ఆస్పత్రికిగానే వారికి తగినవైద్యసహాయము తక్షణమేచేయుటలో నేమేని అలస్యముజరిగినా?

రక్తక్షి సంరం కార్తికమాస శు॥ ౧, శనివారము

ఆకోతి

[ప్రామంచి సూర్యనారాయణ శర్మగారు]

అమ్మ యీకోతి యెక్కడిదే ?

ప్రహమ్ములో నెవరులేనపుడు చొరబడదే !

దూరంగతుడు మగడు

చేర వేదిక నని

ద్వారము కడ గాచి

దారి జూచుచు నుండ ॥

అమ్మ॥

* * *

వంటయింటిలోని

వంటకంబులు దాని

కంటబడ్డ వాని

మంట గలిపెను బూని॥

అమ్మ॥

ఉట్టి యెక్కె పాల

చట్టి బోరలించె

పొట్ట నిండినదో! యీ

కట్టిడి పనులను ॥

అమ్మ॥

పండ్లు, కాయలు, పూలు,

నిండియుండిన చెట్లు

నుండలేకే యిట్లు

పండుకోరికి పాట్లు ॥

అమ్మ॥

వెంకికేకలకేమి

వెరువబో నన్నట్లు

కొంక లేదంటేని

జంకదే యీరీతి ॥

అమ్మ॥

కట్టి చేతులార

కొట్టలేనే దీని

పట్టి నీవిక నేని

కొట్టవే బైటకు ॥

అమ్మ॥

తిండి తిప్పలు లేక

తిరుగు సత్తువలేక

నెండియుండిన దాని

దండింప బోనేలే? ॥

అమ్మ॥

కుక్కల నుసికొల్పి

జక్కడంచిన నీకు

అక్కటా! పాతకము

దక్కించుకో నేలే? ॥

అమ్మ॥

* * *

కొండవీటి రెడ్డిరాజు

[ఖాసీం ఆలీషాగారు]

సీ. శక్తిచే నగ్గణానక్తిచే మాకొండ

వీటి రెడ్లకు నెందు సాటిలేరు

కాంతిచే విమలమా దాంతిచే మాకొండ

వీటి రెడ్లకు నెందు సాటిలేరు

నయముచే వరనమిజ్జయముచే మాకొండ

వీటి రెడ్లకు నెందు సాటిలేరు

వ్యక్తిచే నిక్కంపుధక్తిచే మాకొండ

వీటి రెడ్లకు నెందు సాటిలేరు

తే. ఖ్యాతిచే దానధర్మవిఖ్యాతిచేత

కరుణచే ప్రాజ్ఞమండలాదరణచేత

సాటిలే రెందు మాకొండవీటిరెడ్డి

వరుల కెవ్వారు నిమ్మహావసుధయందు.

సీ. శృతిభర్తలై లసత్కృతికర్తలై కీర్తి

వెదచల్లినా ర్కొండవీటిరెడ్లు

కవుల బోషించి భూధవుల జించి ధరితి

విలసిల్లినా ర్కొండవీటిరెడ్లు

దాతలై తత్త్వవిజ్ఞాతలై సతతంబు

పేరొందినా ర్కొండవీటిరెడ్లు

రాజపూజకులు నై రాజాధిరాజులై

పేర్కొ గాంచిరి కొండవీటిరెడ్లు

తే. పతితపావసులై జగద్ధితమనోజ్ఞ

కార్యకారకులై మహాకవులచేత

ఘనులచే ధీరన్యపశిఖామణులచేత

బిరుదు లందినవా ర్కొండవీటిరెడ్లు.

సీ. కన్నసంతానంబుగా బ్రహ్మవత్సృపా

రసవిశేషమున భూప్రజల మంచి

రన్నదమ్ములన్యాయముల్ ప్రేమాతిరే

కమున సద్భటుల సక్రమతఁ గాచి

రిలువేలుపులమాడ్కి నిలఁ గవీంద్రుల నమా

త్యుల భక్తితో సేవ నలిపి నిలిపి

దారి తప్పిన దాని

గోరాల బెట్టక

నేరేడుపండ్లిడియైన

నింపే దానికడుపు ॥

అమ్మ॥

నడి మింట నినుతుండె;

నాల్గుజాములు నిండె;

తడవయ్యె విభుడు వ

చ్చెడి వేళయ్యెనే॥

అమ్మ॥

పరమేష్టి ప్రబోధము

[కొమ్మూరు సంగమేశ్వరకవి గారు]

నవరత్న నిర్మిత నవ్యకీర్తిధా

రణులై న! నృపుల శి రంబులందు,

సక లసద్గ్రంథసంశయములం దీర్చిన

మాన్యుల హస్తపద్మంబులందు

భాస్కరుండై నను బరికింపలేనిది

పరికించు కవుల భావంబులందు

అవనీతలం బొకయరచేతిలోపలఁ

కల్పించు శిల్ప లాఘవములందు

మెలఁగి పూజలఁగొని పోక నిలిచి నాట్యత

మాడుచును బుద్ధి యమిత విద్యాసురక్తి

యుక్తియుక్తము సత్కళ లొనఁగు మమిత

దివ్యవాగ్ధాటి నో భారతీవధూటి.

రాప్తబంధువ్రాతమట్లు నభ్యాగతు

లలరఁగా మృష్టాన్నకలన నిచ్చి

తే. రన్యకాంతామణులఁ దల్లు లని మనమునఁ

దలఁచి సాధ్యనతులసేవ సలిపినారు

ఏకవత్సవతంబు వల్లేసినారు ?

సాటి లే రెందు మాకొండవీటిరెడ్డి

వరుల కెవ్వారు నిమ్మహావసుధయందు.

కొండవీటిపురి నేడుగల చిహ్నములు!

సీ. ముక్కారుపంట లిమ్ముగ జనులో పండింపఁ

గల తటాకము లనేకములు గలవు

ముప్పొద్దు పూజనంబులఁ గాంచు దేవాల

యము లిన్ని కలవంచుఁ బలుకఁజాల

మరుల నుక్కడఁగించు మరఘిరంగి లుంచు

బురుజు లిన్నని చెప్పఁ దరము గాదు

రాలచే నందందు లీలఁ జేసినమార్గ

ములు లెక్కపెట్టంగ నలవికావు

తే. నేటికిని జెక్కుచెదరక నీటుగన్న

వరశిలావిగ్రహంబు లేమిటక యెన్నఁ

గా నశకల్యంబునుండి యేఘనులకైన

సాటి లేనట్టి మాకొండవీటియందు.

సీ. కడుపుచుమ్ములువోవ కాకుండునే రెడ్డి

వరుల ధర్మాననం బరయ నకట

కన్నీరు మున్నీరు గాకుండునే నేటి

కిని దళకున్న ను నాది గనిన నేడు

పులకాంకురంబు లగ్గలమై శరీరంబు

కంపింపదే యాయగడ్డ గన్న

నిశ్శ్వసనంబు జనించి మం పొలయదే

పాటవంబైన యాకోటఁ గన్న

తే. తల్లడం బందియును గుండె ఝల్లు మనక

యన్నె ? యందందుఁ జహ్నంబు లెన్నికొని

నరయ నమరావతికిని నీ డై నకొండ

వీటికే చేటు గలిగెగా నేటి కకట!

రాజశేఖర మహాకవి

[శ్రీరంగము సోమేశ్వరశాస్త్రిగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

శ్లో. స్వస్తిపాణి నయే తస్యై యస్య రుద్ర ప్రసాదతః, ఆదౌ వ్యాకరణం కావ్య మనుజాంబవతీజయం.

(నూత్తిముక్తావలి, సుభాషితహారావలి)

రుద్రప్రసాదమువలన వ్యాకరణమును పాణిని వ్రాసెనని లోకప్రసిద్ధమే. “అ ఇ ఊ ఋ - ఋ ౭ క” ఇత్యాది ప్రత్యాహరణాశ్రములు మాహేశ్వరనూత్రము లనఁగఁగిరి. “ఇతిమాహేశ్వరాణి నూత్రాణ్యణాది సంజ్ఞాధాని” ఇత్యాదిగా విదితమే.

“యే నాత్మరసమామూయ మధికవ్య మహేశ్వరాత్, కృత్స్నం వ్యాకరణం ప్రాక్తం తస్యై పాణినయే నమః.”

(అని భట్టజిడిక్షితులు.)

పాణిన్యాచార్యునకుఁ బూర్వమే వ్యాకరణము లనేకములు చేసినట్లు.

“అనత స్సోటాయనస్య 6-1-128”

“వ్యోరస్యప్రయత్నతరకాకటాయనస్య 8-8-18”

“లోప కాకల్యస్య 8-8-19”

“జతో గార్వ్యస్య 8-8-20”

“ఋతో భారద్వాజస్య 7-2-62”

నోదాత్తస్యరితోదయ మగార్వకాశ్యప గాలవానాం” (8-4-67)

ఇత్యాదినూత్రములందు పాణినియే చెప్పినాడుకదా అట్టివో మాహేశ్వరప్రసాదమువలన పాణిని యొనర్చిన విశేష మేమియో యడుగవచ్చును. దానికి సమాధానము నూత్రప్రాయముగఁ జెప్పవచ్చును. పాణినికేఁ బూర్వము వ్యాకరణము సర్వాంశపరిపూర్ణముగ లేదు. దాని నొకశాస్త్రముగఁ బాణిని యొనర్చెను. ఇతనివిధానము వేరు. పాణినియమునకు తొలఁత చెప్పిన చతుర్థక నూత్రములు మాహేశ్వర నూత్రము లనియు, అక్షరరసమామూయ మనియు, ప్రత్యాహరణాశ్రము లనియు, వీనినామములు, మూలభూతములు. ఈప్రత్యాహరణాశ్రముల చేతఁ బాణిని తనవ్యాకరణమును శాస్త్రముగఁ జేయఁగల్గెను. ఈనూత్రములకు రచనాక్రమ మొకటి కలదు. ఆ క్రమములు నుదాహరింపఁటకుఁ దావు చాలదు. పాణినియవ్యాకరణ మను నష్టాధ్యాయమాడ సంపూర్ణముగ నుపయోగమునకు రాకపోవుటచే దానియర్థమును భేదింపఁటకు మహాభాష్యము, కాశికా వృత్తిమొదలగుగ్రంథములు బయలుపడెదలినవి. ఈయష్టాధ్యాయని యద్దయరితి నొనర్చినవాడు భట్టజిడిక్షితులు. శృంగ గ్రాహికాన్యాయముగ వ్యాకరణశాస్త్రముయొక్క యుపయుక్త నిచ్చటఁ జాపుటకు వలనపడెను. కావున స్థూలారంభతీ న్నాయముగఁజెప్పినాడు“గత్యాగత్యాభ్యుత్పత్తుట్యాంప్రభాతం” అను రీతిగా మనము మరల శ్లోకమునకు రావలసినదే.

శ్లో. “స్వస్తిపాణినయే తస్యై యస్య రుద్రప్రసాదతః” అదౌ వ్యాకరణం కావ్య మనుజాంబవతీ జయం” అని కదా పూర్వోక్తశ్లోకము. పాణిని, వ్యాకరణము, కాక జాంబవతీజయమను కావ్యమును జేసినాడని శ్లోకమువలన తెలియుచున్నది. అదౌ” అను - పశ్చాత్, అని చెప్పటచే రచనా కాలక్రమము తెలియుచున్నది.

“పయఃపృవంతిభిః స్పృష్టేవాంతివాతః శస్త్రైశ్చైః | ఇతి జాంబవతీజయవాక్యం-సహస్రదైరంబర మాపుపూరే-ఇతి జాంబవత్యాం పాణినిః” ఇత్యాదిజాంబవతీజయవాక్యపైర్వోక్త దేశములను ముకుటుండు నామలింగానుకాసన (అమరశోక) టీకయందుదాహరించెను. “తథాహి-పాణినేపాతాలినిజయే-మహాకావ్యే-సంధ్యావధూంగృహ్యకరేణ” ఇత్యాదిగా కావ్యాలంకారటికయందు నమిసాధువుచే నుదాహరింపఁబడెను. ఇందుచేత జాంబవతీజయమునకుఁ బాతాలినిజయమనిమాడ నామాంతరమున్నదని తెలియవలెను. సుభాషితావలి, సదుక్తీకర్ణామృతాదులయందు నేకములు పాణినిశ్లోకములు లభించుచున్నవి.

“స్వస్తిపాణియత్సరితం పాణినే రుపజాతిభిః | చమత్కారైకసారాభి రుద్యానస్యేవజాతిభిః”

అను సుస్మృతిలకష్ట శ్లోమేంద్రశ్లోకముచేత నుపజాతి చ్ఛందోనిబద్ధములగుపాణినిశ్లోకము లత్యుత్తమము లని తోచుచున్నది. ఏపాణిని వ్యాకరణనూత్రక ర్తయో యతఃజే జాంబవతీజయవాక్యకర్త యనిపై రాజశేఖరశ్లోకమువలన స్ఫుటముగాఁ దెలియుచున్నది. అందువలన పాణినిద్యయకల్పనము స్వర్థమునవున్నది.

శ్లో. ప్రద్యుమ్నాన్నాపరస్యేహ నాటకేపటవోగరః | ప్రద్యుమ్నాన్నాపరస్యేహ పాష్యేఅపి శరాఃఖరః

(నూత్తిముక్తావలి)

శ్లో. సహస్రచరితారబాధ్యుతకాదంబరీకథా! బాణస్యవాణ్యనాత్యవ స్వచ్ఛందాశ్రమతిక్షితౌ || శ్లో. బాణేనవ్యాపిగ్నన యన్యందోఽపి పదక్రమః | ప్రాయఃకవికురంగాణాం చాపలం తత్రకారణం ||

(నూత్తిముక్తావలి)

కాదంబరీమాతృచరిత్రా చండీశతకములను వ్రాసిన గద్య కవిసారస్వతామండు ప్రసిద్ధుడే పార్వతీపరిణయాదులను వ్రాసినవాఁడు నామనభట్టబాణుండు, పైభట్టబాణునికంటె నమ్యుండు. బహుకాలమువఱకు వీరిద్దరు నొక్కడేయని భ్రమయందెను. వా మ న భ ట్ట బా ణు ఁ డే త న గ్రం థ మగు నుదాహరింపబడిన నిట్లు భట్టబాణుని నుతించి యున్నాడు:—

పద్యేపటియాక కిల కాళిదాసః | గద్యే పటియాక కిల భట్టబాణః | పద్యేచ గద్యేచ పరం పటియాక వత్సాన్యయో నామనభట్టబాణః ||

నామన భట్టబాణుండు శ్రీనాథునితోఁగూడ వేమ భూపాలుని యాస్థానమునం దుండెడివాఁడు. ఇతఁడు విద్యారణ్యులవారికి శిష్యుండు. బహుగ్రంథములను రచించినవాఁడు. ఈతనిగ్రంథములను దెలిసినంతవఱకు నిటఁ జేర్చెనుమన్నాను.

(1) పార్వతీ పరిణయనాటకము:—ఇది కాళిదాసుని కుమారసంభవమునకు ననురణము. చాల్యకవిత్వ మగుటచేతఁ గవిత్వ మంత ప్రాధమ్యగ లేదు. ఇది ముద్రింపఁబడినదే

(2) ఉషాపరిణయ నాటకము:—బాణాసురుని కుమార్తెయగు నుషాకన్యకయొక్క వివాహాధ నాటకముగా రచియింపఁబడినది. కైఫమాయనకవి రచించిన యుషాపరిణయ మనుప్రబంధ మొకటి తెలుఁగులోనున్నది. అబ్బయ-మాత్యుండు మాడ అనిబద్ధచరిత్ర మను ప్రబంధమును రచించియున్నాడు. ఈనాటకము ముద్రింపఁబడి యున్నది.

(3) శృంగారభూషణ భాణము:—ఇది నిర్ణయసాగర ముద్రాయమువారును, పరవస్తువారును ముద్రించిరి.

(4) కేమభూపాల చరిత్రము:—అఖ్యాయికా గ్రంథము. ప్రకృస్తుఁ డగు భట్టబాణునకుఁ దర్వాత గద్యకవిసారస్వతామండుని యీతనికి బిరుదు నిచ్చిన దీగ్రంథమే. ఇది ముద్రితమే.

(5) రఘునాథాభ్యుదయము.

(6) నళాభ్యుదయము —ఇది ముద్రితమై యున్నది.

(7) శబరత్నాకరము.

(8) శబరచంద్రిక. ఈరెండును నిఘంటువులు.

(9) హంససందేశము:—(దేశికాచార్యాదుల హంససం దేశములు కాక యిది మఱియొకటి.) రక్తాక్షి చై. కు 15 శని వారము (సా. అనుబం-చూ) భట్టబాణుండననది బిరుదు. వాను నుఁ డనునది చిన్ననాటిపేరని తెలఁచుట యుక్తమే. ఈవామనుని గూర్చి బ్ర. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారి శృంగార శ్రీ నా థ ము న కొం త వ్రాయఁ బడియున్నది. “బాణోచ్చిష్టం జ గ త్వ ర్వం” అ ను నాభాణకమునకుఁ బాత్రుడైన భట్టబాణునిగూర్చి యిటు వివరింపఁట పిష్టమేమని మనకుచే విరమించుచున్నాను.

శ్లో. నూత్తి వాం స్మరకేరీనాం కలానాంచ విలాసభూః | ప్రభుదేవీ కవి ర్భాటే గతాపి హృది రివతి ||

(నూత్తిముక్తావలి, సుభాషితహారావలి)

శ్లో. కృత్స్నప్రభాధకృత్వాణీ భారవేషభారవిః | మాఘనేవచ మాఘన కంపకస్యజాయతే ||

(సుభాషితహారావలి)

శ్లో. భాసనాటకచక్రేఽపిచ్ఛేకైః క్షిప్తే పరిక్షితుం | స్వప్న వాసవద త్రస్య దాహాకోఽభూ న్నపావకః ||

(నూత్తిముక్తావలి)

కొన్ని నాటకములకుఁ గర్త యయిన భాసకవి కాళిదాసునికంటెఁ బ్రాచీనుడని భాససామిలి కవి పుత్రాదీనాం ప్రథితయశసాం గ్రంథేషుసత్పు కాళిదాసకృతే మాతనే వస్తుని కుతో బహుమానః” ఇత్యాది మాళవికాగ్ని మిత్రప్రస్తావన వలన నిర్ణయింపఁబడుచున్నది. శ్రీహర్షరచితములుగాఁ బ్రసిద్ధి నొందిన రత్నావళిప్రియదర్శిక నాగానందముల నితఁడు రచించినవే యని కొందఱు పలుకుదురు. “కావ్యం యశనేఽర్థకృతే వ్యవహారవిదే శివేతరత్నతయే” ఇత్యాదిశ్లోకమును వివరించుచు, “శ్రీహర్షాదేవ భాసకాదీనామర్థః” అని కావ్యప్రకాశలో ముక్కుటాచార్యుండు తెలిపియుండుట దీనికి గారణ మని వదలి తురు. భాసశబ్దముపై స్వార్థంబునం దీప్రత్యయము చేర్చుటచే భాసకుడని యేర్పడినది. ధావకుడనియు, ఘటకర్పరుడనియు నీతనికే నామములని కొందఱు వదలితురు.

“నూత్రధారకృతారంభైర్నాటకై ర్మహాభూమికైః | సపతాకై ర్మ్యోలేభే భాసా దేవమై రివ ||” అని హర్షచరిత్ర ప్రారంభమునందు బాణభట్టు “వేయాసురా ప్రియతమాముఖ మిక్షుణీయం గ్రాహ్యః స్వభావబులితో వికటటక్ష్మ వేమః యే నేదమిదృశ మదృశ్యతమాక్షవర్జ్య దీర్ఘాయురస్తు భగవాన్ సపినాకపాణిః”

అని యశ స్తీలకచంద్రపునందు భాసకవియొక్క శ్లోకము. భాసకవియొక్క యనేక శ్లోకములు సుభాషితావల్యముల యందు లభించుచున్నవి.

భాసకవికృత నాటకములు కొన్ని ముద్రింపఁబడియున్నవి. అందు మాత్రమటోత్కచము, కర్ణభారము, మధ్యమవ్యాయోగము మొదలగునవి యాంధ్రీకరింపబడినవి. భాసనాటకకథలు అనుగ్రంథ మొక్కటి (ముల్లాది నూత్రనారాయణశాస్త్రిగారు వ్రాసినది) ఇంటర్మీడియేట్ పరీక్షకు పఠనీయగ్రంథముగ విదింపఁబడియున్నది. “సంచితపత్నకపాటం” ఇత్యాద్యేశ్వరశాస్త్రవృత్తము శ్రీమదభినవకు పహదాచార్యులవారిచేత ధ్వన్యాలోకలోచనముయొక్క తృతీయాశ్వాసమునం దుదాహరింపఁబడినది.

శ్లో. కాలంజరపతి శ్చక్రేభీమటఃపంచనాటకం | ప్రాప్తప్రబంధరాజత్వం తేషు స్వప్నదశాననం ||

(నూత్తిముక్తావలి సుభాషితహారావలి)

“కలంజరపతిః” అని పుస్తకాంతరపాఠము. పైశ్లోకము వలన భీమటఁ డనువాఁడు అయిన నాటకముల నొనర్చినట్లును వానియందు స్వప్నదశాననంబును నాటకము ప్రసిద్ధి జేందెననియు స్ఫుటమగుచున్నది. ప్రబోధచంద్రోదయమునకుఁ జై త న్య చంద్రోదయముపాలె భాసుని స్వప్న వాసవద త్రనాటకమున కీస్వప్నదశానన మనుసరణమేమో? కాలంజరగిరి ప్రయాగనగరమునకు వాయుకోణమునందు ద్వాదశయోజనాంతరమున నున్నది. తదుపలక్షితదేశమునకధిపతియీ భీమటఁడు.

“దృష్టేచంద్రమసి ప్రలూనతమనివ్యేమాంగణస్థేయసి నూర్జన్నిర్మల తేజసిత్యయగ తే దూరనిజప్రేయసి | శ్వాసంకైరవరోరకీయతిముఖం తస్యాః సరోజీయతి క్షీరోపీయతి మన్యభోమృగదృశోద్భవ్యంద్రకాంతీయతి” ఈ శ్లోకము నూత్తిముక్తావలియందు భీమటూని నామ పూర్వకముగా నుదాహరింపఁబడినది. సుభాషితరత్న భాండారమునం దిది భల్లటునిశ్లోకముగా నుదాహరింపఁబడినది. భల్లటుండు రచియించినది భల్లటశతకము. ఇది ప్రఖ్యాతమే.

శ్లో. అహోప్రభావో వాగ్దేన్యా య న్నాతంగ దివకరః | శ్రీహర్షస్యాభవత్సభ్యః సమోబాణమయూరయోః ||

(కార్తధరపద్ధతి)

పుస్తకాంతరమునందు, “యచ్చాండాలదివాకరః” అని పాఠము కలదు. పైశ్లోకమునుబట్టి మారంగదివాకరుండు శ్రీహర్షవర్ధనుని సభయందు బాణభట్టమయూరులతోఁగూడ గౌరవింపఁబడెనని తెలియచున్నది.

శ్లో. దర్పంకవిభుజంగానాం గతాశ్రమగోచరం | విమవిద్యేకమాయహారీమాయూరీవాక్ నీకృంతతి ||

(నూత్తిముక్తావలి)

ఈమయూరుండు రచించినది మూర్ఖతకము. ఇతనికికాకోగముండెననియు, నాకోగనివృత్తికొఱకు మూర్ఖనారాధిం చెననియు, మూర్ఖతకమును రచించెననియు, తన్మూలముగ నీ తనివ్యాధి తొలఁగెననియును జెప్పదురు. మూర్ఖభగవానుని వలన నితఁడు మాస్త్రములను బొందెనని “ఎవ్వనివాక్పాత్రమి నుని ధాత్రికిఁ దెచ్చిపేర్చితో కరము లన్నించుకొనియె” అను నరచభూపాలీయపద్యపాదముచేఁ దెలియుచున్నది.

దికానోకకవి యీమయూరుని నిట్లు పొగడియున్నాడు:—

“తావత్కవివిహంగానాం ధ్వనిశ్లోకేషు శక్యతే | యావన్నీవిశతిశ్లోత్రే మయూరమధరధ్వనిః ||” (త్రిలోచనకవి యని యొకవిశేష)

ప్రణతింతు నుద్దండ-భాషాసూక్ష్మ ప్ర, హరభాషాశేయూరుల - డగు మయూరు.”

అని బాలభారతంబునందుఁ గాకమ్రానిగంగాధరుండు. ఈబాలభారతమిప్పుడు దృష్టాచరిముకాదు. బాలభారతములో ని కొన్ని పద్యములు ప్రబంధరత్నావళియందున్నవి. సంస్కృతంబునం దమరచంద్రమారి రచించిన బాలభారతమనకావ్య మొక్కటియున్నది. ఇది ముద్రితమయియున్నది. పైబాలభారతము కాక, మనయాంధ్రదేశీయుండగు నగస్త్యుం డగు మహాకవి రచించిన బాలభారత మనుకావ్యమొకటి యున్నదనియు, దానికి కృష్ణదేవరాయలమంత్రియగు సాళువతిమూర్తిగను వాణింగ

అమ్మలేలును

ప్రతిజ్ఞాచాణక్యము

శ్రీ లక్ష్మి, పద్మములు

చం. కలుషిరచిత్తులన్ ఖిలం * త్కృత్యయద్యద్యమలన్ కుతారధా రలవధియించునాపరశు * రాముని నీవుస్మరించునట్లనీ కులమును సంహరించి, నినుఁ * గూర్చెద నీహృదయంబుఁజే

త్వెనన్

కలియుగభార్యవుండని జ * గంబునుతింపగఁగిరి గాంచెదన్ మ. వనభాగంబున బంబమస్వరమునక * వాసంతశ్రేణి లీకం బనురక్తిక విషాయించి పాడుదనలో * నానందముపొం

గ; నె

వ్యనిమోదంబునకై మరుచ్చలితమై * వల్లీదళంబాదుఁ దా ననుకూలించి యొనర్చు కార్యమునదా * నానందముంబొం

దెడుక

ఇది శ్రీయుత భాగవతుల లక్ష్మీనరసింహ శర్యుగారిచే రచియింపబడి బరంపురము నందలి వేగుజక్కగ్రంథమాలవారిచే పదునైదవ మరచిగఁ బ్రకటింపబడిన చరిత్రాత్మకనాటకము. వెల రు 1-0-0

సుప్రసిద్ధ వంగదేశ మహావియగు ద్విజేంద్రలాల్ రాయగారిచే రచియింపబడిన చంద్రగుప్త, అనుబంధాలి నాటకము ననుసరించి తమకు ఉచితములని తోచినమార్పులనుచేసి శ్రీ శర్యుగారు ఈనాటకమును రచియించియున్నారు. దావంజేయిదికేవలము రాయగారి గ్రంథమున కనువాదమనిచెప్ప వీలులేదు. బంగాలీ సామ్రాజ్య భిన్నముగ వీరుచేసిన మార్పులేవియోయీ గ్రంథమున వివరింపబడకపోవుటచేత వాటిని దెలిసికొనవీలులేకున్నది.

ఈ నాటకమును బాగుగఁబరికిరించిన నిందు. రెండుకథలు గుడిగ్రచ్చినట్లు స్పష్టము కాఁగలదు. అందొకటి నందవంశనిర్యూలము. ఇదియే ప్రతిజ్ఞా చాణక్యము. రెండవది హేలెనా చంద్రగుప్త పరిణయము. ఈ రెండును ఒకదాని కొకటి సంబంధములేనిగాథలు. హేలెనాఅను నామె సెల్యూకను మాతము. సెల్యూకను సెకందరు [అలెగ్జాండరు] మరణానంతరము ఆతఁడు జయించిన ఆసియాఖండదేశములను ఆధిపతియైన యవనప్రభువుచంద్రగుప్తుని యజ్ఞను ధిక్కరించి నందునిశిరచ్ఛేదము గావించినకాత్యాయనుడు చంద్రగుప్తమహారాజుచేత మగధరాజ్యమునుండి వెడలఁగొట్టబడిన పిదప సెల్యూకనుప్రభువుతోఁజేరువఱకు సెల్యూకను హేలెనాగాథకు ప్రతిజ్ఞాచాణక్యమునకు నేవిధమైన సంబంధమును లేదు. అందువలన చతుర్థాంకమునకుఁబూర్వము సెల్యూకను హేలెనా అంటియొకన్ పాత్రలను ప్రదర్శించుటకుఁబయోగింపబడిన రంగముల ప్రయోజన మంతగఁగానరాదు. అవి లేకపోయినను ప్రతిజ్ఞా చాణక్యగాథకు లోపమునాటిల్లనేరదు. ఇంక చాణక్యని నీతి కాళమును, ప్రజ్ఞను ప్రదర్శించుటకై చతుర్థాంకమునుండి యీ యవనకథనిందుఁజేర్చుటకుఁ గారణమైనట్లు స్పష్టము కాఁగలదు.

కథాసంగ్రహమిది: మహాపద్మనందునికి నందుడు, చంద్రగుప్తుడు అను నిరువురు కుమారులు కలరు. నందుడు క్షత్రియుఁడు: చంద్రగుప్తుడు శూద్రాణియైన మురయొక్క కుమారుడు. నందుడు మగధరాజ్యాధిపతి: దుష్టవర్తియు. చంద్రగుప్తుడు సద్భావంపన్నుడు. ఈతఁడు మగధరాజ్యమునకుఁదాను పట్టాభిషిక్తుఁడకాలెనని ప్రయత్నించును. ఇతఁ డిట్టి ప్రయత్నములో నుండగా చాణక్యడను వట్సాస్త్రపారంగతుడైన మహా విద్వాంసుఁడు నందుని భగినీభాగ్య విభవుడగు వాచాణినిచేత నిందు కొలువున సిగపట్టి యీడ్వబడి అవమానితుడగును. ఈసంగతియంతయు నందునికిఁదెలియు నాతఁడు వాచాణిని దండింపక పోవుటయొకాక మీఁదుమిక్కిలి చాణక్యనే నిందించును. అందువలన నాతఁడు రాక్షాకారముఁ దాల్చి నందవంశమును నిర్మూలనం బొనరించి, ఆరిపోయిన బ్రాహ్మణజాతి గౌరవమును ముఖల రగుల్కొలిపి, కలియుగ భార్యవుండని పేరొందఁ బ్రతినవట్టును. ఆత్మాభిలాషమును సఫలీకృతముచేసికొనుటకై చంద్రగుప్తుడు చాణక్యసాహాయ్య ముపేక్షించును. ఈప్రయత్నములో నదివఱకే నందునిచే బరిభింపబడిన బ్రాహ్మణుఁడును, నందమంత్రియునగు కాత్యాయనుఁడను వాఁడు చాణక్యనికిని, మలయరాజును, ఛాయసోదరుఁడునగు చంద్రకేతు చంద్రగుప్తునికిని సాయపడుదురు. చాణక్య చంద్రగుప్తులు టుచు సఫలీకృత మనోరథులగుదురు. చాణక్య నాజ్ఞానుసారము చంద్రగుప్త మహారాజు నాజ్ఞ నతిక్రమించి కాత్యాయనుఁడు నందుని శిరచ్ఛేదముఁ గావించును. అందుపైఁ జంద్రగుప్తునికిఁ గోపమువచ్చి కాత్యాయనుని తనరాజ్యమునుండి

వెడలఁగొట్టును. వెడలఁగొట్టబడిన కాత్యాయనుఁడు యవనులతోఁ జేరి మగధరాజ్యముపై పండెత్తవలసినదని సెల్యూకనును బ్రోత్సహించును. సెల్యూకను కాత్యాయనుని సలహాప్రకారము మగధపై దండెత్తుటయు తుదకు చాణక్యపరిగఁగితుండైన చంద్రగుప్తునిచేత నోడింపబడి యాతనితో సందిచేసికొనుటయు, నాసందిని గాపాడుటకు సెల్యూకను తనపుత్రుకయగు హేలెనాను చంద్రగుప్తునికిచ్చి పెండ్లిచేయుటయు ననువిషయములతో వాటకము ముగియుచున్నది.

చాణక్యనికిని, మురకును వాచాణినిఁగఁగిరిన దుర్భర పరాభ నమే యీ నాటకము నకుఁ గీలకము. మహారాజునకు బావముఁబడిన గర్భమున వాచాణుఁడు తనకుఁ గావించిన పరాభవమును, నందునియుపేక్షయు చాణక్యతోఁగానలము విజృంభించుటకుఁ గారణము. బ్రాహ్మణజాతియొక్క యధఃపతనమునకుఁ జింతించి, నందవంశమును నిర్మూలనముఁగావించి, ఆరిపోయిన బ్రాహ్మణజేజుమును ముఖల రగుల్కొలిపి తన చాణక్యఁడు ప్రతినఁ గైకొన్న సంస్కరము చాల చక్కగ వర్ణింపఁబడినది. నంద, చంద్రగుప్తుల స్వభావమునందలి వ్యత్యాసముకూడ బాగుగ జూపబడినది. ఈ సందర్భమున గవి కొంతవఱకు వేటిసంహారకృతి ననుకరించెను. భీమునివలెనే చాణక్యఁడు 'సందర క్తరంజితహస్తమునం గాని వాచాణినిచే నీడ్వబడినఁ దనశిఖను బంధింపఁజాలనని శపథము చేసెను. దుర్యోధనునివలెనే నందుడు భాగలాలనుఁడు. మొట్టమొదటిమాటలు నందుని నాటకరంగమునఁ జూపు ప్రమదోద్భావనవనృత్యము ఇందులకుఁదార్పణము. నందుఁ డెంతభాగలాలనుఁడుగ ప్రదర్శింపఁబడెనో అట్లే మొట్టమొదటి మాటనాటకరంగమునఁ గన్పట్టుసందర్భమున చంద్రగుప్తుడు అంతశౌర్యధనుఁడుగను అంతయుదారహృదయుఁడుగను ప్రదర్శింపఁబడెను. ఇది యెంతయు సముచితముగను, రసపోషకముగను ఉన్నది. నందునికొలుపుమాటమున మురచూపిన పుత్రప్రేమయు, హృదయమార్దవమును గొనియాడదగును. హేలెనా గొప్పవిదుషీమణి. నీతివికారద. కాంతివిచ్ఛేదకమును, జగత్సంతోభకారణమును ఘోరరక్తపాతపాతపునైన యుద్ధమునుండి జనకుని ముల్మలబయల్పించి, తుదకిందుకొఱకుఁ దన శిష్టములేకున్నను విశేషియుఁడైన చంద్రగుప్తుని బరిణయముఁ గావించుకొనును. హేలెనా శీలమును, స్వభావమును చక్కగ వర్ణింపఁబడినవి. ఇట్లే సోదరియగు ఛాయపాత్రము బాగుగ పోషింపఁబడినది. ముగింపు చాలసరసముగ నున్నది. హేలెనా యాదార్థ్యము ప్రశంసాపాత్రము.

చాణక్యఁడు రాజనీతి వికారదుడని పేరొందినవాడు. అర్థశాస్త్రమును ఉద్బోధమును రచియించినవాడు. మగధ సామ్రాజ్య నిర్మాణకారణ భూతుఁడు. పారతంత్ర్యమునకు లోఁబడకుండ స్వదేశమును గాపాడిన మహానీయుడు. మహాపండితుఁడు. వైదికాచారపరాయణుడు. ఈతని పాత్రము పాశకులకుఁ గొంత యాశాభంగము కలిగింపక మానదు. చాణక్యని చారదృష్టియందు గొంత వ్యక్తీకరింపబడినను ఆతని రాజనీతివైఖ్యయును దెలుపు సందర్భములు కానరావు. ఆదియు నుం గాక కుటిలత, తొందర, కారణములేని యనుమానము, సంతతక్రోధస్వభావము, పాపాహృదయము, ఇవి యిందలి చాణక్యపాత్రము యొక్క స్వభావగుణములు. పాపాహృదయము సంతత క్రోధస్వభావము నందవంశ నిర్మూలనమున. కాశక్యములైనఁగావచ్చును కాని ఆతని దూరదృష్టి రాజనీతినిపుణత, ప్రతిజ్ఞ నిర్వహణమునకై తంత్రములను బన్నుటలోఁగల సేన్స ఇవి లేకపోవుటచాణక్యపాత్రమునకుఁ గొంత కొఱతయే. ప్రతిజ్ఞ నిర్వహణ మైనపిదప చాణక్యహృదయము కరుణార్ద్రమైనట్లు వర్ణించుటకొంత బాగుగనే యున్నది. చాణక్యని పిదప వాటకమున ప్రధానపాత్రము చంద్రగుప్తునిది. చంద్రగుప్త పరాక్రమ మంత చక్కగ పోషింపబడలేదని మాయభిప్రాయము భయంకర రణమధ్యమున చంద్రగుప్తునికి విపాదయోగము తటస్థించి యాతఁడు రణరంగ విముఖుఁ డయ్యెను. అవశ్యకమైన పట్టున శౌర్యప్రదర్శనము లేకపోవుటయు, మీఁదు మిక్కిలి విపాదయోగమును గల్పించుటయు నంతసరసముగఁ గన్పట్టదు. ఇతనికి రోష మెక్కించుట చాణక్యనికి దుర్లుట మయ్యెను. ఇందుకు చాణక్యఁడు సాత్వికహృదయ యగు మురకు ముందు రోష మెక్కించి ఆమెను పరమ కఠినహృదయను జేయవలసి వచ్చినది. పిదప నామెయుఁ దానును గలసి చంద్రగుప్తునికి శౌర్యము పురికొల్పవలసి వచ్చినది. ఎట్లయిన నేమి విపాదవిభుడైన చంద్రగుప్తుని రోషపరిపూరితుఁడేసి, ముఖల యుద్ధరంగమునకుఁ బంపునప్పటికి మురచాణక్యులకుఁ గృత్యాద్యవశ

యైనది. చాణక్యఁడు తన కెంత యుపకారముఁ జేయుచున్నను చంద్రగుప్తుఁ డాతనిని విశ్వసించ లేకపోయెను. చంద్రగుప్తుఁడు తాను నామమాత్రమునకే రాజునని వగచెను. చాణక్య డండులకుఁ గోపించి వెడలిపోయిన మీఁదట యవనవాహిని తనతోట భేదించుచున్నప్పుడు చంద్రగుప్తుఁడు చాణక్య సాహాయ్యములేదని చింతించి పామరునివలె కడుంగడు నచ్చైర్యపడి తుదకు విజయముమీఁది యాశ వడలుకొని 'తెంపుచేసికొని 'చావనిశ్చయించి' యుద్ధమునకు వెడలెను. మొత్తముమీఁద చంద్రగుప్త పాత్రమున ధీరోదాత్త లక్షణము లుత్కఁ గానరావు శూద్రాణి తనయుఁడగుట నవి లేకపోయినను కొఱతలేదని సమర్థించుకొందుచున్న ఆసేతుశీతాచలపర్యంతము సామ్రాజ్యము స్థాపించినవానిని, మగధదేశచక్రవర్తిని అట్లు చిత్రించుట యుత్తమముగఁ గన్పట్టదు. నందునిచెడ్డతనముచక్కగ దెలుపఁబడియుండలేదు. చాణక్యని నోటచెలువడు 'లలనల' అనుపద్యమును 'భర్మమార్గము రాజులప్రరాచన పద్యమునుమాత్రము నందదుప్తు. చారిత్రమును వెల్లడించుచున్నది. నందుని చెడ్డతనమును గుఱించి చాణక్యఁడుగాక పాదులుగాని లేక మఱియొకరుగాని తెలిపిన చాల సరసముగ నుండెడిది.

నాటకమునందలి కొన్ని కొన్నిపట్లు చాల సరసముగ నున్నవి. పద్యములు ఆత్మంతముధారా శుద్ధిగఁగిరి, లలితముగను, కడుహృద్యముగను ఉన్నవి. ఈ నాటకమునకు శ్రీయుత మండపాక పార్వతీశ్వరశాస్త్రిగారు (ప్రాచీనాంధ్ర)నాటకములను గుఱించియు, చరిత్రనాటకములను గుఱించియు అనేక నూతన చరిత్రాంశములను దెలుపుచు చక్కని యుపోహాతము (వాసి యున్నారు. [మ.సా.]

భారతి

న చిత్రమానవత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

నచిత్రమానవత్రిక-ప్రతినంచికయందును 3,4

రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళిలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు కలిగియుండును.

Table with 2 columns: Subscription type and Price. Rows: సంవత్సర చరదా (6 0 0), అర్ధ సంవత్సరము (3 0 0), విడిపత్రిక (6 10 0)

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0.10-0 ప్లాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంపజాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత చందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మినహాయించుకొని తక్కినసొమ్ముమాత్రము పంపవచ్చును.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూపు ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు చార్జి అధికమగుచున్నది. మీరే ముందుగ మఱి యార్డరు పంపిన శుభ్యు లిగును. పి. పి. లు పంపినచో సొమ్ము మాకు ఓక్కిక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

మే నే జ రు, భారతి. *పాలవెట్టె వెంబట 112 మ, గా.నా

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు పంచి పన్నులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడతగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బునుచేయదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు వెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లమసకలు మొదలగు మానును. డబ్బీలో పావులయెత్తు కాటుకమాత్రమేయందును. అమృతాంజనం డిపో. మదర ను బొంబాయి.

హిందూమితహాసోద మ కేంద్రసంఘము

3 వ సాంవత్సరిక సమావేశము

ప్రభుత్వవిధానమును స్పష్టపరచుట

నిన్నటి సాయంత్రము ఆదియప్పనాయని వీధియందు సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయకుగారి ఆధ్వర్యమున కేంద్ర మితహాస సంఘ సమావేశము జరిగినది. భవనమంతయు సభ్యులచే నిండి యుండెను.

ప్రభుత్వమున యస్. ఆర్. బాలసుందరంగారు సభ్యుల నాహ్వానించుచు మితహాసోద్యమ యుద్దేశము త్రాగుడు సంపూర్ణముగ మానివేయుటయే యనియు, ఇతర రాజధాని లీ విషయమందు ముందంజవేయుచున్నను మదిరాసు రాజధాని వెనుక బడియున్నదనియు, కార్యోచేదననందలి తమ ప్రతినిధులు ఎక్కుడు ప్రతికూలవాతావరణమున్నను జయముగాంచ గలిగిననియు, బాలురెల్లరు ఈ సమస్యను గురించి బోధింపబడవలెననియు, ఒకిండుహాము మిల్లులు మొలకగొన్న కర్మాగారముల యందలి కార్మికులు తమంతట తాము ఒక సంఘము నిర్మించుకొని మిల్లు యజమానులగు యింజనీయరులసాయముచే తమ ప్రతినిధులను పంపి మితహాసోద్యమమును పోషింపజూచుచున్నారనియు, ఇట్టి సంస్కారము వారియందుగలుగుట శుభనూచకమని నుడివరి.

పిదప అప్పామొదలియారుగారు సర్ కె. వి. రెడ్డిగారి గుణములను ప్రశంసించి, ప్రభుత్వమందువారికిగల అనుభవమును వివరించి అధ్యక్ష పీఠము వహింపగోరిరి.

బలపరుప బడిన పిదప అధ్యక్షులు తమను ఆ గ్రాస నాధిపతిగ ఎన్నుకొని గౌరవించినందులకు కృతజ్ఞతను వెల్లబుచ్చుచు తమకీ యుద్యమమందు ఎక్కువ అనుభవము లేదని నుడివరి.

అధ్యక్షులు

భారతదేశమందలి మనమెల్లరము త్రాగుడు దోసమని ఎంచెదము. హిందూమహమ్మదీయు లెల్లరును త్రాగుడు పాపము నివర్తనమొనెదరు. మతగ్రంథము లటులబోధించును. ఈదేశము యొక్క ఆర్థికపరిస్థితులను, అభివృద్ధిని గమనించువారెల్లరు నీసమస్యనుచిచారింపవలసియుండును. ప్రభుత్వదాయములూరూపములు ప్రతివత్సరమామూలకముగ చెప్పింపబడుటను తలంచుచు, "తాగినవాడెట్లుతాడుతాళ్లపన్న"నుసామెత నిజమైనది. వివను మనదేశము ఇతర దేశములవలె ఆంధ్రజాతి చెడుపరిస్థితులలో లేదు. ఇంగ్లండు, ఆమెరికా దేశములందు 19 వ శతాబ్దము నుంచుయే ఇప్పటివరకు అనేకులగు సమగ్రులు ఈయుద్యమందు ప్రవేశించి కృషిచేయుచున్నారు. అమెరికానుండు కొన్నిచట్టముల నిర్మించి త్రాగుడు మాన్పయత్నించుచున్నారు. వారు ప్రపంచమున కెల్ల నీవిషయమందు మార్గదర్శకులై యున్నారు. ఎంతటి ప్రతిఘటన గలిగినను చలింపక పాటుబడువారు ఆంధ్రులరు. కాలక్రమేణాప్రపంచమందలి ప్రతి నాగరికదేశమును త్రాగుడును వశింపజేయుటకు ఏదైననొకచట్టమును నిర్మింపవలసి యుండును.

సనాతన భారతదేశమందు పానములేదని చెప్పజాలము. వివను నేటివలెగాక చాలావరకు నుండెడిది. కాని విదేశసారాయములు దిగుమతి వివనదప దేశముందీ చెడుగు అమితముగ వ్యాప్తి గాంచినది. 18 సంవత్సరముల క్రితము విద్యాధికులందు ఇదియొక ఆచారముగ నుండెను. కాని వారైనను బహిరంగముగ త్రావట అవమానకరముగ భావించెడివారు.

మదరాసు శాసనసభయందలి బడ్జెటు చర్చలనుజూచిన సంస్కరణములు వచ్చినపిదప పరిపాలనలో గొప్ప మార్పుయొ జరిగియుండలేదని స్పష్టమగును. దీనికిగల కష్టము విధానముపై నాధారపడియుండునని వ్యక్తిపై గాదు.

ప్రభుత్వవిధానము

ఈయుద్యమోద్యమ త్రాగుడు పూర్ణముగ నాపవలె ననియును ప్రభుత్వమువారికి 4 కోట్ల రూపములు ఆదాయముపొవును. కాని మన ప్రభుత్వమువారును, మంత్రులును బాగుగ పరిస్థితుల గమనించిన ఇతరపక్షముల మూలమున ఈఆదాయము రాబట్టనగును. ఈవన్ను పాపభూయిష్టమైనది.

ఎన్ని బాలుల సారాయము ప్రతిసంవత్సరము తయారుగాబడుచున్నది? రెండవ సంవత్సరము ఆకాలములసంఖ్య తగ్గింప

బడినదా? క్రమముగకొలదిసంవత్సరములకుఅయద్యింపూర్ణముగ ఆపివేయుడవలెను. మనముకొరునదిద్దియే. ఈవిధానముఫలప్రదమగుటకు కొన్ని సంవత్సరములు బట్టునని ఎల్లరము ఆమోదించెదము. కాని మంత్రులకొక విధానముగాని గమ్యస్థానముగాని ఉన్నటుల గమనించదు.

ప్రభుత్వమువారు కమిటీలను నియమించుటవలన ప్రయోజనముండబోదు. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమై గావించు ప్రయత్నములు ఉపయోగకరములు గావు.

నల్లమందు

చైనాదేశముకొరకు భారతీయులమగు మనము 10.సంవత్సరములదనుక నల్లమందు తయారుజేయుటకు నిశ్చింపబడినారము. అందుచే కొన్ని కోట్లరూపములు పోనాటుకొనుచుంటిమి. ఇతరదేశముల బాగుకొరకు కొన్నికోట్ల రూపముల ఆదాయము వదులుకొనుటకు సంసిద్ధులమై యుండ మనదేశీయుల అభివృద్ధికొర కీ రాబడిని పదలు కొనజాలరా !

భూమిశిస్తు

మనదేశమందు చాలమిక్కుటము. ఏదేశమున్ను భారతదేశమునందువలె హెచ్చుపన్నులే పీడింపబడుచుండుటలేదు. పన్నుయొక్క ఆధిక్యము పన్నుకట్టువాని కేక్తిపై నాధారపడి యుండునని రూపముల సంఖ్యపైగాదు. కూడుకుడ్డలు లేని నీదలపై పన్నువిధించుటకంటె మార్గమిత తరగతుల పైను ఎట్టేటులమీదఃఈ డబ్బును రాబట్టుగూడదా? పాటితులకష్ట నిష్ఠురములను పాటలు గమనించి వానిని నివారించబూనుచో వారెట్టికార్యములపైనే జేయుసమర్థత గలదు. ఆదాయపు పన్ను, రైల్వేలపైపన్ను, మరణముల పై న ను, మొదలగు వానిపై పన్ను విధింప నగును. మఱు గావలసినది నిర్దిష్ట కార్యక్రమము. త్రాగుడు సంపూర్ణముగ మాన్పటయు, అందులకు ఎంతకాలము బట్టునో అయ్యది గమ్యస్థానముగ నుండవలెను.

డి. జి. యమ్. లీటుగారు క్రిందితీర్మానము నుపపాదించిరి:—

(2) "ఆఖ్యార్చీ నియమములు భంగముగావించబడినందులకీసభవారు తమవిచారమును దెలుపుచు, కల్లుసారా దుకాణముల స్థలనిర్ణయముందును ఎక్సైజు నియమములకు ప్రభుత్వము వారు తిగిన శ్రద్ధజూపలే నని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

పిదప తీర్మానముపై మాట్లాడుచు సంఘముయొక్క బాగుకొరకు నిర్మింపబడిన ఎక్సైజు నియమములు కొందరు దుకాణదారులచే భంగపరుపబడినవినియు, అందువిషయమై ఎన్నియోమానులు తెలుపబడినను తనచర్యదీనిగాన బడలేదనియు, ఇయ్యది ఉపేక్షింపవలసినది గాదనియు చట్టము వపిత్రముగ నెంచబడుచున్నది. దానినతిక్రమించుట ఏసంఘమునకైనను గొప్పతప్పిదమనియు క్రమపైవట్టియు, నాగరిక గాంచినట్టి ఏసంఘమైనను చట్టములను పోషింపవలెననియు ఇట్టి ఆక్రమములు జరుగనిచ్చుట ఎక్సైజు ఆధికారుల ముఖ్యలోపమనియు ఏ దుకాణదారుడుగానిఒకప్పుడు నియమముల నతిక్రమించిన మరల వాతనికి లై సెన్సు నొసంగరాదనియు ప్రతిదుకాణమును రాత్రి 8 గంటల పిదప మూతబడలేనని నుడివరి.

నరదాచారిగారు బలపరచిన పిదప ఉపపాదన సభ్యులచే అంగీకరింపబడెను.

(3) తీర్మానము:—కల్లుసారా దుకాణములస్థలనిర్ణయాధికారము కార్యోచేదనువారికి నిరాకరింపబడినందుల కీసభ వారు విచారమును దెలుపుచు ప్రభుత్వమువారిని తమ తీర్మానమును తిరిగి విచారించి, కార్యోచేదనువారికి వైయధికారము నొసంగుటకు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఆను తీర్మానమును పి. టి. రంగవాధ్యమదలియారుగారు ఉపపాదించుచు ఈత్రాగుడు పెనుభూతమును రూపుమాపవలెనన్న దుకాణములపైఆధికారము కార్యోచేదనువారి చేతులలో నుండగలెననియు, అదియే దీని నణుటకు ముఖ్యస్థా మనియు, ప్రభుత్వమువారి నీవిషయమందు మనకుతోడ్పడబోరనియు కార్యోచేదనువారికి ఆధికారము నొసంగి ఈదుకాణములను ఆయా స్థలములనుండి మార్పుజేయించుట మనవిధియని నుడివరి.

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు, బలపరచిన పిదప తీర్మాన మామోదింపబడెను.

(1) తీర్మానము:—"ప్రభుత్వమువారి ఎక్సైజు విధానముపై రా|| బి|| టి. ఏ. రామలింగకెట్టియారుగారు గావించిన తీర్మానము నీసభవారు బలపరుచుచు, ప్రభుత్వమువారి నీ తీర్మానము నామోదింప జేయుచున్నారు"

పై తీర్మానమును యస్. సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించుచు టి. ఏ. రామలింగకెట్టిగారి తీర్మానము ప్రభుత్వమువారి

ఎక్సైజు విధానమునుమార్చి కల్లుసారా దుకాణములను తగ్గించుటకు వెంటనే చర్య తీసికొనునట్లును, ఆల్పకాలములో సంపూర్ణముగ త్రాగుడు నిషేధమును శిఫార్సు చేయుచున్నదనియు, ఈతీర్మానము సాంఘిక, రాజకీయ కక్షలతో సంబంధములేదనియు, అనేకకోట్ల బీదప్రజలకు సంబంధించిన ఈ సమస్య యందు ప్రభుత్వమునకుప్రత్యేక విధానముగాని కార్యక్రమముగాని లేకుండుట నెంతకాలము సహించనగును? దీనినణచజాలకుండుటలతో ప్రభుత్వమువారి బలహీనత్వము తేల్చుచున్నది. ఇందులకు ప్రభుత్వమువారు తగు శ్రద్ధపాంపకుండుటయే కారణముగాని వారి అసమర్థతగాదు. దీనికీ దోడుగ ప్రజాభిప్రాయమును అనుకూలముగ నుండవలెను భారతప్రజాభిమతము నిశ్చయముగ త్రాగుడు బహిష్కరింపవలెననియే త్రాగుబోతుగూడ మత్తు జెందని సమయములందు త్రాగుడు పాపమనియు దానిని మాన్పవలెననియు తలంచును. సారాయము ప్రతిసంవత్సరము అధికముగ తయారుచున్నది. తదనుగుణముగ ఖర్చువృద్ధియగుచున్నది ఈ బెడుగును మనము నాశనముగావించుటకు మనదేశభావ్యభివృద్ధి కాలంకముకాకలదు. జప్తినుపక్షమువారును ఇందు సమముగ పాల్గొని సాయము జేయగోరుచున్నాను. వోట్ల కౌన్సలరుల యందలి తమ ప్రతినిధులను ఈసమస్య కనుకూలముగ సమృద్ధి యొసంగునట్లుల కోరి తమధర్మమును ఎల్లరు నిర్వర్తింపవలెను.

బలపరుపబడిన పిదప తీర్మానము సభ్యుల అంగీకారము ను బడినెను.

(4) తీర్మానము:— నెకండర్ "పాత కాల లండు మితహాస బోధనలు గరవ బడుట ముఖ్యమని ఈసభవారిభిప్రాయపడుచు విద్యావిధానమందు ఎల్మెంటరీ వైస్సుతో బాటు దీనిని కేర్వనలెనని ప్రభుత్వము వారిని ప్రార్థించుచున్నారు"

పైతీర్మానమును ప్రహసర్ యస్. కె. యజ్ఞనారాయణయ్యగారు ఉపపాదించుచు నెకండర్ పాతకాలలందు నాతిసులభేదములు లేక ఎల్లతరగతుల వారు—బీద బుధ నవంతుల— బాలురు చదువుచుండు రనియు కావున ఉన్నతకులముల వారికి అవసరము గాకపోయినను మొత్తముమీద ఎల్లరకు గావలసినవనియు, దేశమందు ఉపయోగకరముగ పౌరవిధులను నిర్వర్తించునట్లు విద్యార్థులు తయారు జేయబడగలరనియు, సి. ఆర్. రెడ్డిగారు విద్యార్థులు సంఘసేవ చేయగోరిరి. వారి కార్యక్రమమందు ఇంతకన్న ఉత్తమసేవ యుండబోవనియు, విద్యార్థులకు పరీక్ష నియమములేక వారికి శ్రద్ధ జనించునట్లు బోధించిన వారిచదువునకు ఏమి భంగముగలదనియు, త్రాగుడుయొక్క చెడుగులను గూర్చి ఉపన్యాసములు ఇవ్వబడవలెననియు నుడివరి. సి. ముత్తుస్వామిమొదలి బలపరచినపిదప తీర్మాన మామోదింపబడెను.

(5) తీర్మానము:— పై తీర్మానములు ఆమోదనంబంధముగల ప్రజలకు సంఘములకు అంజనేయములకు పైరికాడ్డు పోషణదారులకు అధికార మొసంగుచున్నారు.

పై తీర్మానము సి. దేవరాజమొదలిగారు గారిచే ఉపపాదించబడి తీర్మానము సభ్యుల అంగీకృతిని నడపెను.

అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసములకు వందనములతో సభముగి నెను.

సుధారకమిటివారి పత్రిక

ఆలహాబాదు, ఆక్టోబరు 31:—అకాలీలు వ్యాపింపజేయు అసత్యములను నెదుర్కొని మిత్రవాదాభిప్రాయములను వ్యాపింప చేయుటకును సుధారకమిటివారి రొక్కవారా పత్రికను ప్రచురించెదరని "పైసీరు" బృత్తి దెల్పుచున్నది. (అ.ప్రె)

నవ్య ఆరోగ్యము. నవ్వితే మాచేవాళ్లకు సంతోషము. అందరికీ నగుమొగముచూచుట కిష్టము. చక్కని ఆరోగ్యంగల హానికెప్పుడును నగుమొగముండును. రోగిగి, ప్రపంచమంతా మోస్తున్నట్లుండేవాడు. జానులు ముడివేసికొని ఉండుట వానికి సంతోషంలేదు. ప్రపంచమంతా వానికి అట్లానే ఉండును. ఎప్పుడు చిటమటే. నవ్వేవానిమాస్తే వానికి కోపం. నవ్వులన యెంతలాభమునున్నార. దానివల్ల నెత్తురుబాగా ప్రపంచించును, నాడికి బలముగల్గును, మంచిదైర్ఘ్య ములవడును. కాబట్టి యెప్పుడును చిరునవ్వు ముఖమున మొలచియుండవలెను. మాచేవారికి ఆనందం వానికి ఆనందముగ నుండును. "ఆనందో బ్రహ్మ" అన్నారు. కాబట్టి యెప్పుడును నవ్వుతూ మలాసాగా ఉంటే ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. బలంగా ఉంటుంది. కాబట్టి అంతా నవ్వండి. సంతోషం సగంబలం అన్నారుగాదా!

కన్యశ్రీతివుల ఆఖండవిజయము

లిబరల్స్ సంపూర్ణ పరాజయము

మగ్గొనాల్లగారు రాజీనామా నీయవచ్చును

ఓటింగు వివరములు

లండన్ ఆక్టోబరు 20:—	
కన్యశ్రీతివులు	398
కార్మికులు	151
లిబరల్స్	40
ఇండియన్ డెమోక్రసీ	3
సహకారవాదులు	5
సక్రమ రాజ్యాంగవాదులు	3
కాన్సుల్టేషన్ లిబరల్స్	1
కమ్యూనిస్టు	601

ఇంకను 14 స్థానములకు ఎన్నికలు జరుగవలసియున్నది. దీనితో కామన్సువల్లో 615 స్థానములు పూర్తియగును. నికరము కన్యశ్రీతివులకు 158 స్థానములు చిక్కినవి. కార్మికులకు 65 స్థానములు పోయినవి. లిబరల్స్ కు నికరము 119 స్థానములు పోయినవి.

నేటి యుద్ధముగూడ కన్యశ్రీతివులే ఆఖండముగ గెలుపొందుచున్నారు. పూర్వము 'రేడ్' యూనియను కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడైన పర్సెలు గారు కన్యశ్రీతివులను ఓడిపోయిరి. కన్యశ్రీతివు అభ్యర్థి ఓడిపోయెను.

మొదట కార్మికసభ్యుల ఎన్నికలను జూడ జిల్లాలలో అంతగా శుభసూచకముగ లేవు. స్వాల్లిస్బరీలో మొదట కార్మికుల ఎన్నికలు ప్రారంభమైనవి. లిబరల్స్ అభ్యర్థిని ఓడించి కన్యశ్రీతివు అభ్యర్థి ప్రీమర్ గారు గెలుపొందిరి.

వింబర్టన్ ప్రభువు కార్మికసభ్యు నోడించెను. 16178 ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చెను. ట్రైముప్రతికా సంపాదకుడు మేజరు ఆఫ్టరుగారు, కార్మిక అభ్యర్థి నోడించి 18559 ఓట్లు ఎక్కువగా సంపాదించెను.

స్పీడ్ గారికి 84248 ఓట్లు ఎక్కువ వచ్చెను.

మగ్గొనాల్లగారి రాజీనామా

లండన్, ఆక్టోబరు 20 రాత్రి 11/25:— థామసు గారేమిచెప్పినను సరేగాని ఆలస్యము లేకుండగనే మగ్గొనాల్లగారు రాజీనామా నీయవచ్చు నని ట్రైముప్రతికా విలేజరి తెలుపుచున్నాడు. బాల్టిమోరెలోని ప్రభుత్వము నేర్పాటుకేయ మనవచ్చును.

జర్మనీలోని యభిప్రాయములు

లండన్, ఆక్టోబరు 20:— రాత్రి 9-25 బాల్టిమోరె జయముగాంచుటచే విదేశాంగపరిశితులయందు నిలుకడ గల్గునని జర్మనులు ఆశించుచున్నారు. దీనివలన యూరపు పరిశితులు అనుకూలపడవచ్చును. తప్పదనుచున్నారు.

మగ్గొనాల్ల ప్రభుత్వము నష్టపరిహారములకు మంచిపరిశితులను గలుగజేసినను ఈ ప్రభుత్వ మంతరించుటవలన గ్రేటు బ్రిటను తమ సంబంధములకు అవాంతరము రాగూడ దనుకొనుచున్నారు.

జర్మనీలో ఏపక్షమువారు ప్రభుత్వమును స్వీకరించినను డాన్ నివేదికము సాధారణముజేసికొని వ్యవహారములన్నిటిని ఆ విషయమై సరిపుచ్చుటకు మరల ప్రయత్నించెదరటం. ఇది ప్రాంసు సమృద్ధి లేనిదే జరుగదు. మగ్గొనాల్లగారు బ్రిటిషు యభిప్రాయమును హెరియట్ గారు రంగీకరించుటలు జేయలేక పోయిరి. మగ్గొనాల్లగారు తమ అసమర్థతను వెల్లడిజేసిరి. డాన్ విధానముకంటే బోసర్లాగారి ఏర్పాటులే తేలికగ నున్నవని జర్మను లనుకొనుచున్నారు.

ప్రాంసు భయములు

లండన్, ఆక్టోబరు 20—రాత్రి 11.35, కన్యశ్రీతివులము హెరియట్ గారి ప్రతిపక్షులకు ఎంతయు ముదురు

జేమాయమన్నది. రషియావిషయములో హెరియట్ గారి మాట సాగదనుచున్నారు కాని ప్రాంసుపట్ల అంత స్నేహము లేని బాల్టిమోరె గారు ప్రభుత్వమునకు వచ్చుటచే ప్రాంసులో చాల మందికి మరల ఏమి పుట్టు నోయని భయము గుఱుచున్నది. జనీవా ఒడంబడికను కన్యశ్రీతివు ప్రభుత్వము వారు అంతగా హర్షించరు. పరాసులు ఆకలు పెట్టుకొన్న యూరపియను ఒడంబడికలపట్ల కన్యశ్రీతివు ప్రభుత్వమువారు సానుభూతిని జూపకబోవచ్చును. తుదకు పొండుధర మరల పెరిగి ప్రాంసుకు ప్రతికూలముగ నుండవచ్చు ననుచున్నారు.

మగ్గొనాల్లగారు

లండన్ ఆక్టోబరు 20:—

ఉత్తరక్షణము రాజీనామా నీయకుండుటకు కారణము జనీషిపుగారి లేఖనుగూర్చి పూర్తి విచారించుటకై యుద్దేశించినట్లు తెలియుచున్నది.

లిబరల్స్ పరాజయము

లండన్ ఆక్టోబరు 20:—కన్యశ్రీతివు ప్రధానకార్యాలయమువారు అధికారాన్ని పోషించుచున్నారు. అనుకొన్నట్లుల ఎన్నికలు జరిగెనని సంతోషించుచున్నారు.

ఎన్నికవిధానములో గొప్ప మార్పును గలుగ జేయవలసి యున్నదనియు స్వల్పసంఖ్యకుల ప్రాతినిధ్య ఉపద్రవము లేకుండ సంస్కరణమును జేయు టవలెనని గొప్ప లిబరల్స్ అధికారి తెలియజేసెనట.

లిబరల్స్ పరాజయము గాజీయవర్తములకు గొప్పభయమును గలుగజేయుచున్నది. కన్యశ్రీతివులకు గూడ విచారకరముగనే యున్నది. కాని ఇది తత్కాలికముగనే యుండు ననుచున్నారు. లిబరల్స్ కు వ్యతిరేకముగ ప్రజలున్నారని దీనివలన అనుకొనరాదనియు కార్మికులను రానియకుండ కన్యశ్రీతివులకే ఓటుల నిచ్చుటచే ఇట్లు జరిగెనని తెలుపుచున్నారు.

లిబరల్స్ కన్యశ్రీతివు ఒడంబడిక కన్యశ్రీతివులకే లాభకరముగనుండెనని లిబరల్స్ అనుకొనుచున్నారు. లిబరల్స్ కన్యశ్రీతివులకు ఓటుజేసినంతగా కన్యశ్రీతివులు లిబరల్స్ కు ఓటునీయలేదని లిబరల్స్ అనుచున్నారు.

బాల్టిమోరె సందేశము

బ్రిటిషు ప్రజలకు రాజకీయములందు లోకజ్ఞానము, నిదాన మున్నవని నమ్మకము తనకు గలదనియు అయ్యది నేటి దీనినికలవలన స్పష్టమైనదనియు బాల్టిమోరె గారు ప్రకటించిరి. కార్మికుల ఆశ

కార్మికపక్షమువారు రంతగా ఆశాభంగము జెందలేదు. మొత్తముమీద కార్మికులు ఎక్కువగానే ఓటుల నిచ్చిరి. కాని అప్పట్లము వారిపక్షమున లేదనుచున్నారు. ఇకముందు ఏప్రభుత్వమైన వచ్చిన కార్మికప్రభుత్వమే రాగలదు గాన అపుడు కార్మికపక్షమువారు అధికసంఖ్యకులుగ వచ్చెద మనుచున్నారు.

కార్మికపక్షమువారు 50,0000 మంది ఓటుజేయుటచే తమ బలము కనిపించుచున్నదని మగ్గొనాల్లగారు లండనుకు బోవునపుడు తెలియజేసిరి.

జయపరాజయములు

లిబరల్స్ కర్నలు ఇంగ్లండు అనునాతడు కార్మికసభ్యు నోడించెను. కన్యశ్రీతివులకు తోడ్పడును. మేజరు జెనరలు సిండిగా రోడిపోయిరి. (లిబరల్స్)

అల్ఫ్రెడ్ మాండుగారి కొడుకుగూడ ఓడిపోయెను. కన్యశ్రీతివు గెలిచెను.

సర్ రాబర్టువోరక్, సర్ జాన్ సైమను గా రెన్నుకొనబడిరి.

వోల్టరుప్రభువు కార్మికఅభ్యర్థి నోడించెను. ఇతడు కన్యశ్రీతివు.

కార్మికపక్షసాఫల్యము ధారకగాను గెలిచిరి. కన్యశ్రీతివు నోడించిరి. కాని 8000 ఎక్కువఓటులే వచ్చినవి.

డిప్యూటీ స్పీకరుకార్మిక అభ్యర్థి రాబర్టు ఎంగుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. కన్యశ్రీతివు నోడించెను.

విల్సన్ గారు గెలిచిరి. కార్మిక అభ్యర్థి ఓడిపోయెను. లాయడ్ బార్ని గారు పెర్సె. ప్రత్యర్థి కార్మికుడు ఓడిపోయెను.

ప్రాఫుమైరు ఎస్సెన్సులు పూర్తిగా కన్యశ్రీతివు హస్తగతమైనవి.

అంధుడు కార్మిక అభ్యర్థి లాటీగారిని కన్యశ్రీతివు స్వాగతప్రభువు ఓడించెను. రాబర్టు స్పీల్ గారు ఇరిషవాడ్ కన్యశ్రీతివును. బెక్ న్యూరంగ గా రెన్నుకొనబడిరి. కన్యశ్రీతివు ప్రత్యర్థి ఓడిపోయెను. ఆఫోలుప్రభ్యి గెల్చెను. 8275 ఓట్లు ప్రత్యర్థి (కార్మికుడు) కంటే ఎక్కువ వచ్చెను.

లిబరల్స్ నాయకుడు ఫిలిపు గారు ఓడిపోయెను.

రొనాల్డు మెక్ క్లీలు (కన్య) గా రెన్నుకొనబడిరి. తస్సరు (కన్య) గా రెన్నుకొనబడిరి.

సోలిసిటరు జనరలు సర్. హెన్రీ స్లెన్సరు గా రెన్నుకొనబడిరి. సర్ ఫ్రెడ్రిక్ హెన్రీస్ గు గా రెన్నుకొనబడిరి.

కార్మిక అభ్యర్థి పెక్ గారోడిపోయిరి. జేమ్సు బ్రౌన్ గారెన్నుకొనబడిరి.

సుప్రసిద్ధ క్రిమినలు లాయరు సర్ కర్టిస్ బెన్నెటు గా రెన్నుకొనబడిరి.

బెక్ టుగారు లిబరల్స్ నోడించిరి. ఇతడు కార్మికుడు. సిడ్నీ చెబ్ గా రెన్నుకొనబడిరి. ఇతడు వర్తకసంఘమున కధ్యక్షుడు.

కార్మికఅభ్యర్థిని జూన్ నాకన్య కన్యశ్రీతివు అభ్యర్థి నోడించెను.

అధినివేత వర్తకకార్యదర్శి లక్ గా రెన్నుకొనబడిరి. స్కాట్లండు ఆండర్ పె క్లిబర్ జేమ్సుస్టీక్ట్ గా రెన్నుకొనబడిరి. కన్యశ్రీతివు క్రెయిగు గారు కార్మిక బ్యూరొస్టు నోడించిరి. ఫిలిప్పన్ గారు గెలిచిరి. స్కాట్లండు కార్యదర్శి ఆడంసగా రెన్నుకొనబడిరి.

కార్మిక అభ్యర్థి స్కర్ గారు గెలిచిరి. కన్యశ్రీతివు నోడించిరి.

సింప్సన్ అభ్యర్థిని (కార్మిక) గెలుపొందెను. కన్యశ్రీతివు ప్రత్యర్థి ఓడిపోయెను.

కమాండరు కే స్టర్రి గా రెన్నుకొనబడిరి. కన్యశ్రీతివు మిచెలుగారు లిబరల్స్ ప్రత్యర్థిని మిచ్చెలు కన్య నోడించెను.

కప్టెన్ బ్రాసు (కన్య) మొన్ననే దక్షిణ ఆఫ్రికానుండి వచ్చెను. ఎన్నుకొనబడెను. జ్యూకు జోన్సు, సర్. ఎ- మాండు గా రెన్నుకొనబడిరి. సర్ రాబర్టు క్యాండెల్సు (కన్య) ఎన్నుకొనబడెను.

కార్మిక అభ్యర్థిని (కన్య) డేవిడ్స్ గారు పూర్వము బాల్టిమోరెకి పార్లమెంటు కార్యదర్శిగ నుండిరి. కార్మిక అభ్యర్థిని సయలో కన్య నోడించెను.

గనులకాఖ పార్లమెంటు కార్యదర్శి పిన్సెటు గారోడిపోయిరి.

కంబర్లండుకు ముగ్గురు కన్యశ్రీతివులు ఒక కార్మికుడు ఎన్నుకొనబడిరి.

కార్మిక అభ్యర్థి నోడించి సర్ అలజ్జాండరు స్ట్రాటు గా రెన్నుకొనబడిరి.

కార్మికకన్య స్పర్లులు ఓడిపోయెను. కన్యశ్రీతివు గెలుపొందెను.

లిబరల్స్ వివహానిగారి నోడించి పీల్ గారు (కార్మిక) గెలిచిరి.

(కన్య) లారాస్యాండామకాగారిని కార్మిక అభ్యర్థి ఓడించెను.

కర్నలు క్రూకుమ్మం (కన్య) గారు గెలిచిరి. కన్యశ్రీతివు అభ్యర్థి నోడించి మ్యాన్స్ గారు గెలిచిరి. లిబరల్స్ ఇనకుపుటుగారి నోడించి కన్యశ్రీతివు హ్యారి సక్ గారు గెలిచిరి.

ఓడిపోయిన అభ్యర్థినిలు

కార్పెంటు ఆఫీస్ (లిబరలు) తెచ్చుకొన్నట్లు (కార్పెంటు) విజ్ఞానరత్న కన్య (కార్పెంటు) గానూ ఓడిపోయిరి. మిడిల్టన్ (కన్య) అభ్యర్థిని కార్పెంటు యభ్యర్థిని నోడించెను.

లాయడ్ జూరిగారి కొడుకు

ఓడిపోవట

మేజరు గిలింగ్ లాయడ్ జూరిగారు వెంట్రోకులో ఓడిపోయిరి. కన్యర్యేటివు గెలిచెను. (కన్య) మకాండుగారు కార్పెంటు యభ్యర్థి నోడించిరి. వైస్ అడ్మిరలు సర్ హన్సీలరు హ్యూగన్ గారు (కన్య) లిబరలు అభ్యర్థి నోడించిరి. రెవరెండు బారు (కార్పెంటు) గెలిచెను. రిపబ్లికను దార్విన్ గా రెన్నుకొనబడిరి. రిపబ్లికను వర్మి గారు ఓడిపోయిరి. (కన్య) మైమింగుగారు కార్పెంటు అభ్యర్థిని నోడించెను. మేజరు జనరలు సేలీగారి కొడుకును కన్యర్యేటివు అభ్యర్థి ఓడించెను. సెన్ షేను మ్యాక్ గానూ ఓడిపోయెను. (కన్య) గౌరవనీయురాలగు బ్రాడ్రిక్ అను నామెను లిబరలు అభ్యర్థి ఓడించెను. పెండ్లిల్ (కన్య) గెలుపొందును. కన్యర్యేటివు హింద్ సన్ కార్పెంటు యభ్యర్థి నోడించెను.

క్రొత్త మంత్రివర్గము

సర్ జార్జి లాయడ్ గారు

లండన్ అక్టోబరు 31:—సర్ జార్జి లాయడ్ గారిని మంత్రివర్గమున శేర్షదరని గ్రాఫికు పత్రిక సూచించుచున్నది.

నలుగురు స్త్రీలే ఎన్నుకొనబడిరి

లండన్ అక్టోబరు 30:—41 మంది స్త్రీలు ప్రయత్నించిరి. 4 గురు సెగ్గిరి. లేడీ ఆప్టరు, అథోలు ప్రభ్యో ఫిలిప్పస్, విల్కిన్ సన్ కన్యగార్లనుకొనబడిరి. నిరుడు 8 గురు ఎన్నుకొనబడిరి. స్త్రీలకు 401750 ఓట్లు వచ్చినవి. లిబరల్సుకు పలుకుబడి అంతయు సేలగలసెను. వారి మూలస్థానములు కన్యర్యేటివుల పాలయెను. కన్యర్యేటివులు పారిశ్రామిక వ్యవసాయక ప్రదేశములందుగూడ సెగ్గిరి. క్లెయిదులోగూడ సెగ్గిరి.

బాల్వినుగారికి

అభినందములు శరపరంపరలుగ మరియుచున్నది. విక్రాంతి అనుకొనుచున్నారు. వర్తకపరిస్థితులను జూడ టోరీపక్షమువారిని జూచి అనూయతను బొందజాలనని మన్మోనాల్లా గారు పశ్చాత్తాపపరిచుచున్నారని తెలియజేసిరి.

స్త్రీల ఓట్లు చాలతక్కువగనుండెను.

స్కాట్లండు లిబరలు ప్రతినిధుల సంఖ్య మొత్తము ఆరుగురు.

విద్యాశాఖాకార్యదర్శి మార్గ్ జోన్సుగా రెన్నుకొనబడిరి.

(కన్య) పోర్డుగారు స్టీనర్సుకన్య నోడించిరి.

సర్ మార్క్విం మక్నాటను గారు లండన్ డిప్టీ రెన్నుకొనబడిరి.

లీడ్సుస్థానము కార్పెంటు యభ్యర్థికి దక్కెను.

విశ్వవిద్యాలయపు ఎన్నికలు త్వరలోనే నవంబరు మాసము తేదీలోపున తెలుపబడును.

జార్జి ల్యాన్సుబరీగా రెన్నుకొనబడిరి.

ఎన్నికలచే అపహరణ మార్కెటులో దోలరుల ధర ఎరిగెను.

కన్యర్యేటివులకు క్రొత్త 158 స్థానములును, కార్పెంటుకు 24, లిబరల్సుకు 9 స్థానములును దొరకెను.

కన్యర్యేటివులకు, 6, కార్పెంటుకు 65, లిబరల్సుకు 110 ఇండిపెండెంట్సుకు ఒక స్థానము ప్రాతిపది పోయెను.

ఓట్ల వివరములు

కన్యర్యేటివులకు	7598000
కార్పెంటుకు	5502000
లిబరల్సుకు	8105000
కమ్యూనిస్టులకు	56900

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

అన్ని పక్షముల పరిస్థితులు

లీడ్సు, అక్టోబరు 30:—అన్ని పక్షములకంటె కన్యర్యేటివులకు 191 మంది ఎక్కువ స్థానములున్నాయి.

1906 సంవత్సరమైనదానికంటె ఇంత అభివృద్ధి జరుగెన్నదను గలుగలేదు. అప్పుడు 376 లిబరల్సు ఎన్నుకొనబడిరి.

కార్పెంటు ప్రభుత్వ మంత్రివర్గమునా రెవరెండు ఓడిపోలేదు. మన్మోనాల్లా గారికి 2100 ఓట్లు లిబరలు ప్రభుత్వకంటె ఎక్కువ వచ్చినవి. మునుపు కన్యర్యేటివు యభ్యర్థిని 3512 ఓట్లతో ఓడించెను.

ఈపర్యాయము మన్మోనాల్లా గారి యభ్యర్థి లిబరల్సువ్యక్తి యగుటచేతను, దీనికి తోడు జనీవీపు గారి లేఖ ఒకటి మీద బడుటచేతను మన్మోనాల్లా గారు రోడిపోవుదురని భయపడిరి. అందుచేతను అనుకొనిరి.

ఇతరమంత్రులు సిడ్నీ వెబ్, స్పాడ్, సోయిల్ బక్స్ టాజ్ బ్లీట్, గార్లు ముల ఎన్నుకొనబడిరి. అట్లాగ్ జనరలు సర్ ప్రిన్సిపాల్స్ టెన్సుగా రెన్నుకొనబడిరి ఇతడు క్యాంబెలు అభియోగమును త్రోసివేయుచునుటచే కార్పెంటు ప్రభుత్వము ఓడిపోయెను.

వెనకటి పార్లమెంటులో లేని సర్ హెన్రీ సైన్సు (సాలిసిటరు జనరలు) సోత్రిస్టులనుకొనబడిరి.

గవలపనివాండ్ర నాయకులలో నొకరగు రాబర్టు స్క్విల్లి గా రెన్నుకొనబడిరి. ఇంకొక నాయకుడు ప్రాంతమునాండ్ర గారు లిచిఫీల్డులో ఓడిపోయిరి.

ట్రాన్స్ పోర్టుపనివాండ్ర నాయకుడు బెకటిల్లు గారు ఓడిపోయిరి.

ఈమండలండును ముప్రసిద్ధకార్పెంటు నాయకులు జార్జి ల్యాన్సుబరీ, జాక్సుజోన్సుగార్లు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఆస్క్విత్తుగాను పెయిన్టీలో ఓడిపోయిరి.

లాయడ్ జూరిగారు తమస్థానమును నిలుపుకొనిరి. ప్రభుత్వ జిమ్మరగారిని (కార్పెంటు) 16000 ఎక్కువ వోట్లతో ఓడించిరి.

సర్ జాన్ సైమన్, రన్ చిమిన్, ఆల్ఫ్రెడ్ మాండు, లెఫ్టి సెంటు కెన్వర్తిగా రెన్నుకొనబడిరి. పోర్టులకు లిబరలు ప్రముఖులు.

ఓడిపోయినవారిలో ప్రముఖులు:—జనరలు సీల్, పూర్వము వైమానికమంత్రి, మకన్యా ఆక్లండు, మ్యాట్టర్క్ హాడ్జిక్లిం గారుగూడ ఓడిపోయిరి.

కన్యర్యేటివు ప్రముఖు లందరును గెలుపొందిరి. ఒక్క డాక్టరు డేవిడ్ గారుమాత్రము ఓడిపోయిరి.

గ్లాస్టోలో 5 గురు కన్యర్యేటివులు, 5 గురు కార్పెంటుకు ఎన్నుకొనబడిరి. ఒక కోఆపరేటివుస్థానమును కన్యర్యేటివులు దీసికొనిరి.

మగ్గురు స్త్రీలకు పాపము చాల తక్కువ ఓట్లువచ్చినవి. పోయిన పార్లమెంటులో 8 గురు స్త్రీలుండెరి. ఇందులో 3 గురు కార్పెంటుకు, 3 కన్యర్యేటివులు, 2 లిబరల్సుండిరి. క్రొత్త 41 మంది ఎన్నికలకు క్రొత్త అభ్యర్థి నిలుగ లేదనిరి. ప్రాతపభ్యురాండ్రు 5 గురు ఓడిపోయిరి. బాన్ పిల్డ కన్య, నూనల్ లారెన్సు కన్య, జ్యూన్ కన్య విక్ట్రీంగుహం, లేడీ టెరింగ్సు గార్లు ఈ ఐదుగురును, కడపటివారిద్దరును లిబరల్సు, క్లిన్ నామ కార్పెంటుకు. పూర్వమున్న మగ్గురు లేడీ ఆఫ్టరు ఆధోలు ప్రభ్యో ఫిలిప్పస్ అభ్యర్థినిలు ఎన్నుకొనబడిరి. పీరందరును కన్యర్యేటివులు. క్రొత్త కార్పెంటు అభ్యర్థిని విల్కిన్ సన్ కన్య ఎన్నుకొనబడినది. ఆస్క్విత్తు గారు తాను అద్వైత్య పదలేదనియు ప్రజాపితృత్వమునుండి తొలగననియు మరల ఎన్నికలకు ప్రయత్నించెదనని ఆస్క్విత్తు గారు తెలియజేసిరి.

వింటన్ చర్చిలుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. ఇతడు కార్పెంటు పక్షమువారి ప్రత్యక్షుడైరి. వారినిధాంతములకు చర్చిలుగా రెండు ప్రతిపలుకు రెండేడ్లక్రిందట ఎన్నికలలో ఓడిపోయినప్పటినుండి కామన్సుభ్యు మరల రాలేకపోయిరి. ఇతడు మరల లిబరలు, కార్పెంటు యభ్యర్థుల నోడించి గొప్ప విజయమును సాదించిరి.

భారతపత్రికలవ్యాఖ్యలు

ధీల్లీ, అక్టోబరు 31:—ఇంతవరకు పత్రికలలో వెలువడిన వ్యాఖ్యలవలన కాన్యర్యేటివు పక్షమువారికి గలిగిన విజయము నందరకు ఆశ్చర్యముకలుగజేసెను. పరిస్థితులను జక్కచేయుటకు తగిన అధిక సంఖ్యగల పక్షమువారి రింగ్లాండులో రాజ్య భారమునర్పింపబడు వచ్చుచున్నందుల కాంగ్లో హైంవ పత్రికలు సంతసించు చున్నవి. విషమస్థితులు రాబోవనున్నవినియు, హైంవ సమస్యవిషయమై ప్రతిపక్షములు హామీయనకువచ్చుచున్నందులకు హైంవ పత్రికలు వగచుచున్నవి. అన్ని పక్షములవారును సంఘభావముతో పనిచేయుటయునని ఉద్వేగించుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

“లీడరు” పత్రిక వ్యాఖ్య

అలహాబాదు, అక్టోబరు 31:—ఇంగ్లాండులోని ఎన్నికవిషయమున “లీడరు” పత్రిక యట్లు వ్యాఖ్య యొనర్చుచున్నది:—

“రాబోవు బాడ్విన్సు గారి ప్రభుత్వము హిందూదేశమున కరిష్ట దానిక కము. వింటరు లున్న పీలు గారి కలియక గాని లేక నూతన మంత్రులుగాని యిండియా ఆఫీసు అధికారము వహించినవారు అనుకరించునది కఠినవిధామే (die hard policy) యొయుండును. కేంద్రప్రభుత్వము వారును, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములును, భారత దేశాంతరములకు సుముఖులగలేవు. హిందూదేశ మంతటరాచకీయ కక్షల పరస్పరవిరోధములు వీరికి మరింత ప్రోత్సాహము గలుగజేయుటయే గాక, వైలుమోలునందుండి తగిన సహాయమును, ప్రోత్సాహమును యిండియా దొరతనమువారు సొందగలరు. (అ. ప్రె.)

“వైస్రీ” వ్యాఖ్య

అలహాబాదు, అక్టోబరు 31:—బ్రిటిషు ఎన్నికల సందర్భమున వ్యాఖ్యగావించుచు “వైస్రీ” బ్రిటిషు ఎన్నికల వాయువు నుడి:—“జనరలు ఎన్నికల వలన యేపక్షము వారిగ్లాండులో రాజ్య భారము వహించు వచ్చునను హైంవ పత్రిక ప్రకటింపబడు పత్రికలలో వెలువడు వ్రాతల వలన హైంవ పత్రిక పరిపాలనవిధానముం దెట్టిహర్షము గలుగబోదు. కాన్యర్యేటివుల విజయమువలన హిందూదేశములో తీవ్రనిర్బంధవిధానము అమలులోనికి వచ్చుననుట సత్యమైనదిగాదు. ఈమధ్య సంభవించినసంగతులను జూచువారిచేతను యిది విశ్వసించరు. (అ. ప్రె.)

“హిందూస్థానీ టైముస్” పత్రిక వ్యాఖ్య

ధీల్లీ, అక్టోబరు 31:—బ్రిటిషు ఎన్నికల పర్యవసానమునుగురించి వ్యాఖ్యగావించుచు యిట్లు డెల్చుచున్నది:—ఎన్నికవలన గుగపాత మందరికిని స్పష్టమైనది. చెల్లింపని సాంఘిక వాదులయొక్కగాని, కాన్యర్యేటివుల యొక్కగాని స్వాతంత్ర్య మిచ్చెదమని చేయు వాగ్దానములకంటె స్పష్టమైన విధానముగలవారిని ఎన్నుకొనుటకు బ్రిటిషు ప్రజ లంగీకరింతురు. కాన్యర్యేటివు విధానమునకును లిబరలు విధానమునకును గల సంఘర్షణములచే పరివృత్తమైన ఆంగ్లేయుల జరిత్రయందు లిబరలు విధానము యీ ఎన్నికలవలన సంతమొందెను. ఇక నూతన ఆధ్యాయము ప్రారంభమయ్యెను. క్రమానుసరణము, అభ్యుదయము రాబోవు సంఘర్షణములో మూలబడి సాహకార్యమును కార్పెంటు బోరాటమునకు దావొసగును. ఈరెండును పరస్పర భేదముగల శక్తులు. (అ. ప్రె.)

“సివిల్ అండ్ మిలిటరీ గజెటు” వ్యాఖ్య

లాహోరు, అక్టోబరు 31:—బ్రిటిషు ఎన్నికల విషయమున వ్యాఖ్యగావించు “సివిల్ అండ్ మిలిటరీ గజెటు” యీవిధమున డెల్చుచున్నది:—బ్రిటిషు రాజ్యాంగ కక్షలలో ఉదారపద్ధతి (Liberalism) అంత్యమొందు దినము లాసన్నమైనవని దోచుచున్నది. లిబరలు పక్షమువారి ఆపజయముచే కాన్యర్యేటివులకు సుస్థితమైన రాజ్యభారమును వహించు ప్రభుత్వము పాతకమైనను, కార్పెంటు లిబరలువారిని బెత్తుస్థానములందు నోడించుటచే జాలమంది కదిచారణకు హేతువును చున్నది. ఆస్క్విత్తు గారు రషయ మొందినందులకు యేర్పును సకలతేవాలాగారి విజయము అనర్హమైనదనియు పత్రిక నగచుచున్నది.

“టైమెస్” పత్రిక

లాహోరు, అక్టోబరు 31:—నూతనపద్ధతులలో రాజ్య పరిపాలనచేయుట సంగతమని, కార్పెంటు పక్షము దారి ను భవేయుటకును కొంచె మించుమించుగా కాన్యర్యేటుగ అధికారము స్వాధీనము చేయుటకును కాన్యర్యేటివు పక్షము ఉండవలెనని. (అ. ప్రె.)

ఇరాకు సరిహద్దు

జాతీయమితీర్మానము

ఆంగ్లేయుల తృప్తి

జాతీయమితీర్మాన మొనవీడవ వీరితీర్మానమును అందరును అంగీకరింపవచ్చుననియు సరిహద్దున కాంతి ఏర్పడవచ్చుననియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతరపున సర్ సిసిలుహార్టుగా రనిరి. ఇరాకు సరిహద్దులొప్పుగ రెండుగ్రామములను జేర్చవలెననిరి. అందులోనున్న కైర్రువశరణాగతులను క్షీంచరాదనిరి.

జాతీయమితీర్మానమును శరసావహించెదమని తురుష్క ప్రతినిధి తెలియజేసెను.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వవా రీతీర్మానమును అడుగలేదు. వారి కిష్టమైనదిగాదు, కాని అది క్రియారూపమును దాల్చుటకు పిలుగ నుండుటచేతను కాంతిని చేపట్టటచేతను మాకు తృప్తికరముగ నున్నదని రూపురతో సర్ సిసిలుహార్టుగారు. తెలియజేసిరి. బ్రిటిషువారు కొన్ని ప్రదేశములను వదులుకొనవలసి వచ్చెననియు చాలవరకు ఎదారిగనున్న ప్రదేశములో బ్రిటిషువారికి ఏమియు లాభము లేదనియు, ఇరాకునుండి ప్రజలందరును పారిపోవుటచే ఏమియు తమకు తృప్తికరముగ లేదనియు ఉత్తరమున కొంత భాగము తప్ప మనోలు (మిలాయ్) అంతను బ్రతును ఆధికారములో నుండునటుల తీర్మానించినను హర్టుగా రనిరి.

మొమ్మసత్రికాభిప్రాయము

లండన్, ఆక్టోబరు 31:— తురుష్క ప్రభుత్వము ఇరాకునుగూర్చి సమితివారు జేసిన తీర్మానములను అంగీకరించెదమని ఆభయమొనరిరి. కాని వీరిఆభయమును నెరవేర్చెదరాయని భయమనుచున్నది. తుర్కీతో తావులాడుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారెవరును ఇష్టపడరు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముతో నిజముగ మైత్రితో నుండుటకు తురుష్క ప్రభుత్వమువారు గోరి చేసి వారు ఇటీవలివిధానమును మార్చుకొనవలసివచ్చును. సమితి ప్రాచ్యదేశమున బాక్వాత్తజాతులకిదగ్గరకును సమానాశ్రయము లున్నవని (ప్రాంసు-బ్రిటు) తురుష్క ప్రభుత్వమువారు గుర్తించవలెనని మొమ్మసత్రిక వాకొనుచున్నది. క్రీస్తుటను పాత్రికత్తరవాదులని ఇద్దరిని నవంబరు 3 వరకు ఏమాండులో నుంచిరి.

సావంతవాడి సంస్థానము

పరిపాలనస్వత్వము లీయబడెను

సావంతవాడి, ఆక్టోబరు 30:—దక్షిణ మహారాష్ట్ర దేశమందలి సావంతవాడి సంస్థానాధీశ్వరునకు బొంబాయి రాజధాని ప్రభుత్వమువారి తరపున పాలిటికలుయేజంటగుమేకే గారు పరిపాలన స్వాతంత్ర్యము లిచ్చెను. నూరు సంవత్సరములక్రితము యీ సంస్థాన పరిపాలన భారమును ప్రభుత్వము వారు స్వాధీనము చేసికొనిరి. అప్పుడు ప్రస్తుత సంస్థానాధీశు తాతగారు సంస్థానమును బహిష్కరించుచుండెను. ఇండియా దేశకార్యదర్శిగారి అనుమతిమీద సంస్థానమువారు ప్రస్తుత సంస్థానాధీశులను బాపు సాహెబ్ భోంస్లేగారికి సంస్థాన మప్పగింపబడెను. గొప్పదర్బారు జరుపబడెను. సంస్థాన ఉద్యోగిగ్గులు, సంస్థానమందలి ప్రముఖులు సభనలంకరించిరి. గవర్నరుగారి సదభిప్రాయమును వెల్లడి చేయుచు యీ దిగువ వివరములుగల నోకఖరీతా యేజంటగారిచే సంస్థానాధీశున కర్పింపబడెను. “ఒక శతాబ్దమునుండి మీ సంస్థానము మా పరిపాలనలోనున్నది. చక్కనియేర్పాట్లు గావించబడి సంపత్తితో దురుదాగుచున్న మీ సంస్థానము నేడు మీకిచ్చివేయుచు చున్నది. మీ విద్య, మీరు జూపిన నైతిక లక్షణములు, మీ శ్రద్ధా భక్తులు రాజ్య పరిపాలనకు సహాయకారి యగును. మీ సౌఖ్యముల లాభములకంటె మీరు ప్రజలకు జూపవలసిన బాధ్యతలను గుర్తించ గోరుచున్నాను. కడచిన యుద్ధములో బ్రిటిషువారికి చేసిన సహాయమే వారు పొందగోయ సౌఖ్యములను మన్నించుటకు గలకారణము! మీరు ఎల్లప్పుడు మీ ప్రజల సౌఖ్యములకు జాతుపడుడు.” (అ. ప్రె.)

సర్ ఆడ్రస్మీనుగారి రాక

ధిల్లీ, ఆక్టోబరు 31:— నూతనముగ నియమింపబడిన జనరలుస్టాఫ్ ముఖ్యుడగు సర్ ఆడ్రస్మీనుగారి రిచ్చటకు వచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

గాంధీమహాత్మునకు భూదానము

చిత్తూరుజిల్లా వారాయణవరం తాలూకా కీశుమాంబాక గ్రామములోనుండు కమ్మ వంశీకులగు శ్రీయుతులు మానేసి మునిస్వామినాయుడుగారు స్వార్జితమును మిగల సారవంత మైనదియును, మంచి యాదానము రాగలదియునగు భూమిని రెండువేల రూపాయల, విలువగలది భారతదేశ దాస్యత్వ తిని బోగొట్ట దీక్షవహించిన గురుతుల్యులగు “శ్రీమోహనదాస్ కరం చంద్ గాంధీ మహాత్ముడు సత్యాగ్రహశ్రమము సభర్తృ అహమ్మదాబాద్” వారిచేరను గత 21-10-24 వ తారీఖున చిత్తూరు మండల కాలెగెస్ సంఘకార్యదర్శియగు శ్రీమాన్ కపిష్ఠము రాజగోపాలాచార్యులువారి మూలముగ దానపత్రము వ్రాయించివారు. దానపత్ర మిక్కొన్ని నాళ్లలోనే రిజిస్టరు కాబడు సేర్పాటులను చేయబడినవి. ప్రతిసంవత్సరమునను యీభూమినుండి రాగల యాదానమునుగాని భూమిని విక్రియపఱచిన మొత్తము ధనమునుగాని మహాత్మాజీ వారి యిష్టము చొప్పున వ్యయము చేసికొనవచ్చుననియు పశ్చిమునందు వరతుగఁడు. శ్రీయుతులగు నాయుడుగారు అసహాయాద్య మారంభమునుండియు దేశసేవాభిలాషులైన మండలమందలి వారందరకును మార్గదర్శకులగు నుండి వారి స్వంత ద్రవ్యమును వెచ్చించి వారి గ్రామమున నొకప్పుడు సేతకాలానగూడ సేల కొల్పియుండిరి. కాలెగెస్ మత్తమునం దింతపట్టుదల గల్గి మాచిత్తూరు మండలమునకు మాత్రమేగాక ఆంధ్రదేశ మంతటికిని మిగల గౌరవమును గల్గించిన శ్రీమనిస్వామినాయుడుగారి యాదార్యము నెంతయు గొనియాడవలసి యున్నది.

దేవాలయములలో దొంగతనము

ఈయూరియందు దొంగతనములు విస్తారముగా జరుగుచున్నవి. 25.10.24 వ తారీఖు శనివారము రాత్రి చోరులు కొందరు ఎగువ తిరుత్తని నల్లనిగుంట వద్ద నుండు విశ్వేశ్వరాలయమున బ్రవేశించి కొన్నివస్తువులు వగైరాలను దొంగిలించి నాటి రాత్రియే దిగువతిరుత్తని మఠం గ్రామములోనుండు సహస్రేశ్వరాలయమున బ్రవేశించి శ్రీస్వామివారి ముఖమున ధరించు విభూతి రజతపట్టుయు మరికొన్ని సామానులను అదేవాలయ సమీపముననేయుండు పడివేటమ్మయ్య శక్త్యాలయమునగూడ బ్రవేశించి అమ్మవారిచేయియు ధరింపజేసియుండిన వెండి త్రిశూలమును, వడ్డ్యాణమును నెయనములు (కండ్లు) ప్రాంగనావరులు చెల్లించినవియు, అమ్మవారిమెడయందు గట్టియుంచిన బంగారు మాంగళ్యము వస్త్రాదికములు సహా దొంగిలించుకొని పోయిరి.

20-10-24 వ తారీఖు రాత్రియు నీయూరి. నుందలి నాటు కొట్టుకెట్ల అన్నదానపత్రము వంటకూటమునకు చోరులు కన్నమువేసిలోన బ్రవేశించి గాని సత్రమునగల యుద్యోగియులు జాగ్రత్త నుండినందున మంచిసానెచెంబొకటియు కొన్ని విస్త్రుతున కాయగూరలు మాత్రమే దొంగిలించబడినవిని తెలియుచున్నది.

కందమర్మి యుత్సవములు

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యస్వామిలవారి శోనెలయందు కొన్ని దినములనుండియు కందమర్మి యుత్సవములు, అభిషేకములు, వేద పారాయణములు యధావిధిగ జరుగుచున్నవి.

బాలభటుల ప్రదర్శనము

చిత్తూరున 2.11.24 వ తారీఖున చిత్తూరున చెన్నపురి ప్రభుత్వస్వాయత్తాఖ్యా సభ్యులగు శ్రీయుతులు సి. పి. రామ స్వామయ్యగారు గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగబోవు “స్కృతుల్ ర్యాల్” యందు బాల్యాలుకై నీయూరిబోర్డు మధ్యను పాఠశాలనుండియు పడుగురు బాలభటులను బాలభటోపాధ్యాయులొకరును నేటిదినము బయలుదేరి చిత్తూరునకు వెళ్లిరి.

కాలమానము

ఆకాశము మేఘావృతమైయున్నది వర్షము పడుటలేదు. ఈమధ్యకురికినెవర్షముచే వచ్చియుండినకొద్ది నీరు చెరువులయందై పోవుచున్నందున రైతులు మిగుల దిగులుపడుచున్నారు.

జి. కె. దేవదారుగారు

తిరుచినాపల్లి, ఆక్టోబరు 30:— సర్వంటు ఆఫ్ యిండియాసంఘ ఉపాధ్యక్షు డగు జి. కె. దేవదారుగారు యిచ్చటకువచ్చి యిల్లాలలో పరదచే నాశనమైన ప్రాంతములను సందర్శించిరి. భవాని, కోయంబత్తూరు, నేలం జిల్లాలలో మరికొన్ని బ్రదేశములను జూచిరి. పిమ్మట వారు తిరువాన్కూరు బోయిరి. (అ. ప్రె.)

అడయూరు వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

కళాశాల

అడయూరు, ఆక్టోబరు 30:— ధియసాఫీకలు, కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు సోఫెసరు జి. వి. సుబ్బారావుపంతులు ఎం. ఏ. గారి జన్మదిన. మహాత్మ్యమును నిన్నటిదిన కలాకాలోపాధ్యాయులు విద్యార్థులును యజ్ఞప్రదముగా జరిపిరి. న్యాయశిక్షావిద్యవస్తాపకులగు శ్రీడి. కె. తిలంగు ఎం. ఏ. గారు సభాధ్యక్షుతి వహించిరి. సి. ఎస్. వైదీశ్వరము బి. ఎస్. సి. కె. జి. కర్క బి. టి. గాడ్లు, ఉపాధ్యాయవర్గపక్షమునను, కొంతమంది విద్యార్థులను సుబ్బారావుగారు నూతన విద్యారంగమున చేయుచున్న సేవను కొనియాడుచు ముందుముందు సైతము వారు తమకార్యరంగమున విజయవంతముగ నేవ చేయగోరుదు మాటలాడిరి.

నిన్న రాత్రి జన్మదినమహాత్మ్య గౌరవార్థముగ కళాశాలవారు రవీంద్రనాథుని రాజా రాణి నాటకమును ప్రదర్శించిరి.

సోఫెసరు పియర్లు

చాలకాలము బాలభటసంఘమునకు ప్రధానసంస్థాపకులుగా నుండి, ఆంధ్రదేశమంతటను ఈయవ్యయమును వ్యాపింపజేసి కీర్తిగాంచిన, సోఫెసరు ఎఫ్. జి. పి యర్లు ఎం. ఏ. గారిని ఇందురు మహారాజులం గారు తనవిశ్వవిద్యాలయ కలాకాలకు ప్రిన్సిపాలుగా నియమించినని వ్రాయుటకు సంతసింపుచున్నాము. పియర్లుగారు కొలదిరోజుల క్రిందట తమ నూతనోద్యమమున ప్రవేశించుటకు ఇచ్చటనుండి ఇందురు సగరమునకు వెడలిరి.

దివ్యజ్ఞాన సభ

ఈసంవత్సరపు ద్వితీయసభాసమావేశము బొంబాయి నగరమున జరుగును. ఇందులకుగాను బొంబాయివారు తగిన యేర్పాట్లను చేయుచున్నారు.

శ్రీయుతులగు జిడ్డు కృష్ణమూర్తిగారు వారిసోదరులగు బారిష్టరు నిత్యానందము గారు ఇంగ్లండునుండి త్వరలో ఇచ్చటికి రానై యున్నారు. ఇకముందు కొన్ని సంవత్సరములవరకు అడయూరులోనే స్థావరమేర్పరుచు కొందురని వినుచున్నాము.

ఈసంవత్సరపు దివ్యజ్ఞానసభ బెల్గాము కాంగ్రెసునకు బినెంటుగారు వారి అనుచరులు వెడలుటకు అనుమలముగా నుండుదినములలోనే జరుపుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి.

నింబిల్లు ఫుట్ బాల్ అన్డ్ బేడ్మింటన్

టోర్నమెంటు రాజమండ్రి.

గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, గంజాము, విశాఖపట్టణము జిల్లాలలోనున్న టీములు దరఖాస్తులు పెట్టుకొనవచ్చును. ఆటీములు కనీస మొకసంవత్సరమునకు పూర్వమే సుస్థాపితమయి ఉండవలెను. అన్నిదరఖాస్తులను కాలిబంతికి రూపాయల ప్రవేశ రుసుముతోను, బేడ్మింటనుకు రి రూపాయల ప్రవేశముతోను, ఈక్రింద సంతకముచేసిన కార్యదర్శిగారికి పంపవలెను. ప్రవేశరుసుముతోసహా కాలిబంతికి 15 గురి పేర్లకన్న ఎక్కువకాకుండగను, బేడ్మింటనుకు 7 గురి పేర్లకన్న ఎక్కువకాకుండగను వ్రాసిపంపవలెను. దరఖాస్తు లన్నియును కార్యదర్శిగారికి 14-24 సంవత్సరము నవంబరు 21 తారీఖు లోపుగా జేరవలెను. 1924 సంవత్సరము నవంబరు 22 తారీఖు తరువాతనుంచి ఆటలు ప్రారంభింపబడెను.

బహుమానములకు రెండు మహాసుందరమయిన గిన్నెలు చేయించబడినవి. ఆందోకటి కాలిబంతియందు తీర్థలయినవారికిని, రెండవది బేడ్మింటనునందు జయము పొందినవారికిని బహుమానములుగా నిమగ్నబడును.

ధారవాడ రామమోహనరావు,

కార్యదర్శి.

కొమేడు హెండ్రు పత్రికలు

సంపాదకుడు మాలానా మహమ్మదాలీగారు

కొమేడు ఆంగ్ల భాషలోను హెండ్రు ఉరుదుభాషలోను ప్రకటింపబడుచున్న వారపత్రికలు. నిన్న 31 వ తేదీని ధిల్లీలో మొదటిసంచికలు వెలువడినవి. ఈరెండు పత్రికలను అశిద్ధునించుచు మహాత్ముడు కొమేడు పత్రికలో ఉపాధ్యక్షమును వ్రాసెను. హిందూమహమ్మదీయమైతి అత్యవసరమని వివరించెను. వంగరాష్ట్రమున నిర్బంధవిధానమును గూర్చి కొమేడులో ప్రధానవ్యాసము వ్రాయబడెను. (అ. ప్రె.)

వంగరాష్ట్రమున క్రొత్త నిర్బంధచట్టములు

ఎం. ఆర్. జయకరుగారి లేఖ

వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రకటనము

కలకత్తా ఏకస్థా ఆర్డినరి గెజెటు

నిబంధనలు

కమిషనరులు, కమిషనరుల సంఘాధ్యక్షులును అనుసరింపవలసిన నిబంధనలను వారి అధికారములను గెజెటులో ప్రకటించిరి. “అధ్యక్షుని రాష్ట్రీయదొరతనమువారు నియమించెదరు. విచారణకాలనిర్ణయము చేయుటకును, తీర్పు చెప్పటకును, సమస్తవ్యవహారములను గమనించుటకును ఆతని కళికారముండును. మోపబడిన నేరముయొక్క వివరములను ముద్దాయికి చదివి వినిపించి బోధపరుపవలెను. నేరము నొప్పుకొందునా? విచారణచేయు మందువా? అని ముద్దాయి నడుగవలెను సాక్షుల నందరిని అడ్డునవాల్గు నేయుటకు ముద్దాయికి అవకాశ మివ్వవలెను, విచారణ జరుగుచుండగా ముద్దాయికి జబ్బుచేసి కోర్టుకు తాళాలకపోయినచో పీడరుద్వారా వాదించుట కవకాశ మిచ్చి ముద్దాయిలేకుండనే విచారణసాగింపవలెను. ముద్దాయి అలా నెవరినైనను కమిషనరులు విచారణకొరకు చెరసాలలో నుంచవచ్చును” అని గెజెటులో ప్రకటించబడెను.

జయకరుగారు

బొంబాయి స్వరాజ్య సంఘాధ్యక్షుడు

“మామూలుకాసనములచాలవనుటకు రాజప్రతినిధి తెలిపిన కారణములు సంక్షిప్తకరముగ నుండలేదు. ఈనిర్బంధవిధానము నిష్పత్తియొజన మగుననియు, ప్రజలప్రయత్నముని గూడ ముగా సాగుచుండుననియు తెలుపుటకు తికాలవేది రావలెను. నిర్బంధవిధానము ననేకసార్లు ప్రయోగించుటయు, అది పూర్తిగా విఫలమగుటయు, అందరిరింగిన విషయమే. గాంధీ మహాత్ముని అసహాయాధ్యమము ప్రబలముగానున్నపుడు అరాజకోద్యమము రూపు మాసిపోయినదని ఉద్యోగులే ఒప్పుకొనుచున్నారు. కాన నది మరల తలపెట్టుటకు ఉద్యోగులే బాధ్యులు. రాజప్రతినిధి యిటుల చేయుటవలన చేతమునందు రాజీయస్థితి చాల సుకరమైనది. మామూలు న్యాయాధికారమును మూలద్రోసి వివరీతముగ నధికారమును వినియోగించుట మహానరకముగాన జేకీయులు గమనింపవలసిన ప్రధానసమస్య నేడిది యొక్కటియేయై యున్నది. నియమబద్ధమగు ప్రభుత్వమును చూటయటుండ వాగరక ప్రభుత్వమునుటకుగూడ నీచర్యఅభ్యంతరమును కలిగించుచున్నది దీనిని మనము రూపు గూపనినో అవతకాలమున తాజీయసౌకర్యములు లభించుననుచూటకట్టిల్లు. బెల్గాంకాంగ్రెసు సభలో యీవిషయమును గూర్చియే ముఖ్యముగా నాలోచింపవలెను. ఈవిషయమున మన ఆశ్చర్యమున పాలకులు పెడచెవిని బెట్టుకుండునట్లు మనము చేయజాలరని మనము ఏకజాతీయత నేర్పరుప ననగ్గులముని స్పష్టముకా లదు. అది న్యాయమగూడ నగును. అన్ని పక్షములవారు నేకీభవించి యీసమస్యను గూర్చి బెల్గాంకాంగ్రెసులో గట్టిపట్టునంతో పనిచేసెదరా? అని జయకరుగారు ప్రశ్నించిరి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా యిండియను

అసోసియేషను

రాజప్రతినిధికి తంతివార్త

1824 ఒకటవ ఆర్డినెన్సును అనుబంధం బెట్టుటయును దానిక్రిందను 1818 మూడవరిగ్య లేవనక్రిందను అరెస్టులుచేయుటయును అక్రమము. రాజప్రతినిధి వివరించిన అరాజకచర్యలను మేము పూర్తిగా నిరసించుచున్నాము గాని యీవట్టములు అరాజకవట్టల నడవజాలనని తెలుపుచున్నాము. వారెటును విచారణయును లేకుండ చెరసాలలో నుంచుట మున్నగు నిరంకుశచర్యలవలన చేతమున గాఢతమముగ అసంతృప్తి కలుగును. భారతీయులకును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకును పరస్పర విశ్వాసము కలుగకుండబోవును. అందువలన పార్లమెంటువారు క్షేపించినట్టియు, ప్రజలు కోరుచున్నట్టియు స్వరాజ్యము త్వరలో లభించుట కభ్యంతరము కలుగును. చేకూరులలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు శాంతిని కోరుచున్నారు. కాన అట్టివారి కా గ్రహము కలిగింపకుండవలసిన దొరతనమువారి కితినకాసనము అను విరమింపవలెను” అను తంతివార్తను కార్యదర్శి రాజప్రతినిధికి పంపెను.

కలకత్తాలో బహిరంగసభ

నిన్న పురమందిరమున జరిగినది.

నిన్న 81 వ తేదీ సాయంత్రాలమున కలకత్తా పురమందిరమున సో నీలరత్న సర్కారుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగ సభ జరిగినది. సభాభవనము ప్రజలతో నిండిపోయినది. “ఇట్టి కఠినకాసనముల నిమలజరుపవలసిన అవసరము కలుగుటకు తగినంత హెచ్చుగా అరాజకము రాష్ట్రమున ప్రబలియున్నదను విషయమును నేను నమ్ముచాలను. భారతకాసనసభవారి అనుమతిని బడయకుండ యీకాసనమును అమలులో పెట్టుట భారతకాసనసభవారి నమూనించుటయే యగుచున్నది. ఈఆర్డినెన్సు ప్రకారము జూరరుల విచారణగూడ కర్తవ్యమైనది. విప్లవము నడచుటకు సమాధానమార్గమే ఉత్తమసాధనము” అని సర్కారుగారు నడివిరి.

“వివరీత యుద్ధావసరములం దుపయోగించుటకు ఎన్నడో చేయబడినవట్టము నిపుడు శాంతియుతముగా రాజకీయకృషిలంపుచున్న సంఘములపై ప్రయోగించుట అక్రమము రాజకీయ సాంఘిక నేర చేయువారిని పలువురిని నిష్కారణముగా అరెస్టు చేయుట అనుచితము. ప్రజల కెంతమాత్రమును ఉత్తర వాదులు కాని స్థితిలో దోషగులకు రాజకీయోద్యమములు వెక్కువముగానుండుటచే వానినిరూపుమాపుటకే యీకఠినకాసనముల నమలులో పెట్టిరి. ఇది నాగరికజను న్యాయమునకును వివరీతముగానున్నది. దీనివలన వాకింపబడిన సరితమెన్నటికిని లభించదు. అనుభవమును నేను పాదించుచున్నాను. అధికముగా పరిపాలనాధికారమును ప్రజల కొసంగిన గాని విప్లవ ప్రయత్నము లంతరింపవు. అరెస్టు చేయబడినవారందరను విప్లవోద్యమమునకు చేరిన వారని దొరతనము వారు ఋజువు చేయజాలరని నేను పండితులు చేసి చెప్పెదను. మనము రాజకీయసంఘములను విరివిగా నేర్పరచి దీక్షగా పనిచేయుటయే యిందులకు ప్రతిక్రియ” అని వివినచంద్రపాలుగారు నడివిరి.

“న్యాయత్వమునుకోరుట నేరము కాజాలదు. భారత యువకులు న్యాయత్వరేఖలుగా నున్నారు. అసహాయాధ్యమము జాతీయ జీవనమునకు చిహ్నము. అది రూపాంతరమును దాల్చినది. దానిని దొరతనమువారు రూపుమాప జాలరు దొరతనమువారు స్వరాజ్యపక్షమువారిపై ద్వజమెత్తిరి. ఇండ్లను సోదాచూడగా నొక్కపిస్తోలుగాని తుపాకీగాని పొంబుగాని దొరకలేదు. న్యాయవర్తనలగు ప్రజలపై నిండలను కల్పించినవారి కెట్టికీక విధించెదరు? నిర్బంధవిధానమువలన న్యాయత్వవాంఛను రూపుమాపజాలరు” అని చేకబంధు దాసుగారు నడివిరి.

“రాష్ట్రీయ కాసనసభ్యులందరను కాసనసభలో యీకఠినకాసనములను తిరస్కరింపవలెను. నియోజకులన్నివొట్లను తమ ప్రతినిధుల కట్టుత్తరువీయవలెను” అను తీర్మానముగూడ ఆమోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

కార్తికవత్రిక-రంగును

సంపాదకుడు శ్రీయుత ఆవటలల్లి నారాయణ

రావుగారిపై ని మాననప్రపుకేసు

ఆవటలల్లి నారాయణరావు (ఎం. ఎల్. సి) గారు రంగునులో క్రొత్తగా ‘కార్తికవత్రిక’ అనుపేరుతో నొక తెలుగు వార్త పత్రిక నేర్పరచిరి. ఆ పత్రికలో కొన్ని వ్యాసములు అవమానకరముగా నున్నవని బి. ఓ. ఎస్. ఎస్. కంపెనీవారి కూలీల పెద్దమేష్ట్రు రామదేవు అదినారాయణగారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిలో నిన్న 81 వ తేదీని నారాయణరావుగారిపైని మాననప్రపుకేసు తెచ్చెను. ఈ నవంబరునెల 8 వ తేదీని విచారణజరుగును. (అ. ప్రె.)

ఈపత్రిక 8-4 సంచికలను కృత్జ్ఞతతో సమర్పించితిమి. పలయవార్తనంపాకనుకి 44/8 లాయాపిడి, రంగును అని వ్రాయవలెను.

ఉంతనుపత్రిక కేసు

31 వ తేదీ విచారణ

న్యాయములను అంగభాషలోనికి తర్జుమాచేయుటలో చాలసార్లు జరిగినది. సి. ఐ. డి. వారి తర్జుమాను నెక టెరేటువారి తర్జుమాకు చాలభేదము కనబడినది. అని ముద్దాయిల న్యాయవాది వాదించెను. అంగభాషలోనున్న వాక్యములనుబట్టి టెరేటువారి న్యాయకలచని ప్రభుత్వన్యాయవాది తెలిపెను. మరల యీ నెల 8 వ తేదీని విచారణ జరుగును. (అ. ప్రె.)

పండిత మదనమోహన

మాలవ్యాగారు

అలహాబాదు వెళ్లిరి

గురుద్వారముల క్రొత్తచట్టమును వ్రాయనిషయమున మూడువారములనుండి పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు అలహాబాదు నుండిరి. నిన్న 81 వ తేదీని అలహాబాదువెళ్లిరి.

కోహటు ఆల్లరులు

పంజాబు హిందూసభ

“కోహటులో గవ్వపడిన హిందువులపట్ల నీసభవారు సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. రాకల్పిండితోనున్న కోహటు హిందువులకు సర్వవిధముల సహాయముచేయుటకు ఉపసంఘము నేర్పరుచుచున్నారు. ఆల్లరులనుగూర్చి విచారణచేయగోరుచున్నారు.” అను తీర్మానములు పంజాబు హిందూసభలో ఆమోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

నాన్కానా భూముల తగాదా

శిరోమణి సంఘమువారి అపీలు

నాన్కానా సాహెబు గురుద్వారమునకు చేరిన భూములను గూర్చి క్రిందకోట్టవారు రిసేవరును నియమించుట అన్యాయమని శిరోమణి సంఘమువారు లాహూరు హైకోర్టులో అపీలు చేసిరి. ఆపీలు అంగీకరింపబడెను. రిసేవరును సస్పెండు చేయుచు ప్రధానన్యాయమూర్తి సర్ మెదీలూలుగారు యింజంక్షను యిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

గవర్నమెంటు ఉన్నత పాఠశాల

విద్యార్థుల సమైక్యము

పదకొండుగురు విద్యార్థులు విదారు చేయబడిరి

నొక విద్యార్థి డిప్లీసుకాబడెను

సఖ్యతతోను నాయకుల ప్రయత్నములు

కొచ్చి, ఆక్టోబరు 81:—ఉత్తర తిరువాన్కూరులోని పాఠశాలకు 81:—ఉత్తర తిరువాన్కూరులోని పాఠశాలకు 800 మంది విద్యార్థులు నిన్నటినుండి సమైక్యమైరి. విద్యార్థులకు నొకపంతులకునుగల మనస్తర్ఫి యిందులకు గారణము. ఎవరో నొకవిద్యార్థి మైన ముతీనల్లపల్లెలూసెను. విద్యార్థులుగూర్చు తరగతిలోని బల్లలన్నియు చిందరవందరజేసెను. 12 మంది విద్యార్థులపైచిన్నదవల్ల చేష్టలకు అయ్యవారు అనుమానించి సెప్టెంబరులో జెప్పి వారి నొకసంపత్తిరమువరకు బరీక్షకు రాకుండచేసెను. నిర్దోషులగు విద్యార్థులు పెద్దపడి పంతులను కిక్కురెద్దుచేయవలసినదని వేడుకొనిరిగాని లాభములేకపోయెను. తరగతిలో నడవడిక చక్కగలేదని వీరిలోనొకరిని రెండుదినముల విమ్మట హెడ్డుమేష్టరు డిస్మిస్చుచేసెను. నిరాశచే డిస్మిస్చుగాబడిన విద్యార్థి హెడ్డుమేష్టరుయొడ దోష్ట్యము జూపజెసెనెను. మరుచటిదినమున పాఠశాలలోని పిల్లలందరు సమైక్యమైరి. పన్నెండుగురు విద్యార్థులదోషులని రుజువుచేయవలయును, లేదా వారిని యేనిర్బంధములు లేకుండ తిరిగి పాఠశాలలో చేర్చుకొనవలయునని అంతవరకును విద్యార్థులు సమైక్యమై ఉపసంహరింప చలచుకొనలేదనియు చెలియుచున్నది.

ఎ. జి. మీనను మరీకొంతమంది నాయకులు మైత్రికుడై ప్రయత్నించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

గ్రంథ విమర్శనము

‘సురానంద’

సంఘసంస్కారమునకు బూనుకొనుట ప్రతిమానవుని ధర్మమైయున్నది. ఇందులకు కవులును, గాయకులును, నటకులును, దేశభక్తులును అందరును సమకట్టవచ్చును. కవులు సంఘదోషములను ప్రదర్శించి యేహ్యమును గలుగజేయుదురు. గాయకులుకూడా సమకట్టవచ్చును. అందు ముఖ్యముగ నిపుడు దేశభక్తులును, దేశీయమహాజనభార్యలు బూనుకొనిన మధ్యపాననిషేధప్రచారము స్తుత్యమైయున్నది. పై తెల్పినట్లు యిందులకు కవులు గూడ బూనుకొనవచ్చును. అట్లే శ్రీయుత కొడాలి సత్యనారాయణాచార్యగారు ‘సురానంద’ యను నాటకమును సమస్యగ సంఘసంస్కారదేశముతో నాటి శతాబ్ది దోషాదేశమున వర్ణనమును. ఈకవిగారు తులసిదాసు, కనీసుచరిత్రములను, సంఘారామాద్యమును నాటకములుగా వ్రాసిన మహాకవిమూలము.

ఇకను ప్రస్తుతనాటకమునకు వత్తము ఇయ్యది నవమాంకనాటకము. ఇన్ని యంకములు గదా యని తాత్పర్యము భయపడనక్కరలేదు. మధ్యలో రంగము లేదయినా లేవు. ఒక్కొక్క అంకము ఒక్కొక్క రంగము. మన సురానందుని ప్రతిభ ఒక అంకముకంటె యింకొక అంకములో నెక్కువగును. మొదటి మూడింకములవరకును సురానందుడు గిరిమాంత్రి గణపతి మున్నుగాగల విశ్రేణింపముతోగలిసి తనదృష్టిలోజీవితానంద మనుకొనినపరమాపధి యనుకొనిన వేశ్యాగృహలోపభోగము, సురాపానముమితిమీరును. నాడబ్బునీను ఖర్చు జేసికొనిన లోకుల కేయిలును సురానందునివాదము బలమైనదేగాని కొన్ని నిర్దోషములవలన సంఘమునకుగూడ చెరువు గలదు. అచెరువును మనసునందుంచుకొని యేకవిగారు యాభోగలాలకుడగు సురానందపాత్రమును దెచ్చి మనకన్నుల యెదుట తద్దోషముల నిరూపించితి. సురానందుడు దొంగతనము గూడ జేయును. చెరలొబడును. రోగపీడితుడగును. చచ్చును. ముప్పుదే సత్సవరకుడై మరల నీతిబోధకుగడంగిన గ్రుడ్డినట్లుగ ప్రేక్షకులకు మనోరంజకముగ నుండెడిది. ఐనను లోపము గలుగలేదు. మాధవవర్మ యను పాత్రము సురానందుని కింతండ్రీ కుమారుడు నీతి దేశభక్తులవ్యాసములతో ఆరారత దీర్చిరి. చతుర్థాంకము నుండియు యాయన నీతిబోధయే గాన్పించును. ఇయ్యదియును నాటకదోషమును నెరవేర్చెను. కాని అంతయున్ననుగ గంపనము జెందిన సురానందుడే మృత్యువార బడకుండ కలవంతుడై సత్యభావుడై యింకొక జన్మ నకభవించిన యెడల మరలించుకొనుగ నుండెడివని మాత్రమునాయాశయము. ఇంకొకటి ముఖ్యవిషయము గలదు. ప్రపంచములో సాధారణముగ భక్తల చెడ్డవారైన భార్య పరమవతిప్రతగ నుండుట కద్దు. అట్లే యిందు మన సురానందుని భార్య బానకమ్మ పరమ వతిప్రత. ఆమె నోటనుండి వెలువడిన వాక్కులు పంచమాంకమున మనసు గరగించితిరును. ఆమెయు మంచినీతి గరపినది.

ఈ నాటకములో వెంకన్న అంతర్నాటకము చిత్రముగ నుండును. చతువదలియున్నది.

ఈ నాటకము నందు త్రాగుబోతులు, కూదులు, సామెలులు ప్రవేశపెట్టబడినపుడు తత్తదుచిత్రభావము వారిలోను వచ్చునట్లుల జేయుట ప్రశంసనీయము. అన్ని చోట్లను తెలుగులో మాట్లాడుకొను రీతిచే వ్రాసుబడినది. ఐననభోజి భాగము నున్నది. పద్యములును సరసముగ నీతిబోధకములుగనున్నవి. గ్రంథ విస్తర భీతిచేత నాని నుదహరింపలేదు.

సంఘసంస్కార ప్రయోజనములను యీ నాటకమును పఠించి, కవిగారు జెప్పినట్లులు సమగ్రముగ నటకులు దీనిని ప్రదర్శింప ప్రయత్నించి తగినంత సహాయము కవిగారికిని దేశమునకు చేయవచ్చును.

ఇయ్యది సానుమంత విశాస ప్రచురణములో కెండవదిగా దెలుపబడినది. చెల 12 అంకములు. వెలువారు వాసుమంతవిలాస, శనివారపుపేట, ఏలూరుతాలూకా, కృష్ణా జిల్లా యని వ్రాసికొనవలయును.

చ|| జ||

పంజాబు గవర్నరుగారికి సన్మాన పత్రము సమర్పించుట

అంజుమాని యితిహాది మునల్ మాను సంఘము

సాంఘిక ప్రాతినిధ్య ఫలితములు

గవర్నరుగారి అభిప్రాయములు

లాహోరు, ఆగ్ట్ 30:—అంజుమాని యితిహాదు సర్ మాను సంఘమువారు నిన్ను పంజాబు గవర్నరుగారికి ప్రభుత్వమువారి భవనమున శవాసపత్ర మున్నించిరి. ఈసంఘ సభ్యులు చాలవంతు కృషిచేయు. సంఘమువారు ప్రాతినిధ్యము వహించిన తరగతులలోని ప్రజలు అభ్యుదయమునకు వచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారిచే నెలకొల్పబడిన సహకార సంఘములు మొదలైన ప్రభుత్వ సంస్థలందు అతిదూరముగా జూపవలయుననియు, వ్యవసాయదారుల దృక్పథమునందుకు శిథిలములందును వెత్తు మార్పులు సంశ్చించినవియు గవర్నరుగారికి జెప్పిరి.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమువిషయమై సంఘమువారు గవర్నరుగారివద్దకు వచ్చి సమాధానమిచ్చి—

“సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము శాశ్వతముగ పరిపాలనవిధానము జేర్చబడవలయునని గోరువారిదేశముగలదు. ప్రజాహితకార్యములందెల్ల సీమాత్రమును అమలులో పెట్టవలయునని వీరి అభిప్రాయము. ఈవిషయమున అనగా సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముయొడ విముఖతకావువారు మరికొంతమంది గలరు. ఈసాంఘిక ప్రాతినిధ్యమువలన గలిగిన అనుభవముచే వీరివిమర్శనాశాలలను చెరగ నీయుట కిచ్చగించుటలేదు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును రద్దుచేయమని వీరి అభిప్రాయము. పరస్పరవిరుద్ధమైన యీ రెంటి అభిప్రాయములలో నేది సత్యమైనదో యేది అర్థమైనదో ఇదమిథిమని నీ నీ చ్చుట చెల్లదు సమయ విదిగాదు. కాని సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము విషయములో మార్పులు చేయవలయునని చెబుటకు చేయబూనుట లేదు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునాత్రమును విస్తరింపజేయుటకు దగిన బలవత్తమైన కారణములు లేనిచో మేము అందులకు యియ్యకొన నిష్ఠములేదు. విద్య యందును సంఘ అభివృద్ధికి పాటుపడి అభ్యుదయదాడు కమగు స్థితికి వచ్చి మియ సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మనావశ్యకమని రుజువు చేయవలయును.

(అ.ప్రె)

నాగూరు (విశాఖపట్నముజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ గాంధీ పూజానిధి విశాఖపట్నము ప్రచారము చేయుచు శ్రీయుతులు వాస్తవముల వెల్లడిరాముమూర్తిగారు మంత్రాల లక్ష్మీవృత్తినిహముగాను పురిపండా అప్పలస్వామిగారు శ్రీ గ్రామమునకు వచ్చినారు. ఇచ్చట పెక్కురు ఖర్చు కట్టికవారు ఉద్యమాభిమానులును గలరు. 28 తేదీని సాయంకాలము లోకల్ ఫండు బంగళావద్ద శ్రీయుత నడింపల్లి అప్పలస్వామిగారి అధ్యక్షతన కేంద్ర కౌ బహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీయుత పురిపండా అప్పలస్వామిగారు, శ్రీయుత మంత్రాల లక్ష్మీవృత్తినిహముగారు, శ్రీయుత మ|| వెం|| రాముమూర్తిగారును చక్కగ నుపన్యసించి సంచలనము కలిగించిరి. శ్రీయుత రాముమూర్తిగారు పూజానిధి నీయవలసినదిగా కోరగా సభలో కొందరు ధనము నర్పించిరి. సభలో రాట్న పదార్థము జరిగినది. తరువాత ప్రతిగృహమునకును పోయి పూజానిధి పనులుపరచిరి. ఖర్చు విక్రయించిరి. సభకు పంచమసోదరులును చేయచేసి యుండిరి.

క ఫ చింతామణి

వార, పిత్ర, శ్రేష్ఠ, ఉబ్బసములు, దీర్ఘదగ్ధులు, తుయ, రక్తక్షయ, క్వాసకోశము, గొంతుకనందు కశ్యకపై దగ్ధులు, ఆయాసము, 2 గర్భ, శరీరము నుష్కించుట, పిత్రమసికరించి నోట నీయరుట, అజీర్ణము, అరుచి ఎన్నివిధముల, గుంజకొన్నను కఫము బయటపడకుండుట మేఘురంజని మొదలగు కఠిన బాధలకు అమోఘముగా బనిజేసి శీఘ్రము సుఖ ప్రదముగా జేయును. గ్యారంటీగా నెలకు సరిపడుమందు రు 4.0.0. పక్షమునకు రు. 2.0.0. వారమునకు రు. 1.0.0. వి. పి. ఖచ్చులుజేరు.

మా ఆశ్చర్యకర కృత్యకోగనివారికి అనుభవనము చివర సుమారు 100 యోగ్యతాప్రములతో కూడుకొన్న కేట్లగు ఉచితముగా పంపబడును.

యం. నుబ్బారెడ్డి, ప్రాప్రయిలరు, రెడ్డి అండుకో గోపాలపురం, కొత్తపేట.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

వైరెక్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన నుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినగుణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్కలేనివారితో ఈ యోగ్యతాప్రతి నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారములావ్రాసిన పంపబడును. బుడ్డి 1-కీ ధర రు 0.18-0 డ్లె. పి. చార్జీతోసహా రు 1.2-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd
Calcutta

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అస్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

హై ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అస్యూరన్సు కంపెనీ” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అభిప్రాయములు.

“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చవచ్చును”-“ఇస్సూరన్సు అబ్జవర్” లండను.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివిబహుకొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” “ఇస్సూరన్సు అండు ఫైనాన్షియల్ రికార్డు” లండను.

కడకటిసారి 1000 కి రు 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు కావలెను:—కమీషను, జీతము భారాళముగాయివ్వబడును. ఆగ్రజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంధ్రజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజంట్లు, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎన్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

వృత్తాంతలేఖలు

గిద్దలూరు

(ఒకవిలేఖరి)

మ.రా.శ్రీ గాడిచెర్ల హరిశ్చంద్రమూర్తి పంతులు గారు పూర్తి మార్గసారాయణ గారును నంద్యాలనుండి మాయారికివచ్చి ప్రస్తుతస్థితిగతులనుగురించి విశదీకరించుచు వారి కలువారుచువుకొను విద్యనుగురించి పనరింపఁబడిన విశ్వామిత్రములనుగురించి ఒకగంటకాల మువ్వనసించిరి.

మోటారుకారు

కొందరు ధనవంతులకలసి వాటాలు కొన్ని ఏర్పాటు చేసి బడ్డెలిపెనుంచి గిద్దలూరుకు ప్రయాణసౌకర్య సౌఖ్యము గలుగజేసినందులకు వారికంతయు ఆభివందనములు.

క్రాంతిస్థావరీ

మాయూరి రెడ్డి వర్తకప్రముఖులు ముప్పదివేల రూపాయలు వాటాలమాలకమున వసూలుపర్చిరి. రాజశ్రీ రంగా రెడ్డిగారు విషనుకొనుటకు మద్రాసు వెళ్లినవ్విరి. త్వరలో మాయూరి పాటక పుణనముకు పనిపాటలు దొరికి సుఖమబ్బును గాక.

ధర్మవరము

(ఒకవిలేఖరి)

ఈరపు వాస్తవ్యులు మ|| రా|| శ్రీ వెణుజూరి వెంకటరమణప్పశ్రేష్ఠిగారు, వారి ప్రభువుపుత్రుడు వెంకటయ్యగారు కీర్తిశేషు లగుటచే వైకుంఠసమారాధనానంతరము, కుమారుని యాత్మకాంతికై శ్రీకన్యకా పరమేశ్వరీ దేవాలయవరణమున రమారమి రెండు వేలమంది బీదజనుల కన్నప్రదానము గావించిరి.

శ్రీ క్రిమాశక్తి యొడెడు రాంధ్రగంధారియ నమి వార్షికోత్సవము

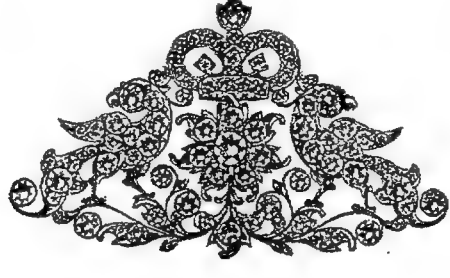
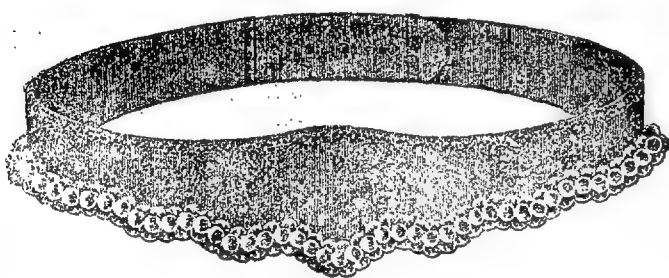
ఈ జర్గంతుత్సవ మిహుకే జరుపఁబడవలసి యుండెను. అధ్యక్షులుగనుండఁ దగినవారలు కొన్నియనివార్యకారణాంతరములవలనఁ బంపిన యాహ్వానము సంగీకరింపకుండుటచే జాగ్రద్దానము. బ్రహ్మశ్రీ వావిలికొలను సుబ్బరావుగారు (శ్రీమదాంధ్ర వాల్మీకి ఆశ్రమపానులు) మండలివారియాహ్వానమున కిప్పుడుదయతో వారిసమ్యుత్తినిసూచించిరి. కనుక రాంగల దిసంబరముల 22, 23, 24, 25, 26 తేదీ, భానువారములలో వార్షికోత్సవమున నిర్వహింపఁబడినది.

విరమట్టు (పాలకొండతాలూకా)

(ఒకవిలేఖరి)

ఈ గ్రామమున ఇదివర కెక్కుడుప్రచారము లేకుండుటచే నుద్యమమునందు వెనుకబడియుండెను. కాని ప్రజలుత్సాహవంతై యున్నారు. ఈ నెల 21 తారీఖున నీయూర నొకసభ యేర్పడినది. సభలో శ్రీయుత పురిపండా అప్పలస్వామిగారు దొరతనమువారి చర్యలనుగురించి శ్రీయుత మంత్రం లక్ష్మీవృషినిహంగారు స్థానిక స్వపరిపాలనాది విషయములనుగురించి శ్రీయుత ముగ్గురుగుల వెంకటరామమూర్తిగారు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని జీవితచరిత్రయు ప్రస్తుతకర్తవ్యమును, దేశము స్థితియు, భద్రపుప్రాముఖ్యమును, గురించి చక్కగ బోధించి ప్రజలలో ప్రబోధముకలిగించివారు. మరునాడు యింటింటికిని పోయి పూజానిధికి ధనము కొంత వసూలుపరచినారు. శ్రీమతి మంత్రాల రామసీతమ్మగారు స్త్రీలయందు చాలప్రబోధము కల్పించినారు. ఇంటింటికినిపోయి జాతీయగీతములూడి వారి మనస్సులు కరకునట్లు చేసినారు. మరియు శ్రీ మంత్రాల లక్ష్మీ నర్మిణిహమ్మగారును పురిపండా అప్పలస్వామిగారును వీధులందుతిరిగి భద్రత విక్రయించినారు.

గడచిన 30 సం॥ రములనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కల్పితేని వెండికి, నవరముబంగారుకు శ్రేష్ఠమైన మణులకు, పూచి యివ్వబడును.

వంకపద్మాణము 25-45 సవరములవరకు యెత్తుగలదు
కూలి తయగుతో సహా రు॥ 55-0-0

పుష్పరాగములు, పచ్చలు, పట్టెకంపులతో చెక్కిన
పద్మాణము మోపు 1-కి ధర రు॥ 250-350 వరకుగలదు

కాశీమాల
1 కి ధర రు॥ 550-1000 వరకు గలదు

అన్ని రకముల వెండి, బంగారు, సీమంతులములు, పట్టెకంపులు, పుష్పరాగములు నగలు, యితర సామానులు గల క్యాటర్లగునకు ఉత్తరమువ్రాసిన ఇనాముగా పంపజనును.

1687 ఏకంసి చీబిల్దాన్ అండ్ సన్స్, నగలవర్తకులు, తపాలపెట్టె నెం 225, 112 చెనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

గొప్పజిన్నింగ్ గ్రౌండ్ నప్ ష్యాకరిలాటరి

మంచితరుణము!

త్వరపడును!

రూ 52,500 కు లాటరి టికెట్లు 1-కి రు 5-0-0 10,500 టికెట్లు మాత్రమే

గవర్నెంటువారి L. DIS. 3505, 1924 గా తెలియజరచి లాటరిములముగా విక్రయించుచున్నాము.

లాటరివేయు ఆస్తివివరము:—కడపజిల్లా జమ్మలమడుగుతాలూకా కొండాపురంలో మాస్టాఫీనానుభవములో ఉన్న సుమారు 4 యకరముల భూమినిని చుట్టూ కాంపౌండుగోడ. అందులో ఉన్న 11 హార్స్ పవర్ పోర్టబిల్ స్టీయింబజ్ 10 ప్లాట్ బ్రదర్స్ జిన్నులు. 3 శి. టైప్ డికాప్ కేటర్లు, వెల్వేట్, క్లీనింగ్ మిషన్, ఫిటింగ్ చేయని 2 ఆయల్ ఎక్స్ట్రాక్టుమిషనులు, పిటికి సంబంధించిన బిల్లింగులు గోడపునులు, సామానులు, కాపురముండుటకు దివ్యమైన మహాలు గల గొప్ప యిల్లున్నది, కాంపౌండులోకి చేసిన మరవకయిల్లున్నది, కూలీలకు 6 కొట్టములు, బావి, నిమ్మతోట గలిగి మంచి వర్షింగు ఆర్దరులో ఉన్నది.

సౌకర్యములు వగైరా:—రైల్వేస్టేషన్ కాంపౌండుతో యీ ష్యాక్టరిగోడ కలుసుకొని రైలుకు మిగుల చేరికగా ఉన్నది. కడపనుంచి తాడిపత్రివరకు బాగుగా పనిచేసిన మొదటితరగతి ష్యాక్టరీలలో నిది యొకటి. దినం 1-కి 12 గంటలు పనిచేసిన 100 బార్లల శనిగెకాయ పప్పు, 8 బార్లల దూదితయారగును. ప్రతి శనిగెకాయ విశేషముగా పండు పల్లెలకు మధ్య నున్నది. కొండాపురం శనిగెకాయవ్యాపారమునకు విశేష ప్రసిద్ధికెక్కినదని సర్వులకు తెలిసిన విషయమే.

ఇతరవిషయములు:—టికెట్లయొనత్తు పూర్తి అయిన వెంటనే లాటరికలుపుతేది పినాకిని ఆంధ్రప్రదేశ్, హిందూప్రదేశలలో ప్రచురముచేయించి మ|| రా|| రా|| గుత్తి దివాన్ బహద్దూర్ పి. కేశవస్వామిగారున్న యింకా తగువెద్దమనుష్యులయెదుట లాటరి కలిపి యెత్తబడును. వసూలు అయినసొమ్ములో ఖర్చులుపోను, మిగతసొమ్ము కడప యింపీయల్ బ్యాంక్ లో డిపాజిట్ చేయబడును. గెలుపొందువారికి వెంటనే పోస్టుద్వారా తెలుపుతూ పై ప్రతికలలో ప్రచురము చేయబడును. ఆనెంటనే 15 రోజులలో వారి స్వంతఖర్చులపైని మావల్ల క్రమమైన దస్తావేజును పొందవచ్చును.

లాటరి టికెట్లు మావద్దగాని, మేము నియమించిన ఏజంట్లవద్ద గాని, స్వయముగాగాని, మనియార్డర్ ద్వారా సొమ్ముపంపిగాని పొందగలరు. లాటరి టికెట్లు ఆమ్మట్టుకుగాను, కమిషన్ యేజంట్లు కావలెను. మంచికమిషన్ యివ్వబడును. ఏజంట్లుగా పనిచేయువారు, గొప్ప లాభము పొందుటకు మంచితరుణము. కమిషన్ వగైరా అన్ని విషయములకు లాటరి స్వంతదారుల మగు మారు, యాక్రింది ఆద్రనుకు వ్రాసిగాని, స్వంతంగా వచ్చిగాని, యేర్పాట్లు చేసుకొనవచ్చును.

లాటిటిక్సెట్లు అమ్మవారు మా యేజంట్ల కావా అనుటకు తార్కాణం మా ఆధార్ రెటరును చూడకోరెదము.

శి యం వెద్దరామా రెడ్డి, బి సి మల్లారెడ్డి

1732

పోస్టు, కొండాపురం. కడపడిస్ట్రిక్టు.

M. S. M. R.

పాండూరుఫిర్యానంపుము

పాండూరుఫిర్యా జాతీయోపసంఘ సాధారణసభ్యుల సమావేశము 25 గురువారమున 25-10-24 తేదీ శనివారం వ ధ్యాపనం జరిగినది.

పాండూరు ఖిద్దరుబోర్డునిబంధనలు

1. ఈసంఘమునకు పాండూరుఫిర్యా జాతీయోప సంఘ అధ్యక్షుడు కోశాధ్యక్షుడు కార్యదర్శి అధ్యక్షుడు కోశాధ్యక్షుడు కార్యదర్శియై యుండవలెను.
2. యీ ఖిద్దరుబోర్డునకు అధ్యక్షుడు కోశాధ్యక్షుడు కార్య దర్శిలుకాక మరిఅయిదుగురుసభ్యు లుండవలెను.
3. వారిలో నెక్కువపంఖ్య పాండూరునివాసులై యుం డవలెను.
4. సంఘముతొలూకు వ్యవహారములు (అనగా వుత్తర ప్రత్యుత్తరములు వ్రాతలు మొదలై నవి) అన్నియు కార్యదర్శి యే చూడవలయును.
5. నెల కొకసారి తక్కువకాకుండా యీ సంఘసభ జ రుగవలెను.
6. ఈసంఘము లెక్కలన్నియు తనయిష్టము వచ్చి నప్పుడు అధ్యక్షులు పరిక్షించి లెక్కలపుస్తకములలో సంతక ములుచేయవచ్చును.
7. ఈసంఘమునకు ఒక ఆడిటరువుండవలెను. ఆయన ప్రతిమాసాంతమునగాని రెండుమాసములకొకసారిగాని లెక్కల నన్నిటిని ఆడిటుచేయవలెను.
8. మాడుసంవత్సరముల కొకసారి ఖిద్దరుబోర్డు యెన్ని కలు జరుగవలెను.
9. ఈ ఖిద్దరుబోర్డుసభ్యులలో నెవరైనను రాజీనామా యిచ్చిననేగాని లేక మృతివొందిననేగాని యేసభ్యునిని తొల గింపరాదు.
10. పైనిబంధనలు మాడుసంవత్సరములవరకు మార్పు రాదు.
11. మాడుసంవత్సరములలో ఖిద్దరుబోర్డులో వచ్చు ఖాళీలు ఖిద్దరుబోర్డువారే పూర్తిచేసికోవలెను.

1. తీర్మానము

ఈదినమున నీసభవారు చేసిన ఖిద్దరుబోర్డు నిబంధన లలో 2 వ నిబంధనప్రకారం యీబోర్డునకు వుండవలసిన సభ్యు లు 5 గురు కాబట్టి వెనుకటి ఖిద్దరుబోర్డును రద్దుచేయుచు క్రొత్త గా అయిదుగురుసభ్యుల నెన్నుకొనుటకు యీసభివారు తీర్మా నించుచున్నారు.

2. తీర్మానము

ఈక్రిందివారిని ఖిద్దరుబోర్డులో అధ్యక్షుడు కోశాధ్యక్షు లుగా నెన్నుకొనవలెను.

1. చదువుల సోమలింగం అధ్యక్షులు.
2. అనకాపల్లి రామనాయుడు కార్యదర్శి.
3. సాదు గంగన్న కోశాధ్యక్షులు.

3. తీర్మానము

ఈక్రిందివారిని ఖిద్దరుబోర్డుసభ్యులుగా నెన్నుకొనవలె నునది.

1. వడగా మల్లిఖార్జున 2. గుంటుకు అప్పలనారాయం 3. వడగా బుగ్గప్పడు 4. కోరుకోండ రామమూర్తి 5. మాడుగుల కాశీబాబుగార్లు.

4. తీర్మానము

ఈ ఖిద్దరుబోర్డువారు జరుగుదునట్టి రాష్ట్రీయ ఖిద్ద రుబోర్డువారినుండిగాని జిల్లా ఖిద్దరుబోర్డువారినుండిగాని రుణము లేవచ్చును. ఋణబాధ్యతంతయు ఖిద్దరుబోర్డువారిదే అయి టెన్నది.

చదువుల సోమలింగం,
అధ్యక్షులు.

శ్రీసనాతనధర్మమండలి - గుంటూరు

పందొమ్మిదవ వార్షికోత్సవ సంవత్సరమున జరుపబడు పండితపారిశోషికము, ఈసంవత్సరము శ్రీ సనాతన అట్టితర గతిలో లేకుండుటచే బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది శేషయ్యశాస్త్రిగారికి సమర్పించబడినది. పారిశోషికమునకు సమర్పించబడిన విత్త మును మండలి కార్యదర్శిగారు స్వయముగా నొసంగిరి. అట్టిసంద ర్భమున శ్రీ శాస్త్రిగారి సనాతనధర్మోపన్యాసమును వినువారి కాచుకోయిమై సర్వసమ్మతమై ధర్మయుతమై యుండెను.

సక్సన్ దంతచూరము నోటిలోని సకలవ్యాధి

దంతవ్యాధులు, ఇగుళ్లలో నెక్కురు చీముకాటులు వాములు దీనివ స్వస్థమును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదివ్యవేళ కల తొరములోను బొవధద్రవ్యములలోను చేయబడినది 0.2.0, డబ్బును 1.4.0. టి.ఎస్. స్వామినాధశాస్త్రి, నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా పిల్లవీధి తిరువల్లిచేటి మద్రాసు

లక్ష్మీ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

10, నిస్ బెట్ రోడ్డు, లాహోరు.

1686

(1924 నవంబరు 28 వ తేదీన 1918 సం॥రం ఇండియన్ కాంపెనీల ఆక్ట్ ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)
అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 వాటా 1.కి రూ 100 లు చొప్పున 10,000
ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలెను. వాటాలుగా విభజింపబడినది

ధరఖాస్తుతో రూ 5 లును, మంజూరై నతరువాత రూ 5 లును, మిగతకొరినప్పుడు ప్రాప్త్యను లోని నిబంధనలప్రకారము చెల్లించవలెను. జాపితా త్వరలో మూయబడుటచే దరఖాస్తుదారులు తక్షణమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. చందాలు వేయబడినమూలధనము రూ 8,50,000 లకు పై గ నే గలదు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరులు

1. లాలా లజపతిరాయిగారు, 2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయి జడభగత్ రామ్ గారు, 4. రాయిబహుదూరు లాలా ధన్ పత్ రాయిగారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహాల్ చందు సిక్రిగారు, 7. పండిత కె. సంతానంగారు.

అసాధారణమైన, అపూర్వమైన విజయముగలుగుచున్నది. మొదటి 4 మాసములలోనే 450 ప్రస్తావములకు ప్రతిపాదనలు రూ 1000000 లకు వచ్చినవి. మితవ్యమునకు, యోగ్యతకు పూర్తివిశ్వాసము. మాకంపెనీలో పోగొట్టుకొనకుండుటకు, నిర్వివాదమునకు ప్రత్యేక సదుపాయములు గలవు. ప్రస్తుతము నవీనపద్ధతుల నన్నిటిని సుసరించియే భీమాకంపెనీవ్యవహారము జరుపబడుచున్నది. ప్రాప్త్యను, ఫారములు, ఇతరసంగతులకు ప్రధానకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుసంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

మంచి పజుపబడి, చూచిగలవారుమాత్రము దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకబ్ అడ్వైజరుకార్యాలయము, 16 నుంకురామ శెట్టివీధి, మద్రాసు

మెషిన్లు అమ్మకము

1. క్రొత్త 16 గుట్టుముల పవరుగల హారన్సువి యింజను.
2. క్రొత్త 12 గుట్టుముల పవరుగల బెట్టి యింజను.
3. మంచి సకండుహాండు 20-25 గుట్టుములపవరుగల అక్రాయిడు ట్రెపు, హారన్సువి యింజను.
4. బెట్టి రైసుమల్లర్లు పాలిషర్లతో సహా నెం 1 న్ను 7 న్ను.
5. క్రొత్త 18 అంగులము వేగముగల షేపింగుమెషిన్.
6. 14 అంగులము డ్రెయిమిటరుగల, వర్రికర్, పిండిమిల్లు.
7. క్రొత్త 12 అడుగులు X 8 1/2 అంగులం హ్యూస్, కట్టింగ్, రేట్సు, యింకా వుపయోగించిన 12 అడుగుల X 10 అంగులం, 12 అడుగుల X 10 1/2 అంగులం రేట్సులున్న ఉన్నవి.
8. ఉపయోగించిన 50 గుట్టుముల పవరుగల, బ్లాక్స్టోక్, 65 గుట్టుముల పవరుగల, రప్తుకు, ప్రాప్టరు, క్రూడా యిలు యింజను, (బొంబాయి స్టామలోగలవి.)
9. ఉపయోగించిన 20 గుట్టుముల పవరుగల, మార్షలు, డబ్బిలు, సిలిండరు, పోర్ట్విలు, ప్టీం, యింజను. (కర్కతా స్టామలోగలదు.)

మాయెక్కధరలు మిక్కిలి తక్కువ, వచ్చిచూడుము.

బి. డి. బెట్టి అం పు కంపెనీ, 8, నెంబుదాసువీధి, చెన్నపురి.

పుష్పమాలతి

తలనూనె లన్నిటికిని మిక్కిలి శ్రేష్టమైనది

(ప్రతి చోటను దొరకును)

ఆనందమును కలిగించు సుమారుమైన సువాసనగలది. వెంట్రుకలు నలుపుగాను, పొడుగుగాను పెరుగు నట్లుచేయును. 3 బెస్సుల బుడ్డి 1 కి ధర 1.0.0 వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

సోల్ ఏజంట్లు:— ఎస్. వైద్యా అండ్ కో., పార్కుచౌను, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, చైనాబజారు, తిరుచనాపల్లి, భార్య.

166

ప్రదర్శనగదులు నెం 6, బందరు వీధి, మద్రాసు

మలేరియా జ్వరము దానియొక్క కఠినదుర్గణములను గురించి విచారపడ నవసరము లేకుండుటకై

ఇ స నా ఫె లి

యను దివ్యావధమును సేపించుడు

ఈ సుప్రసిద్ధమైన మలేరియా నివారిణి ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగడ్డను కరిగించి మంచి ఆరోగ్యము నిచ్చును. మలేరియా జ్వరమునకు మిక్కిలి శ్రేష్టమైనదని పేరుపొందినది. మలేరియానాశక అటంక పరచుటకు ప్రతిదినము ఉదయము, సాయంకాలములందు ఒకమాత్రసంతున 15 దినములు సేపించినచాలును.

బిడ్డలకు ద్రవరూపముగా నున్న ఇసనాఫెలిని అనగా ఇసనాఫెలి నాను ఉపయోగించుడు.

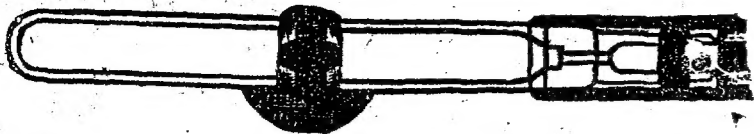
(2) ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజంట్లు,

Gorio Ltd, Post Box 159, Fort Bombay.

సెల్ వ పిల్లింగు

“ఆ గేట్”

పవన్ టీవీ హేనా

పాంట్స్ వెస్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పవలయు ఈ “ఆ గేట్” కలము, ఆమెరికా ఆఫ్రికా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణము మొందుచున్నది.

సాధారణమయిన “ఆ గేట్” కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉక్కుసాళికి బదులు “ఆ గేట్” గాజుపాళి నుపయోగించుట యద్భుతమగు నూతన విధానము. ఒకటూరి సిరాలో ముంచినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. (1957) మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మద్రాసు.

గోదావరి హిందూ సమాజము
వారు ప్రచురించిన
భగవద్గీత

1593

చక్కని నులభవచనము. సుందరిమైన దైండు. సాగనైన గోజుకాగితములపై ముద్రితము. మేల పదితిజాలు. ఈ నులభగీతి విచిత్రగ్రంథము దైవజ్ఞానమును సవ్యార్థములను బెల్లవు, ఎల్లరుకు సత్వంతోపయుక్తమై యుండును. ప్రతిహిందూగృహమునందును నలంకరింపదగిన దివ్యగ్రంథము.

పైపు స్రవములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి.

సెంట్రల్ బుక్స్ డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

మేహారి

నవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాధించు చున్నటువంటి సవా మేహావ్యాధులను నిర్మూలించుటలో అమోఘమైనది. వెల బుడ్డి 1-కి రు 2-8-0

చంద్రావతి కుసుమాంకరము

చతుర్మేహము మున్నగు మూత్రవ్యాధులు, తీయం, చిరకాలము నుంచి శ్రీ లక్ష్మణాధిపతి శ్వేతేంద్రవర్మవ్యాధులు, మొదలగువాటిని 4-0-0 నామలక క్రిని వృద్ధిజేయునట్టి నుపసద్ధిమైన ఔషధరాజము. 20 టా. దులుగల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1-0-0

(8347) ఆయుర్వేదభాషా నోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

చదువడగినది! శ్రీ కృష్ణ చరిత్రము వెలువడినది!

రెండు సంపుటములు- చక్కనితైండు- సం 1 కి 251 పుటలు ఇంటి శ్రీబంకీమచంద్రునిచే సవిమర్శముగ, ప్రపంచముగ శ్రీకృష్ణుని మానవాదర్శచరిత్రము వ్రాయబడినవి. వెల సం 1 కి 1-8-0.

విషవృక్షము

ఇది శ్రీ బంకీమచంద్రుని సువర్ణలేఖనినుండి వెలువడిన నవరసభరితమగు పట 250 పుటలు చక్కని తైండు వెల 1-8-0.

కావ్యకుసుమావళి

ఇది వెంకట పార్వతీశ్వరకవిలేఖని ప్రమాతములైన అష్టోత్తరశత పద్యమాలికలచే విరాజిల్లుచున్నది. రెండు సంపుటములు. సంపుటము 1 కి 340 పుటలు, చక్కని క్యాలిగ్రాఫ్ తైండు సం 1 కి రు 1-2-0.

మా చందాదారులకందరకు పైసంపుటములు పోస్టేజిగాక సంపుటము 1 కి రు 1-0-0 మాత్రమే.

మేనేజర్, ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథమాల, కాకినాడ.

వైద్యమండలిచే స్వర్ణరజిత పదకములు యోగ్యతాపత్రములు బొందిన

కామామృతం

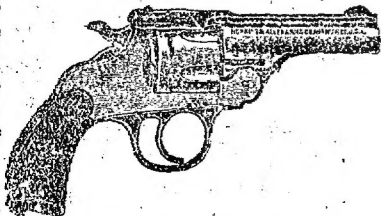
ఒకటేమాత్ర! 1 గంటకే గుణము!!

బలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారగుళుము నీయగలదు. 5 దినములు పువ్వుకొనిన మూత్రములోఁగలిసి గాని మూత్రము నకు మందు వెనుకలఁగాని నిద్రలోఁగాని పోయెడి శుక్లనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసములు, నరముల బలము తగ్గినవారు ఈ మూత్రనే పైకి పూతగాఁగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి శక్తినితెలు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యావధము, మాయుత్తరములు రహస్యముగా నుంపవచ్చును. 20 మాత్రల సీసారు. 2-0-0.

అమృతాశ్రమము, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ఒంటిపొట్టలోఁగా తుపాకి నుపసద్ధిమగు

కంపెనివారిచే చేయబడినది. (8068)

ధరలు
వరసము.

క్యేటలాగు
ఉచితము

గానావిధములగు రివాల్యూర్ ఆయుధ

విదకోటాను యెక్కునది [స్టాటికము ౧౮౭3 సం]

కాశీము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును, శిష్ట. కేబుల్ పెట్టెలో గలిగినది కూడ దొరకును. యా. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెని, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కృష్ణాజిల్లా ఎయిడెడ్ ఎరిమెంటరీ
పాఠశాలల టీచరు మానేజర్లకు

విజ్ఞాపి

కృష్ణాజిల్లా యెడ్డుకేవనల్ కాన్సిలులో మానేజర్ల తరఫున ఆర్. సానములు, ప్రాతినిధ్య మిప్పింపఁబడినదని 27-5-23 లేదిన కృష్ణాజిల్లా ప్రభుమయిడెడ్ ఎరిమెంటరీ పాఠశాలల మానేజర్ల సమావేశమువారు తీర్మానము చేసియున్నారు. అందు మీద శ్రీ జిల్లా ఎడ్డుకేవనల్ కాన్సిలువారు నాలుగుసానములకు సిఫారసుచేయగా అందుకు సమ్మతించి సదరు నాలుగుసానములు ఎడ్డుకేవనల్ కాన్సిలువారు సిఫారసుచేసి చాలాకాలమైనప్పటికి గవర్నమెంటువారు ఇంతవరకు మంజూరులేదరు దయచేయించియుండలేదు.

2. 1923-24 సంవత్సరములకు ఎయిడెడ్ పాఠశాలలకు సామ్యుతదనుకారముచే 100 కి 5.0-0 లు చొప్పున గ్రాంటు తగ్గించియున్న సంగతి మన కందరికి అనుభవమయ్యే యున్నది. 1924-25 సంవత్సరములలో జిల్లా యెడ్డుకేవనల్ కాన్సిలుకు గవర్నమెంటువారు దయచేయించినసామ్యుతు తక్కినభాగములకు పోను ఎయిడెడ్ పాఠశాలలకు గ్రాంటునిమిత్తము ఏర్పరిచినసామ్యుతామాపాచేయగా 100 కి రు 10-0-0 లు చొప్పున గ్రాంటు తగ్గినూచనలు కనపడుటవలన శ్రీ కాన్సిలుప్రెసిడెంటువారు పూర్తిగ్రాంటుచ్చుటకు తక్కువైనసామ్యుత ఇప్పించవలసినదిగా సిఫారసుచేసినట్లు తెలియుచున్నది.

3. ఎయిడెడ్ పాఠశాలల మానేజర్లు తాలూకాసంఘములు ఏర్పరచి తద్వారా ఏర్పడిన జిల్లాసంఘము మూలముగా మనకష్టములను విన్నవించుకొనినగాని అభివృద్ధి నొందజాలమని న్ని తాలూకాసంఘములు తీవ్రము రూపాయిచొప్పున చందా వసూలుచేసి కొంతసామ్యు జిల్లాసంఘమునకు పంపవలసినదనిని కొరియున్నప్పటికి ఆప్రకారం జరిగినవారుకారు, గాన

అ|| జిల్లా ఎడ్డుకేవనల్ కాన్సిలులో ప్రాతినిధ్యవిషయమై గవర్నమెంటువారిని కొరుటకున్నా,

అ|| 1924-25 సంవత్సరములలో పూర్తిగా గ్రాంటు ఇప్పింపవలసినదిగా శ్రీ కాన్సిలు ప్రెసిడెంటువారు చేసిన సిఫారసు మనము బలపరచి గవర్నమెంటువారికి విన్నవించుకొనుటకున్నా,

ఇ|| మనకష్టములగురించి విన్నవించుకొనుటకు సంఘము తరఫున శ్రీ ప్రభుత్వమువారికి డిప్యూటీ కమిషనరీ వెళ్లు విషయమున్ను, అభివృద్ధికరములగునయి, అవసరము అగునయియు నగు విషయములను మాట్లాడుకొనుటకున్నా, నవంబరు నెలలో బందరులో జిల్లా ద్వితీయసమావేశము జరుపుటకు జిల్లా కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు 23-10-24 లేదిన సమావేశమై తీర్మానము చేసియున్నారు.

ఈ సమావేశములోపల తాలూకాసంఘములు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకున్నా, తమచందా ధనమును జిల్లాసంఘ శక్రటరీగారిచేర పంపుటకున్నా, తాలూకాసంఘములు లేనిచోట్ల తీవ్రము రు 1-0-0 చొప్పున చందాసామ్యు పంపుచు జిల్లా ద్వితీయసమావేశమునకు హాజరై సభ జయప్రథముగా జరుగుప్రయత్నము చేయుదురనియు ప్రార్థించుచున్నాను. జిల్లా ద్వితీయసమావేశము లేదీ వెనుకనుంచి తెలుపబడును.

కొప్పరపు వేంకటరమణయ్య,

కార్యదర్శి.

పోరంకి-బెజవాడతాలూకా.

వేటూరి - ప్రభాకరశాస్త్రిగారి

గ్రంథములు

1. శృంగార శ్రీనాథము శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర	200
2. చాటుపద్య మణిమంజరి 2 భాగము	160
3. ప్రభుమహిమము	140
4. ప్రబంధరత్నావళి.	180
5. మూర్త్యార్చనముచ్చుట	040
6. తంజావూరు ఆంధ్రరాజులచరిత్ర.	060

మణిమంజరి మేనేజరు

3/15 నల్లతంబిపేటి, తిరునల్లెక్కే.డి.

పగుళ్లను తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. టో 0-11-0

1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్టేజి 0-5-0 మాత్రమే. అరికాళ్లు, ఆరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, శిశుకాని విలన పగిలి నీరుకాయటయు, బిలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లమీది జిలపాయి మంచిచర్మము రాగలదు, పగుళ్లుకొప్పియు నయచును. స్వల్పక్రయము. కాశీ పగుళ్ళకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

చెప్పకంటే ఉపయోగించి చూచుట మంచిది **మై సూ రు చందన సబ్బు ను** ఉపయోగించి మాకు తోడ్పడకోరెదము

వ్యదేశోద్యమము జయపదమగునట్లు ప్రోత్సహమునగుడు. హిందూదేశీయులకే

మాతనముగా తయారు చేయబడిన హిందూదేశపు సబ్బు. సబ్బును తయారుచేయు శాస్త్రము ననుసరించి ఈసబ్బు మైసూరు గవర్నమెంటుసోప్ కారానావారిచే మిక్కిలి అమోఘముగా తయారుచేయబడినది. హిందూదేశీయుల అంతస్తుకు తగినట్లు ఇది ప్రత్యేకముగా తయారు

చేయబడినది.

(1560) అన్ని చోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహమ్మదు మూసా హాజి ఇబ్రాహీం లింగు కో., 32, గిడ్డంగివీధి, మద్రాసు.

రోగములవల్ల దుఃఖమొందిన వారికి దేవిక బోషధములు రెండుగలవు. 3198

అవి నపుంసకత్వమును పోగొట్టి శాశ్వతయౌవనము నిచ్చునవి.

మదనమంజరిమాత్రము

నపుంసకత్వారి ఘృతము

కడుపులోనికి పుచ్చుకొనుమందు. ఇది శీర్షము, వల బంధము మొదలు నపుంసకత్వ మవరకున్న అన్ని వ్యాధులను కుదుర్చుచున్నది. క్రయం డబ్బి ఒకటికి రూ 1/- 6.కి రూ 5/- 12.కి రూ 9/- యథావాస తథాగుణాః. అను తీరుగా ఇది నపుంసకత్వమునకు బద్ధవైరి. దీనిని మై వాడు బనే ఏలాటి దుర్బలమును పారిపోవును. క్రయం డబ్బి ఒకటికి రూ 1/- 6.కి రూ 5/- 12.కి రూ 9/- రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ, 49 బందరువీధి, జార్జి టవున్, మద్రాసు.

Powell's Extract of Golden

3421

వలలుగారి ఆమోఘమైన గెనో

నెగ రోగమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద బోషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మెహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నవ్వుము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యబోషధము.

గుణము:— రి మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము లిప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రపిండబంధమైన చిక్కలన్నియు మాయమగును. మూత్రసంబంధ మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

పీళ్లమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1—4—0

పీళ్లవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1—3—0

మా దివ్యబోషధమును సుప్రసిద్ధమైన డాక్టరులనుండి తీసికొని దొరకును.

మా చిత్రచిహ్నము క్లుప్తముగా వ్రాయుడు.

ఈ త్రరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.

చెన్నపురి బజారుధరలు

నవంబరు 1-వ తేది శనివారము

(1) ఖాన్యములు

దనియాల బా 1-కి రు 30.0.0	మొదలు 42.0.0	హాజ
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి	రు 14.0.0	14.8.0
నెలూరివి ,, డిటా	,, 15.8.0	16.0.0
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి	,, 16.8.0	17.0.0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8.12.0	9.0.0
నవ్వులు	,, 30.0.0	24.0.0

(2) పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11.0.0	రు 12.0.0
నెనగలు ,, డిటా	,, 11.8.0	12.4.0
నెనలు ,, డిటా	,, 11.8.0	12.4.0
మినుములు ,, డిటా	,, 18.0.0	16.0.0
ఉలము ర 164	,, 9.4.0	11.4.0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 170.0.0	175.0.0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14.0.0	26.0.0
కొండాపురం వేరునెనగపప్పుబా 1-కి	,, 65.0.0	68.0.0
ఇతరప్రదేశము	,, 60.0.0	62.0.0
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 155	మి.కె. మ 150	
అముదమునూనె బా 1-కి	రు 170.0.0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 190.0.0	195.0.0
కురపసుపు	రు 125.0.0	130.0.0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి	రు 120.0.0	122.0.0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖగు	1-కి రు 50,	55
కాశవాస్తీపాయకట్టు	రు 70,	75
బెల్లము బా 1-కి	రు 85.0.0	60.0.0
చింతపండు బా 1-కి	రు 80.0.0	49.0.0

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి వ	రు 82.0.0	88.0.0
చురం	,, 82.0.0	88.0.0
రవుండు	,, 82.0.0	86.0.0

(6) లోహములు

వండి 100 కులలిక	రు 76.0.0	79.0.0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 22.8.0	28.0.0
నవరను 1-కి		14.12.8
ఇల్లడి బా 1-కి	రు 260.0.0	265.0.0
రాగి డిటా	రు 295.0.0	300.0.0
అస్కాచక్కర బా 1-కి	రు 88.4.0	88.12.0

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుక్కట్టుడు 20 డిగ్రీలు రు	75.0.0	
తొట్టిక్కట్టుడు డిటా	,,	
సింహం డిటా	,,	
గురం డిటా	,,	

(8) కూడి

బోండా నెమ్మ బారువ 1-కి	రు 820.0.0	
------------------------	------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	రు 9.10.0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రు 8.0.0	
పుల్లూరు తోనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	రు 8.12.0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రు 9.8.0	
డిటా నెం 14 డిటా	రు 10.2.0	
మోరేనుగ నెం 20	రు 11.18.0	
జపాన్ నెం 20	రు 11.12.0	
,, ,, 40 ఏ తేలిం అయినను	రు 14.6.0	
గోకాకు నెం 12½	రు 9.10.0	
పద్మాక నెం 24½	రు 12.0.0	
14½ క్విల కా పక్షి	రు 9.12.0	

కృష్ణ కేశనాశనిసబ్బు

దీనినివాడుటచే యెలాటిబాధ మంటలేకనే జేహమునం జేభాగము నం దైనను యుండుచెట్టుకలను తక్షణమేతీసివేసెను. 3 బిళ్లలుగల పెట్టు 1 కి ధర రూ 1.4.0.

సుందరం ఆండ్, కో.

5 భద్రప్రగార్డనువీధి మద్రాసు.

నరముల బలహీనత, దుర్బలత్వము, నశ్చలత్వము, రక్తహీనత, ఆజీర్ణము, మలబద్ధకము, చెడంగుడు, రోగము లేకుండుట, కారణము మూలకములను సంబంధమైనవ్యాధులు, అయాసము, మెదడుక్రమజంబుట, కుష్మించుట (త్రీ) సంబంధమైన వ్యాధులు, రోజుకు, పెగరొగము మొదలగువాటికి స్వల్పము చేర్చి తయారుచేయబడిన నర్విన్ న్ ఒక్కటే మిగు గుణ మిచ్చునది.

NERVINUS

Your Only Chance.

వ్యక్తికపోయినప్పుడు "మీకు ఇదియే ఆధారము" అని వైద్యుడు అనేకమైన ప్రత్యేక బోధనలు గుణ వి పూరు, సింధునండి వ్రాసినది "అది మిక్కిలి ఉపయోగకారి" అన్నాడు. కాపెన్ ఎ. టి. షేక్! షేక్! వ్రాసినది "న్యూరల్ స్ట్రీనియా రోగికి మంచి గుణ మిచ్చినది" డాక్టరు ఎన్. మాస్సి, అనాచాబాదునండి క్షయ, కాశీపురు, కలకత్తానండి తెలిపినది: "అమోఘమైన డాక్టరు ఎన్. సి. డబ్ల్యు. క్యానిటరి ఇన్స్టిట్యూషన్, జయతారనండి వ్రాసినది: "ఉపయోగము లేదని గుణము కలిగినది" డాక్టరు ఆర్. ఎన్. ఘోష్టాల్ డాక్టరు డి. ఎ. పెరెసిలోనండి వ్రాసినది: "చేయవలసిన వ్యాధులు బాగుగా కుదరినవి" మిలిటరీమైన నర్విన్ న్ బోధనలు ధర రూ 5.0.0, "అత్యద్భుతము". ఒక నెలకు సరిపోవు స్వల్పమునుకలసి రూ 7.0.0. వి. పి. చార్లీ ప్రత్యేకము. వైన రుసుము బోధనలు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2.8.0, ఇన్ని వారందరును తక్షణమే ఈ దినన విలాసమునకు జీవితముయొక్క సౌఖ్యమును ఆనందమునుకల విచ్చేయు. **WORKS, CLEVELAND ROAD, BHAGALPUR. 1482** వ్రాయుడు. **BEHAR CHEMICAL V** Telegrams "Chemists," Bhagalpur, & Co., Ltd., and Branches Madras and Ootacamund. or direct from agents Messrs. W. E. SMITH, Madras, A. Abid & Co., Hyderabad, Deccan, Messrs. Datta & Co., Asvin & Co., Iyaccannon Mill Druggists everywhere. Woollen Mill, Mangalore. T. C. Nataraj & Co., Apothecaries Co., Ltd., Colombo, and Chemists all over the world.

కామినియానా నె

రావిపోకుండ జాగ్రత్తవడుదు. వెంట్రుకలేఅందము. మున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా వెంట్రుకలు దువ్విసపుడు ఊడక పొగును. తల్లుకాకుండ

కామియానానెను వాడి నత్వరముగా శిరోజ నేర్చే గాపాడుకొనుదు. వెంట్రుకల కేళాడ్యమున్నను మాన్ని ఈ ముక్త్యవధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. దీనివల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిసుభ్రవరచును. ఒకపాటి 1 రూపాయి. 3 బుడ్లభరిదు రూ 2-10-0. బుడ్డివెల 126 ఏపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది) మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-10-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు పేసికొన్న పరిమళ
1 ట్రం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపింతును.
1 ట్రం బుడ్డి 0-8-0 }
కామియానానె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింప బడును. తేకున్న సోలుపజెంట్లగు,
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 కామ్యూనీడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బహుయగలరు

ఓరియంటల్

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్

అభ్యురన్న కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము మిగుల ఆచార్యకరమగుకమిషన్ వరత్తుల నిచ్చుటకు కంపెనీ వాటినిబి యున్నాదు.

ఏజెంట్లుగాను, కన్ వాసర్లుగాను

పనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉ ద్యోగిస్తులు దరఖాస్తును పంపుకొన కోరెదము.

1924 సంవత్సరము

ఈ సం॥ రముసం॥ కంపెనీకి యిదివరలో వచ్చిన సూతన భీమాసంఖ్య అత్యద్భుతమైయున్నది.

హిందూ దేశమునందు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్ అభ్యురన్న కంపెనీకి ప్రపోసల్సును సంపాదించుటకు శక్తిగలవారు మాతో సంబంధము సాపించుకొనగోరెదము.

(672) The Branch Secretary, Oriental Assurance Buildings Post Box No. 8, Madras. Bangalore Branch:—No 3 South Parade Bangalore. Trivandrum Branch:—Trivandrum.

ఒకేదినములో జ్వరము నయమగును

చలిజ్వరము, మలేరియా, ఇక ఫ్లు ఎంబా మున్నగువాటికి.

ప్రణసంజీవిని

చాల అమోఘమైన బోధనలు. అన్ని రకముల జ్వరము లను ఒకేదినములో ఇది కుదుర్చును. పేగులను కుద్రముచేసి మంచి ఆకలిని గలిగించును. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-0-0. 1-కి బుడ్లవ రకు తపాల్ ఫర్పు రూ 0-10-0.

శస్త్రచిత్స లేకనే

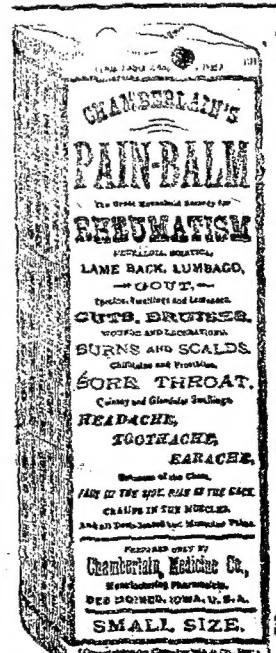
బాగుచేయబడును

కఠినమైనట్టియు దీక్ష కాలముగా మండునట్టియు మూల కశంక (ఫిఫ్ఫులా) శస్త్రచిత్స లేకనే బాగుచేయబడును. అనే సాయలు శస్త్రచిత్స చేసినవి నయముకాలేదు. మాకు వివరము లు తెలుపగోరెదము.

Telegrams "Rajvaid" Head Office:—152, Harrison Road Calcutta. Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj

చేంబర్రేనుగారి పెయిన్ బామ్

వాత సుష్ణులు, నడుము శాపి, కాలినగాయములు. కలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, చెట్టులు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. (1)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

హానుమాన్ నామ

(1727)

దీనిని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శ్రీనివాసాచార్యులు బరర్.

కోక ప్రసిద్ధ
మైనది.

మిది, మదరాసు.

సమస్తమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము
ది ఆంధ్రాజ్ఞానయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మానవ అనేకరకములు ప్రాతమాదిరి గాబులు, పెడగొలుసులు, కాసుమలబట్టిగ వైక్లు మొదలు బంగారు నగలు
న్ను, నవరత్నములు వేసిన అనేకమాదిరి అడ్డగలు, బడబిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చుంపనరములు, పతకము
లు, మొదలగునవన్ని వేండి రైలుమాటాబు, టంబుల్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపి పెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులున్న అనేక
రకములు కాళ్ళగొలుసులు, మొదలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాసు బంగారమునకున్న
చాదివేండికిని, రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనిది వాపసు తీసుకొనబడును.

పాత్రెట్లు - కాకుమాను లత్తయ్యచౌదరి, శనగపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్లు.

వైద్యుని :
గుంటిచి వైద్యుని, వైద్యుని గానుభవమును
ప్రత్యక్షతే అంగీకరించి యున్నారని
ఆతంకనిగ్రహమాత్రము

పురుషులు, స్త్రీలు, బాలుకువారును ఏమనుననుసరణమున వైద్యుని
వైద్యుని : కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనబడు తగినదని
నిజము 1. అంగీకరించియున్నాను. ఉపయోగించి దీని
చాలా మనులెరుగుకొనుడు.

32 మాత్రముగల డబ్బా 1-కిగ దుప్ప 1.00
ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఉచితముగా
పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి
219 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు

“స్వరన్ను అట్లాను టానికి మిక్కిలి
బలముగలది. నరములను జీర్ణ
కోశములను మంచి ఆరోగ్య
స్థితికి తెచ్చును. అందు
చేతనే నావద్దకువచ్చు
రోగులు అనేకులు
దీనినివాడి, అద్భు
తమైనగుణమును
పొందు
చున్నారు.”

ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్.

“అన్ని ఉదరరోగములకు, కాలిజ
సంబంధమైన వ్యాధులకు
అట్లాను టానికి మంచి
గుణమిచ్చుటను నేను
తెలిసికొంటిని.

ఆదిగాక నరముల బలహీనముగల
వారందరూను ఈ టానికును
నిర్భయముగా వాడ
వచ్చును.”

ఎల్. ఎమ్. అండు ఎస్.

నర్వ కాలసంజీవి అగ
అట్లాను టాని కు ను
యిప్పుడే పుచ్చుకొని
కాలసంజీవిని
వశపరచుకొందు
ఉష్ణదేశములకు తగిన టానికు

దేహమునందు రెండుకేతులుగా పనిచేయుటవల్లనే అట్లాను
టానికు మిక్కిలి జయము పొందుచున్నదని ప్రతి వైద్యునికి బాగుగా
తెలియును. తక్షణమే నరములు, మొదడు, దేహమునందుండు నన్నవి
మాంసము పాశములు మొదలగువాటికి మంచిపుష్టి నిచ్చునట్టియు,
భుజించిన ఆహారము చక్కగా జీర్ణమగునట్లు చేసి, బలమును హెచ్చించి
నట్టియు, విలువగల ఓషధులు యందులో చేరెయ్యవచ్చు. కృశించిన
భాగములకు రెండింతలు వడితో మంచి ఆరోగ్యస్థితికి తెచ్చును. అందు
చేతనే అట్లాను టానికు అతి త్వరలోనే శాశ్వతమైన గుణమునిచ్చును.
కేమిస్తుల అందరివద్దను దొరకును

మదన్ నన్ను అండు కో.,
కేమిస్తులు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో ఏజెంట్లు:—ఎ.ఎస్. ఆర్. మూర్తి.
అండు నన్ను, 9, పావ్ హామన్స్ బ్రాడ్వే

“నేను న్యూర స్త్రీవియా వ్యాధిగల
వారికి, నరములు కృశించిన
వారికి ఈ టానికును వాడి
అందుచే వారికి
శుభమైన గుణము
కలిగినద నరముల
బలహీనము,
భృష్ణ శక్తిగా దీర్ఘకాలమయిందీ
అపర శక్తిగా దీర్ఘకాలమయిందీ
మనస్థితిలో కూడర
మనస్థితిలో కూడర
32 వాకి దీనిని నేను
సిపార్సు చేయు
చున్నాను.”

ఎ. బి. బి. ఎస్.

“నేను అట్లాను టానికును అనే
రకముల వ్యాధిగ్రస్తులకువాడి
తీని మంచి గుణముగలిగింది.
అమితముగా పనిచేయు
వారికి ముఖ్యముగా
యది అద్భుతమైన
గుణమిచ్చినది.”
“పుష్టిని గోరు ప్రతి యొకరును
దీనిని తప్పక ఉచ్చుకొను
టకు నేను శివార్సు చేయు
చున్నాను.”

ఎల్. ఎమ్. అండు ఎస్.